

VETENSKAPS-SOCIETETEN I LUND

ÅRSBOK
1970

YEARBOOK OF THE NEW SOCIETY OF LETTERS
AT LUND

LUND, C.W.K. GLEERUP

VETENSKAPS-SOCIETETEN I LUND

ÅRSBOK

1970

YEARBOOK OF THE NEW SOCIETY OF LETTERS
AT LUND

LUND, C.W.K. GLEERUP

VETENSKAPS-SOCIETETEN 50 ÅR

MINNESANTECKNINGAR FRÅN DE

GÅNGNA ÅREN

Som Vetenskaps-Societetens praeses, vice-praeses, sekreterare och skattmästare har under de femtio åren fungerat:

PRAESES

Lauritz Weibull 1920-27	Holger Arbman 1955-59
Emil Olsson 1928-30	Karl Gustav Ljunggren 1960-61
Einar Löfstedt 1931-34	Gerhard Bendz 1962-63
Alf Nyman 1935-38	Jerker Rosén 1964
Ragnar Josephson 1939-45	Carl Fehrman 1965-68
Sture Bolin 1946-54	Nils-Arvid Bringéus 1969-

VICE-PRAESES

C. W. von Sydow 1920-32	Carl Fehrman 1955-59
Algot Werin 1933-37	Gerhard Bendz 1960
John-Elof Forssander 1938-43	Bertil Ejder 1961-69
Krister Hanell 1944-45	Claes Schaar 1970
Karl Gustaf Ljunggren 1946-52	Gad Rausing 1970 (fr.o.m. 10.4)
Holger Arbman 1953-54	

SEKRETERARE

Jöran Sahlgren 1920-28	Gerhard Bendz 1945 (1.9)-54
Algot Werin 1929-32	Hans Nilsson-Ehle 1955-56
Sture Bolin 1933-38	Birger Sallnäs 1957-59
Karl Gustav Ljunggren 1939-40	Berta Stjernquist 1960-65
Krister Hanell 1941-44	Sven Sandström 1966-68
Ture Johannisson 1945 (1.1-31.8)	Erland Lagerroth 1969-

SKATTMÄSTARE

Wilhelm Westrup 1920-23	Gunnar Wigstrand 1965
Nils Lundahl 1924-33	Axel Roos 1966-
Thorild Dahlgren 1934-64	

FRÅN 1920 TILL 1932

AV

ALGOT WERIN

I Vetenskaps-Societetens Årsbok 1945 lämnade dåvarande sekreteraren, docent Gerhard Bendz, en redogörelse för Societetens verksamhet under de första 25 åren. Den kompletterades och fortsattes i Årsbok 1965 av »Några anteckningar om Vetenskaps-Societeten» av dåvarande skattmästaren, fil. dr Thorild Dahlgren.

Till dessa redogörelser ansluter följande anteckningar, grundande sig på personliga minnen, särskilt från de år, 1929–32, då undertecknad var Societetens sekreterare.

Ser man tillbaka, som man gör vid ett jubileum, säger man sig att det onekligen var djärvt handlat av den grupp unga docenter som för femtio år sedan tog initiativet till bildandet av Vetenskaps-Societeten. De egentliga initiativtagarna var som bekant Herbert Petersson, Wilhelm von Sydow och Jöran Sahlgren. Det kan på goda grunder antas att det var hos den sistnämnde som tanken först rann upp. Han var också den som under grundläggningstiden såsom sekreterare ledde Societetens öden.

Djärvt handlat var det med tanke på att två år tidigare Kungl. Humanistiska Vetenskapssamfundet hade grundats i samband med firandet av Lunds universitets 250-årsjubileum. Det kunde tyckas att de humanistiska vetenskaperna därigenom hade blivit tillgodosedda. Tanken med det nya samfundet var emellertid att det skulle samla yngre forskare, ge dem stöd och uppmuntran och framförallt ökade publikationsmöjligheter. För att säkra grundtanken att Societeten skulle vara en de yngres akademi stadgades att medlemmarna redan vid 55 års ålder skulle övergå till seniorsklassen.

Societetens verksamhet grundades på en fond, som huvudsakligen åstadkoms tack vare bidrag från s.k. stiftande ledamöter, vilka erlade synnerligen måttliga inträdes- och årsavgifter. Dessa ledamöters antal utgjorde ett år efter grundandet 20, av vilka 3 danskar. Vid utgången av år 1921 uppgick Societetens kapital till c:a 45.000 kronor. Sju år

senare var tillgångarna c:a 139.000 kronor och årsinkomsterna utgjorde c:a 12.000 kronor, varav 5.000 kronor var inträdes- och årsavgifter. Det var små medel som man hade att röra sig med. Trots detta var utgivningsverksamheten livlig. År 1928 hade Societeten utgett icke mindre än 11 skrifter i sin serie och dessutom 8 årsböcker, av vilka den för 1924 var särskilt innehållsrik; den var tillägnad grevinnan Wilhelmina von Hallwyl, som tillhörde Societetens främsta gynnare. Genom denna snabbt växande utgivning visade den unga Societeten både att den hade en uppgift att fylla och att den kunde fylla denna för humanistisk vetenskap betydelsefulla uppgift.

Var starten alltså blygsam, ekonomiskt sett, så var ambitionerna från början stora. Kronprins Gustaf Adolf valdes till Societetens beskyddare och praeses illustris och tog mot detta val. Till hedersledamöter valdes stormän inom de humanistiska vetenskaperna. Första året valdes Oscar Montelius, som höll föredrag vid den nybildade Societetens första högtidssammanträde i december 1920 om »Ariernas invandring i Sverige». Dessutom de båda språkforskarna Esaias Tegnér d.y. och Vilhelm Thomsen, den senare med titeln excellens. Följande år gick man utanför Nordens gränser och valde till hedersledamöter Ulrich von Wilamowitz-Moellendorff från Berlin, även han excellens, och Arthur Evans från Oxford. Wilamowitz-Moellendorff mottog våren 1923 en inbjudan att gästa Societeten och höll då dels en serie föreläsningar om »Alexandrinische Poesie», dels ett föredrag om »Der Berg der Musen». Han gjorde ett ganska oförglömligt intryck på åhörarna, mest kanske på dem som – i likhet med undertecknad – hade hört honom föreläsa i Lund några år före första världskrigets utbrott. Hans vältalighet var då lysande, pompös. När han återkom 1923, hade personen inte bara åldrats utan också präglats av tragiska erfarenheter, och vältaligheten var på ett sympatiskt sätt dämpad. Sin tacksamhet gentemot Societeten visade han genom att tillägna den sitt 1924 utgivna verk »Hellenistische Dichtung in der Zeit des Kallimachos». I förordet står orden (i översättning): »Jag tackar Vetenskaps-Societeten i Lund, som har kallat mig till ledamot, och som gästfritt givit mig tillfälle att under några dagar andas in dess rena och friska luft i en krets genomträngd av det vetenskapliga samarbetets fria ande.»

Till Societetens förste praeses utsågs Lauritz Weibull och till sekreterare Jöran Sahlgren. Av dem som ingick i den första styrelsen lever alltjämt två, Jöran Sahlgren och Sten Bodvar Liljegren, som båda

omsider blev professorer i Uppsala. Weibull efterträddes 1928 av Emil Olson, som var praeses till 1931, då han efterträddes av Einar Löfstedt. Olson var inte så dekorativ som den reslige Lauritz Weibull, och han var inte vältalare som Löfstedt. Men han var klarsynt och effektiv och hade med sin bonhomie förmågan att sprida trevnad omkring sig. Löfstedt var utomordentligt representativ, vältalare i gammal akademisk stil, med en välljudande stämma.

Alltifrån början hade Societeten mycket goda förbindelser med de nordiska grannländerna, naturligt nog främst med Danmark. Man lyckades genast vinna några stiftande ledamöter i Köpenhamn, bland dem direktören för Ny Carlsberg Glyptotek Helge Jacobsen. Tack vare honom blev Societeten med damer våren 1925 inbjuden till Glyptoteket, där intendenten Frederik Poulsen, också han ledamot av Societeten, demonstrerade antika nyförvärv. Dagen avslutades med en festmiddag i det gamla Wivels sällskapslokaler, väl den mest storslagna i Societetens historia. Tal hölls av borgmästare E. Kaper och Lauritz Weibull. Middagen följdes av dans, en verklig tilldragelse i Societetens historia. Praeses Weibull tog här, vid ett par och femtio års ålder, enligt egen uppgift sina första danssteg. Han var därmed helt vunnen för detta sällskapsnöje, och sedan blev det sed att det dansades vid högtidssammanskomsterna.

Av under de första åren invalda utländska ledamöter utgjorde flertalet danskar och norrmän. Många av dem gästade Societeten som föreläsare, några vid upprepade tillfällen. Vilhelm Grønbech höll vid det första högtidssammanträdet 1920 föredrag om »Buddhas frälsningsväg». Han återkom vid högtidssammanträdet 1923 och talade då om »Den franske Symbolisme i religionshistorisk Belysning», och vid ett extra högtidssammanträde den 10 maj 1930 i anledning av Societetens 10-åriga tillvaro höll han föredrag om »Völuspå». Grønbech var en av de mest fascinerande föreläsare som framträtt i Societeten. Till de första gästföreläsarna hörde också Knud Rasmussen, den berömde polarforskaren, som våren 1921 talade om »Östgrönländarnas mytologi», och som vid ett senare tillfälle höll föredrag om »Den eskimåiska kvinnan». Uppskattade föreläsare var också Frederik Poulsen och filosofiprofessorn Frithiof Brandt, som vid högtidssammanträdet 1932 talade om »Søren Kierkegaard og Don Juan». Brandt hade nyligen gjort sig känd genom den märkliga boken »Den unge Søren Kierkegaard».

Hösten 1929 gjorde Societeten med damer åter en minnesvärd utfärd till Köpenhamn, denna gång i första hand för att bese den gamla stadsdelen Christianshavn och Vor Frelsers Kirke. Ciceron var museumsdirektör Hugo Matthiessen, som var ledamot av Societeten sedan grundandet och som aldrig försummade dess högtidssammankomster. Sällskapet blev inte så stort som man hade räknat med. Det blåste en kraftig oktoberstorm, och en del av de anmälda deltagarna föredrog att stanna hemma, andra vände i hamnen i Malmö när de märkte hur stormen låg på. Vid besöket i Vor Frelsers Kirke var det bara två personer som var djärva nog att gå den vindlande utomtorstrappan upp till spetsen. Den ene var en de danska värdarna, den andre den då 67-åriga Wilhelm Westrup.

Efter rundvandringen i Christianshavn bjöd Ny Carlsberg Glyptoteks styrelse på te i Glyptotekets antiksal och Frederik Poulsen visade museets senaste nyförvärv.

Från Norge kom Knut Liestøl, den framstående kännaren av isländsk saga och norsk folkdiktning, som vid ett av Societetens första sammanträden höll föredrag om »Sanning och dikt i den isländska sagan». Han återkom som föreläsare våren 1929 och talade då om »Saga-stil og saga-variantar». Från hans besök minns undertecknad en utfärd till Dalby gästgivargård tillsammans med Sigurd Agrell. Det var lustigt att iaktta hur Agrell, under intryck av Liestøls landsmål, som det tycktes omedvetet började tala sin uppväxttids värmländska.

Våren 1932 kom Francis Bull och talade om »Bjørnstjerne Bjørnsons dikteriske gjennembrudd», levande och spirituellt. Frapperande var då som senare att Bull talade fullkomligt fritt, utan hjälp av anteckningar, framför allt att han kunde utantill inte endast dikter utan också brev och annan prosa. Från detta hans första besök i Lund minns undertecknad en utfärd till Torup, på friherrinnan Coyets inbjudan, och en rundvandring i Lund. Vi kom genom Östra kyrkogården och stannade vid Agardhska gravplatsen. Porträttbysten av C. A. Agardh, märklig i sig själv, ter sig ännu märkligare genom den gotiskt utformade överbyggnaden. I det brev som Bull skrev efter hemkomsten till Oslo nämnde han som en sevärdhet i Lund det stilfulla och egenartade, en aning kuriösa Agardh-monumentet.

Från Finland kom i mars 1931 Emil Zilliacus och talade om »En gammalspartansk diktare». Zilliacus hade flera vänner i Lund och var gärna sedd här. Kanske var det vid detta besök som han samman med

några av dessa vänner var bjuden på lunch hos Hjalmar Gullberg i hans hem på Västergatan. Då vi vid detta tillfälle hade skilts från honom, sade Frans G. Bengtsson: »Har ni tänkt på att vi umgås med och talar med Emil Zilliacus som med en jämnårig, och ändå är han femton år äldre än vi andra.» Det slog oss att han var så gammal, född 1878. Zilliacus, för övrigt i allt en världsman, bevarade, som alla vet som kände honom, högt upp i åldern ett ungdomligt utseende och sätt.

Av tyska föreläsare är att nämna den framstående slavisten Max Vasmer, född och uppvuxen i Petersburg, professor i Leipzig och sedan i Berlin. Han gästade Societeten två år i följd, 1930 och 1931. Den ena gången talade han om »Germanen und Slawen in Ostdeutschland in alter Zeit», den andra om »Die Wikinger in Osteuropa». Han bodde under sina Lundavistelser hos sekreteraren, som sålunda hade förmånen att bli närmare bekant med honom. Han hade en personlig charm, som väl delvis kunde förklaras av hans ryska härstamning och uppväxt.

Efter kriget kom Vasmer, som blivit hemlös, till Sverige, där det ordnades en professur åt honom vid Stockholms högskola. Jag besökte honom och hans hustru på ett pensionat, där de bodde; de verkade vinddrivna till en främmande kust. Med Vasmer talade jag bl.a. om möjligheten att i Sverige fortsätta utgivningen av »Zeitschrift für slavische Philologie», som han hade redigerat sedan ett tjugotal år tillbaka och vars nödtvungna upphörande han sörjde över. Han fann förhållandena i Stockholm alltför små och återvände till Berlin sedan det av amerikanerna upprättade nya universitetet tillkommit.

En händelse från Vasmers första besök i Lund hör till det som har stannat i minnet. Språkforskaren Hannes Sköld, ledamot av Societeten, som väl kände Vasmer, ville gärna träffa honom, men ville inte vara med vid den efter föredraget ordnade supén. Jag föreslog ett sammanträffande kvällen förut på Grand hotell och detta var båda med om. Vasmer märkte att Hannes Sköld verkade nerstämd och frågade efteråt vad som hänt honom. Jag berättade då att han hade sökt en ledig professur och blivit ovanligt illa behandlad. Vasmer fann min skildring förfärande. Han kände till det akademiska befordringsväsendet i Sverige och tyckte att det hade grymma sidor. Det värsta var, tyckte han, att allt drogs inför offentligheten. Han berättade att han, då han på sin tid hade blivit kallad till universitetet i Leipzig, inte visste något om de yttranden som där hade avgetts. Detta var så mycket lyckligare

som han först efter ett par års vistelse i Leipzig fick veta att den kollega som där hade blivit hans närmaste vän hade varit den som varit mest emot kallelsen. Om han hade känt till detta i förväg, skulle säkerligen, menade han, vägen till denna vänskap inte kunnat beträdas. – Hannes Sköld dog senare samma år.

Omnämnas bör i denna krönika att friherrinnan Henriette Coyet, en av Societetens första stiftande ledamöter, den 16 mars 1929 fyllde sjuttio år och att praeses jämte sekreteraren då framförde Societetens lyckönskningar. Bland de många människor som samlats på Torup befann sig oväntat den unge hertigen av York, sedermera konung med namnet Georg VI, och hans maka. De hade kommit från Oslo, där de hade varit med vid kronprinsen Olavs förmälning med prinsessan Märtha och hade på hemvägen till England gjort ett uppehåll i Malmö. Där hade den dåvarande landshövdingen Fredrik Ramel, tagit hand om dem och fört dem till Torup. – Societeten hade stor anledning att hylla friherrinnan Coyet, som vid mer än ett tillfälle hade bjudit Societeten med damer till Torup. Hennes hem stod också öppet för sådana långväga gäster som t.ex. Francis Bull, som omtalats tidigare. För övrigt beslöt Societetens styrelse att Årsboken för 1929 med anledning av födelsedagen skulle tillägnas Henriette Coyet.

Omtalas skall också att Societeten med damer i september 1930 gästade Löberöds slott, dit inbjudna av stiftande ledamoten Harald Wiens och hans maka. Gunnar Carlquist talade om det från Löberöds slott komna, nu i Lunds universitetsbibliotek befintliga De la Gardieska arkivet. Färden gick sedan vidare till Övedskloster, där friherre Hans Ramel och hans familj tog emot och visade slottets konstsamlingar. Dagen slutade på Rydsgård, där stiftande ledamoten Wilhelm Westrup och hans fru bjöd på middag. Denna lyckade höstutfärd har sedan följts av många liknande.

ATT VARA SOCIETETENS SEKRETERARE
NÅGRA MINNEN FRÅN MIN SEKRETERARTID 1945-54

AV

GERHARD BENDZ

Ragnar Josephson var Societetens praeses, då jag med höstterminen 1945 tillträdde sekreteriatet. Ture Johannisson, min närmaste företrädare, hade blivit utnämnd till professor i Göteborg och avrest dit. Han hade blott ett halvår tidigare som sekreterare efterträtt Krister Hanell, vars minne i det sammanhanget för mig är förknippat med försvinnandet och återfinnandet flera år senare av styrelseprotokolls-boken för Societetens första decennium – den återfanns av en nitisk bibliotekarie vid en tydligtvis inte särskilt ofta förekommande städning av bokskåpen i lilla forskarsalen på Universitetsbiblioteket.

Varken Josephson eller Johannisson kunde då veta att de senare skulle bli kolleger i Svenska akademien, men Societeten hade för sin del redan en förutvarande praeses som representant där, nämligen Einar Löfstedt.

Alltnog, sekreterarskiftet blev av nämnd anledning en smula bråd-störtat och jag kastades tämligen huvudstupa in i arbetet, som bl.a. innefattade förberedelserna till höstens 25-årsjubileum, som Ragnar Josephson och jag fick ordna. Den officiella delen, som finns utförligt beskriven i årsboken för 1945, omfattade högtidsföreläsning av Johannes Lindblom om Ras Shamra-fyndet, ett engagerat minnestal av praeses själv över den schweiziske kollegan-konstprofessorn Heinrich Wölfflin, avliden hedersledamot, och val till ny hedersledamot av Einar Löfstedt, som samman med de två kvarlevande Lauritz Weibull och Martin P. Nilsson kom att bilda ett särdeles magnifikt triumvirat. Lagerbringmedaljen debuterade, beledsagad av några mäktiga karakteriserande och karakteristiska ord av Weibull, och Carl Fehrman, nybliven doktor och docent på sin avhandling om Levertins lyrik, debuterade som medaljens mottagare. Den efterföljande banketten hade sina poänger. Vältaligheten flödade över så att praeses vid slutet av sitt hyllningstal till de båda hittillsvarande hedersledamöterna – själv hade jag uppdraget att hälsa den nye – i en suverän men oavsiktlig syntes kom

att sammanfatta dem till Martin P:son Weibull, vilket roade alla utom föremålen, som inte var de allra bästa vänner. Och Jöran Sahlgren, som talade i egenskap av en av de tre initiativtagarna till Societeten, gjorde övertramp genom att beskriva sitt eget anskaffande av stiftande ledamöter närmast som bondfångeri. Ej mindre än fjorton tal hade under-tecknad att med gonggongen annonsera, mot slutet med en känsla av att vilja gömma sig bakom instrumentet undan de även på tal över-mätta gästernas förtvivlade och hotfulla blickar. Klockan var nog när-mare ett, innan vi kom från middagsbordet in till kaffet i salongerna. Men det var väl också det enda missgreppet, eljest var allt, tror jag, tillfredsställande arrangerat.

Ragnar Josephson var en praktfull praeses, väl sekunderad av sin paranta, kloka och älskvärda maka Gabrielle. Det stod fest omkring dem även i vardagslag och Ragnars spiritualitet firade stora triumfer. Hans kvickhet kunde ha sin udd, men riktigt elakt vass blev den sällan och nästan bara vid provokation, såsom vid ett tillfälle vid en eftersits då en professor i svenska tillät sig den skäligen onödiga frågan om det inte kändes konstigt att tala om konst utan att själv vara ut-övande konstnär – vem kunde väl tala om konst som Ragnar Josephson? – och Ragnar blixtsnabbt replikerade: »Nej, kära du, det är abso-lut inte värre än att vara professor i svenska utan att kunna skriva svenska.» Men det var sällsynt att han blev så elak, i regel var hans humor både takt- och behagfull. Som föreläsare och talare var han likaledes alltid elegant och starkt fångslande, men det kunde hända att han själv inte blev nöjd med den form han givit sin tanke och att han då turnerade om till något som tillfredsställde honom bättre. Någon gång blev det då i stället något som var sämre än det första, och jag har varit med vid ett tillfälle – det var i det berömda »flugtalet» med utgångspunkt i Sartres då aktuella Flugorna – då av tre på varandra följande versioner varje var bättre än närmast efterföljande. Men hans charm besegrade även sådana fataliteter. Och hans öppna, vitala, roade approach till livet var oemotståndligt stimulerande. För mig var den korta tid jag arbetade med honom som praeses en berikande uppfost-ran, icke minst till en form av social och representativ tillvaro som jag tidigare hade haft otillräcklig övning i. Och den vänskap han bestod mig också i fortsättningen var alltid upplyftande och uppfriskande. När han år 1960 blev en av de aderton, befann Staffan Björck och jag oss som censurskolleger på resa i Nord-Sverige och Stockholm, och vi kom

efter gemensamma ansträngningar fram till ett lyckönskningstelegram av denna lydelse: »Vi gläds att valspråket tagit mandom». Jag tror att vi därmed karakteriserade honom ganska väl.

Men 1945 var det sista av Ragnar Josephsons sju praesesår, som ju också var krigsår, olycksår, olustår, med många svårigheter. Men jag tror att han kände sig göra också sin förföljda ras en tjänst genom denna sin representationsställning. Med 25-årsjubileet och årsslutet drog han sig tillbaka. Han skulle i början av nästföljande år falla för den snäva åldersgräns som Societeten satt för sina »arbetande» ledamöter. Sture Bolin, tidigare mångårig sekreterare, 1933–38, trädde till och blev troget sittande i nio år, till sin egen övergång i seniorklassen. Och själv stod jag honom lika troget bi i alla nio åren. Vi blev därmed den praeses och den sekreterare i Societeten som suttit den längsta tiden på sina poster. Och det hade sina fördelar, väl även för Societeten, med en så lång och obruten gemensam ledning. Vi hade ett utmärkt samarbete och delade i stor utsträckning både mödor och representation. Vår gemensamma nitälskan om Societetens bästa gick ända därefter att vi före årshögtiderna alltid provdrack vinerna. Bolin lämnade ingenting åt slumpen.

Bolin var överhuvudtaget en helt annan människotyp än Josephson, inte skönande, även om han hade ett icke obetydligt konstintresse, inte egentligen vad man menar med vältalare, även om han alltid uttryckte sig väl och intelligent, inte utpräglat representativ, även om han väl förvaltade även den sidan av värvet. Han var logiker, nästan matematiker, och det var ingen tillfällighet att problem om myntpolitik och handelsvägar särskilt fångade honom – hans huvudverk heter ju *State and Currency*. Det blixtrade av intelligens, för att inte säga geni, om honom. Han hade dessutom en bred och solid historisk lärdom; hans många artiklar i *Svensk uppslagsbok* hör till de allra bästa. Och hans goda latinska kunskaper, en förutsättning för begagnandet av historiska källor, kan jag själv vitsorda. Men han arbetade något tungt och hade en ganska nervös läggning. Ibland måste han under en gästs föreläsning gå ut i vestibulen utanför Carolinasalen, Societetens obligatoriska mötessal, och samla sig innan det blev tid för honom att stiga fram och tacka föreläsaren. Men det gjorde han alltid skickligt med vältänkta anknytningar. Hans andlighet kunde emellertid understundom få något nästan hjälplöst verklighetsfrämmande över sig och hans distraktioner kunde vara lätt besvärande. Det var en ren tur att

vi en gång inte valde in den då sedan något decennium døde Henri Pirenne till hedersledamot på Bolins välmentade förslag.

Sture Bolin älskade sin Societet. Jag kan inte tänka mig någon som med sådan kärlek vinnlade sig om dess väl, på alla områden, även det ekonomiska. Därvid kom han i viss motsättning till den mäktige ständige skattmästaren Thorild Dahlgren, som satt i trettio år på den posten. Dahlgren var ytterst försiktig i sin placering av Societetens medel, medan praeses förordade en dristigare och mera räntegivande väg, med mera långtgående köp av aktier. Kanske hade han just då rätt, men kanske var skattmästarens principer dock i längden hållfastare. Thorild Dahlgren, som kunde vara så dominant och svår att samarbeta med i andra sammanhang – själv hade jag flera sammanstötningar med honom i styrelsen för Gleerups förlag – var i Societetsarbetet enbart angenäm att ha att göra med. Han var intresserad, uppslagsrik och älskvärd och lät i regel sin sakkunskap stanna vid dess gräns, men var utanför denna, när det gällde humaniora i allmänhet och litterära ting i synnerhet, helt beredd att lyssna till oss andra, som han i sådant tillerkände ett säkrare omdöme, och låta sin mening träda tillbaka för andras. Hans nit och plikttrohet var beundransvärda. För Societeten värdefulla var dessutom hans stora personkänedom och många kontakter med näringslivets män, och han tillförde Societeten åtskilliga nya stiftande ledamöter. Någon gång avskräckte han faktiskt också genom sitt alltför affärsmissiga sätt att angripa saken. Sture Bolin var i det stycket mera försagd, nästan alltför försagd, och jag, som representerade en medelväg, fick ofta träda till.

Att vara sekreterare i Vetenskaps-Societeterna var på det hela taget ingen sinekur. Verksamheten bestod till sin minsta del i protokollskrivning och korrespondens, den omfattade också representation, sexmästeri och, framför allt, redigering och utgivning av skrifter: årsbok, skriftserie och – sorgebarnet – Skånsk senmedeltid och renässans. Det var en lysande idé att ägna särskild uppmärksamhet åt denna försummade del av historien, försummad av svensk forskning, som det hette i prospektet, »därför att Skåneland då var danskt», och av dansk, »därför att Skåneland nu är svenskt». Idén var visst Krister Hanells – »vi har ju alla suttit vid Hanells fötter» hörde jag en gång Ragnar Josephson säga – och tog konkret form till jubileet 1945, men som naturligt var kastade Sture Bolin sig över den med stor entusiasm och ivrade för dess realiserande. 20 band utlovades åt abonnenterna

och tanken var att få ut dem med ungefär ett band om året. Ytterligare 25 år har nu förflutit och endast 8 band har sett dagen. Goda uppslag till ämnen har inte saknats, såsom Skånsk skeppsfart och Skånes renässansborgar, och har varit anvisade sina bestämda författare, men det har inte gått att realisera dem. Författarna kan ha haft andra, mer angelägna uppgifter att utföra, eller de kan ha varit icke produktiva eller energiska eller altruistiska nog att genomföra saken. Ett par gånger har Societeten ställts inför möjligheten att i serien upptaga en utan uppdrag tillkommen doktorsavhandling som till sitt ämne faller inom eller i närheten av den givna ramen. Det gick bra med det första bandet, om den skånska reformationen, men det är i princip inte riktigt lyckat – en doktorsavhandling skrivs ju i regel på ett annat sätt än ett monografiband i en serie bör vara beskaffat.

Sekreteraren hade alltså att vara en sorts förlagsman, hade att skaffa rätt man till rätt bok, att följa och stimulera tillblivelsen, läsa och kritisera och se till att allt blev gott. Han hade också att skaffa föreläsare, givetvis på Styrelsens inrådan eller med dess medgivande. Det är givet att praeses' och i någon mån sekreterarens smak och fackintressen därvid gjorde sig märkbara, så att under Ragnar Josephson konsthistorien fick en mera framträdande plats – under min korta samarbets-tid med honom föreläste Christian Elling om Amalienborg – medan under Bolin de historiska ämnena kom i förgrunden. Själv bidrog jag med förvärv av några klassiska filologer som föreläsare. Gärna odlade vi det internationella samarbetet, det var ju de nyöppnade förbindelsernas tid, och de utländska vetenskapsmännen hörsammade villigt och tacksamt en inbjudan att häva sin långa isolering. Särskilt ofta kom danska föreläsare. Jag fick därigenom många bekantskaper och vänner i Danmark, utan att ana att jag i en framtid skulle få återknyta umgänget såsom ämbetskollega.

Vi hade sålunda besök från Danmark av Johannes Brøndsted (Store Fund fra dansk Vikingetid), Carsten Høeg (Den ældste kristne Kirkesang), Johannes Pedersen (Mythe og Kultus i Ras Shamra), Frederik Poulsen (Nye synspunkter vedrørende romersk-republikansk portrætkunst), Kaj Barr (Zarathustra, Irans profet), Vagn Poulsen (Kender vi Kejser Diocletians Portræt?) och Peter Skautrup (Kulturen og Sproget); från Norge av Andreas Winsnes (Ibsen og vår tid), Knut Liestøl (Asbjørnsens og Moes Norske folkeeventyr, Virkets genesis i ny belysning), Leiv Amundsen (Platons innledning til Staten) och

Johan Schreiner (Høvdingsmøte og riksråd i Norge); från Finland av K. Rob. V. Wikman (Sociologi och folklivsforskning); från Holland av Wilhelm Martin (Rembrandt problems); från Frankrike av Jules Marouzeau (Quelques aspects de l'histoire du latin); från Polen av Ladislaus Konopczyński (Svensk-polska analogier på det författningshistoriska området från 1300-talet till 1700-talet); från Grekland av Johannes Kakridis (Homerische Neoanalyse, och: Volkstümliche Formmotive bei Homer); från Tyskland av Wolfgang Krause i Göttingen (Die Kelten und die europäische Kultur); från U.S.A. av Assar Janzén i Berkeley (Några synpunkter på Ibsens Brand), Alrik Gustafson i Minneapolis (Recent developments and future prospects in Strindberg studies) och (i maj 1950) av Thomas Mann, som talade i universitetets aula om »Meine Zeit». Dessutom kom föreläsare från de andra svenska universiteten (Wessén, Ahnlund, Boëthius, Hagendahl, Gunnar Carlsson och åtskilliga till) och så naturligtvis ur våra egna led.

Vera indagando – utforskandet av sanningen – är ett stort mål och ett stort ord. En vetenskapsmans väg visar honom allt tydligare, hur relativt sanningsbegreppet är, hur svårnådd sanningen. Men varje vetenskapsman blir också alltmer medveten om vad strävandet efter sanning är värt, inte minst i en tid då politiska slagord förfalskar språket, förvränger tanken och fördunklar synen. Den politiskt dirigerade forskningen är ett allvarligt och överhängande hot mot det förutsättningslösa sanningssträvandet. Skenbegreppet samhällsnytta har i alltför hög grad blivit de styrandes ledstjärna. Kan de vetenskapliga samfundet hävda självständighet och frihet för tanke och forskning, fyller de sin viktigaste uppgift. Må det vara en Vetenskaps-Societetens hängivne och tacksamme tjänare tillåtet att uttrycka förhoppningen att Societeten i framtiden liksom under det gångna halvseket skall framgångsrikt värna sin produktiva vetenskapliga integritet.

»MEINE ZEIT»

AV

CARL FEHRMAN

Genom en tillfällighet kan jag börja dessa anteckningar om Vetenskaps-Societetens med en minnesbild från årshögtiden 1945, sällskapetets tjugofemårsfest. Vid detta tillfälle hade en ny belöning instiftats: Lagerbringsmedaljen, präglad av Ivar Johnsson, och det hade bestämts att den första gången skulle utdelas till en litteraturhistoriker. På våren detta år hade jag disputerat på en avhandling om en judisk författare, Oscar Levertin; datum var den 24 april, och Hitler överlevde disputationen endast med några dagar. I övrigt vill jag inte tillmäta avhandlingen någon världshistorisk betydelse; men den blev alltså belönad med den nya Lagerbringmedaljen.

Det var Lauritz Weibull i egen hög person som överlämnade den efter att först ha tecknat en målande bild av Sven Lagerbrings insatser vid Lunds universitet. Han fogade in anekdoten om vad Lagerbring skulle ha sagt, när han fick se sitt porträtt: »det ser mig ackurat ut som en markatta». Historen gjorde effekt, berättad på Lauritz Weibulls personligt präglade skånska idiom. Albert Wifstrand hade författat inskriften: FACTA INAGANDO OBSCURA EXPLICANDO REM VERAM ENARRANDO. När han fick beröm för den välformade latinska versen, svarade han blygsamt med ett Schillercitat: att det var språket själv som diktat den.

År 1945 fanns ännu många av Vetenskaps-Societetens grundare och den första generationens ledamöter kvar i livet; Lauritz Weibull var en av dem, Alf Nyman en annan. Vid festen fanns också många närvarande som blivit invalda senare under tjugotalet: Ragnar Josephson som var praeses, Sture Bolin som var utsedd som hans efterträdare och som ännu hade sitt korpsvarta hår. De är alla borta nu; i en liten stad och en liten krets kan man inte undgå att märka generationernas växlingar och förändringens välde. Den inre krets som då konstituerade Vetenskaps-Societeten var en grupp humanister som alla var födda på

1800-talet och som alla bar 1800-talets humanistiska tradition vidare, trots att två världskrig redan hunnit gå över Europa.

Ragnar Josephson minnestalade över Heinrich Wölfflin. Sitt middagstal formade han – om mitt minne inte sviker – som en skildring av en storslagen målning, där han fyndigt kunde placera in alla de harangerade personerna i lämpliga funktioner och positioner. Han höll inte bara ett tal, han höll två, det andra när han senare på kvällen riktade sig till Sture Bolin – Josephson älskade att hålla tal, gärna långa tal, och han var en mästare i konsten. Det var chefsskifte i de lundensiska andarnas värld; efter den Josephsonska aeran följde nu den Bolinska.

Det var en gästroll i periferien jag spelade som nybliven docent denna gång. Det gick en del år, då jag bara tillfälligt – som lyssnare till föreläsningar i Carolinasalen och på universitetets aula – kunde följa något av Societetens liv och verksamhet. Ett sådant tillfälle var den stora dag då Thomas Mann, ett år tidigare vorden hedersdoktor i Lund, höll sitt föredrag *Meine Zeit* – också som föreläsare en trollkarl, som hade både ordet och auditoriet i sin makt. Thomas Mann var vid denna tidpunkt sjuttiofem år och kunde se tillbaka på ett långt liv och en skiftesrik historisk epok. Han formade sin föreläsning som ett stycke tidsanalys med inslag av självbiografi. »Det är ingen liten sak, konstaterade han, att ha tillhört det sista kvartsseklet av 1800-talet – ett stort århundrade – borgerlighetens slutepok, den liberala tidsåldern, levat i dess värld, andats i dess luft». Han talade om Buddenbrooks, om *Der Zauberberg*, om sin amerikanska exil och sitt återvändande. Slutorden har ristat in sig i mitt minne också för den magnifika röst-behärskningen med vilken han uttalade det lilla ordet »wiebald». Han slutade: »Den som har upplevat sjuttiofem år, vet något om tidens nåd och tåliga fullbordan. Han har också fått en viss svaghet för denna gröna jord och när han – hur snart? – sjunker ned i dess sköte unnar han människorna som vandrar omkring däruppe i ljuset en lott som inte är nöd och svält och förnedrande råhet, utan fred och glädje» – *Friede und Freude*. Det var ett generöst, avundsfritt testamente till en eftervärld som ännu tjugo år senare knappast har infriat förhoppningarna.

Denna föreläsning hölls 1950 på våren. Senare, på hösten detta år, blev jag invald i Vetenskaps-Societeten och fick på nytt stifta bekantskap med den höglärda och frackklädda församlingen. Högtids-

föreläsningen hölls vid årsfesten av Hans Ruin, på höjden av sin levnads bana, nyss bliven lundensare på allvar. Den handlade om föränderligt och oföränderligt i den estetiska världen; en lysande föreläsning som nu finns att läsa som essay i boken »Det skönas förvandlingar«. Av oförståndiga eller illvilliga nyinvalda kamrater hade jag fått uppdraget att vid middagen hålla tacktalet från den nya generationen; det var första men tyvärr inte sista gången som jag fick tillfälle att försäga mig i Grands festligt dukade sal. Jag tackade för favören att få bli medlem av Societetens förnäma krets, utan annan kostnad än middagsbiljetten och garderobsavgiften; men när jag i samma andedrag konstaterade att de nyinvalda stiftande ledamöterna inte hade samma förmån utan fick betala så och så många tusen kronor för invalet blev jag – vill jag minnas – milt nedtystad.

Praeses i Societeten var fortfarande Sture Bolin, som med grandezza uppbar rollen, efter vad jag tror mig veta en favoritroll i hans liv. Hans maka Sonja, som långt senare trofast kommit med på föredrag, fester och utflykter har vid dessa tillfällen alltid haft ett lyckligt skimmer över sitt ansikte, ett minne från de lyckliga åren i och med Societeten.

När jag sitter och bläddrar i protokollböckerna från femtitalet måste jag till min skam konstatera att jag inte ofta fann tid att delta i Societetens liv. Jag sörjer över det, efteråt; vilket är menat också som en vänlig uppmaning till yngre och nyinvalda skolkande ledamöter att inte följa detta dåliga föredöme. Jag får skylla på att det var år av forskning och speciminering. Det skulle för mig ha varit av värde, om föredragen i det förflutna bilagts till Societetens protokoll – en lätt sak åtminstone nuförtiden, i Xeroxkopiornas värld, som kunde bli till glädje för den som en gång i framtiden skall skriva Vetenskaps-Societetens historia.

Det finns åtminstone två snillrika uppfinningar i Vetenskaps-Societetens uppsättning av traditioner. Den ena finns redan i stadgan: att man pensioneras som »arbetande ledamot» vid femtiofem års ålder. Det är en bestämmelse som borde finnas inskriven också i universitetsstatuterna för att garantera föryngringen vid akademierna. Den andra snillrika uppfinningen, som hör till Societetens traditioner, är de årliga utflykterna i det sydsvenska eller danska landskapet. Vid många av dessa har Societetens egna experter fungerat som ciceroner: Holger Arbman och Erik Cinthio vid besök på fornminnesplatser och i medeltidskyrkor, Ragnar Josephson och Sven Sandström vid visiter i konst-

samlingar på muséer och skånska slott, Nils-Gösta Sandblad på vandringsen genom medeltidskvarteren i Ystad. Men ofta har Societetens utflykter sträckt sig långt utanför de arbetande medlemmarnas kompetens, och då har de stiftande ledamöterna fått träda till för att beledsaga genom pappersbruk, järnverkstäder, fabriker och livsmedelsindustrier. Det har varit genom åren oavbrutna kontaktkonferenser mellan vad som – med en orimlig formulering – brukar kallas universitet och samhälle. Jag tror inte att traditionen kommer att upphöra.

Jag kommer till min tid, *meine Zeit* – de år då jag haft förmånen tillhöra Vetenskaps-Societetens styrelse, varit vice praeses och praeses. Det är min subjektiva tro, att de åren inte på något avgörande sätt skilt sig från tidigare perioder i Societetens tillvaro; närmast före mig hade K. G. Ljunggren, Gerhard Bendz och Jerker Rosén hållit i tömarna. Det är sant, att jag varit med om att under några år ge Societeteten en, som jag tyckte, välbehövlig slagsida åt det litteraturhistoriska hållet. Men ett liknande äventyrligt privilegium har varje praeses – och brukar utnyttja – nämligen att låta sitt eget ämne om inte dominera så åtminstone ge färg åt föredrag och kanske också publikationer. Jag vill minnas att jag bär en del av ansvaret för att Paulus Svendsen från Oslo, Billeskov Jansen från Köpenhamn, Gunnar Brandell från Uppsala, E. N. Tigerstedt från Stockholm och Elias Bredsdorf från Cambridge har kallats att föreläsa om litterära ämnen. Men för det första var de alla goda föreläsare, och för det andra måste det vara en av Societetens viktigaste uppgifter att sörja för kontakter mellan den lundensiska miljön och den humanistiska forskningen på andra håll i Norden eller Europa.

Att vara praeses: det innebär att vara med om snart sagt alla sammanträden, stora och små. Från och med 1965 blir protokollboken ett minnesalbum utan luckor. Med dess hjälp återkallar jag minnet av den i Söderns sol brunbrände Einar Gjerstad, som höll högtidsföreläsningen över Roms äldsta historia, själv den ende svenske arkeolog i nyare tid som fått gräva på Forum romanum. Från Oslo kom Per Palme för att tala om tematiken hos den unge Picasso. Genom ivrig korrespondens lyckades jag också till sist förmå Torsten Hägerstrand att från fursteparet i Monaco – eller var det bara från Per Henrik Lings väg? – komma till den sista årsfest som jag var med att regissera för att tala om nutidens och framtidens stadssystem. Och utflyktsmålen passerar förbi: Trolleholms slott med sina konstskatter och bok-

skatter, Torup i höstfärger – ett av Societetens genom årtiondena mest älskade utflyktsmål, nu för sista gången – Fredenborgs slottspark, Ordrupsgaards samlingar av fransk konst, Svenstorp med sin nederländsk-danska fasad, Björnstorp med sin oemotståndliga Caroline. Och för dem, vilkas erinringsförmåga till äventyrs är koncentrerad till tungan och gommen finns lika ljuvliga smakminnen, från luncher på Kystens Perle, från måltider regisserade av Kävlinge Glacéläderfabrik, Trelleborgs gummifabrik eller AB Felix i Eslöv.

Att vara praeses: det innebär också att lägga ned en del omsorg på de tal som skall hållas vid årshögtiden, hälsningsord, parentationer och middagstal, ty så formbunden är nu en gång Societeten. Som praeses har jag – liksom mina föregångare och efterföljare – haft tillfälle att hälsa och hylla universitetets högsta styresmän, vår syskonorganisation Vetenskapssamfundet och dess ordförande samt en rad nya och gamla ledamöter. När en gång Philip Sandblom i egenskap av universitetets rektor var Societetens gäst kunde jag med rätta om honom använda ett ord från Katekesen: att han liksom den gode Guden var allestädes närvarande; alltså denna kväll också hos oss. Genom åren har jag utkämpat många dialoger och kanske en och annan ordduell med förre universitetskanslern herr Thomson. Mina utspel var mer än en gång onödigt taktlösa och dristiga – men han brukade alltid ta hem spelet och slutapplåderna. En gång hyllade jag honom som nr 39 Thomson (nr 39 var numret på en publikation av hans hand i Vetenskaps-Societetens skriftserie) och en annan gång prisade jag honom för hans tidsmedvetna författarskap; samtidigt som en känd förläggare gav ut *Kärlek 1, 2 och 3* publicerade herr Thomson en rättshistorisk skrift om jungfrukränkning och möskändning. Bara en gång kan jag emellertid minnas, att jag fick sista ordet: det var vid mitt sista årshögtidssammanträde – då var herr Thomson i Stockholm. »Du smäddar mig i min frånvaro», sade förre kanslern efteråt med en blandning av förtrytelse och belåtenhet.

När Humanistiska Vetenskapssamfundet häromåret firade sitt 50-årsjubileum var Einar Gjerstad dess ordförande och Hans Majestät Arkeologen satt i aulan tillsammans med många andra prominenser. Hyllningarnas antal var stort, men regissören hade klokt begränsat hyllningstalens längd till högst en minut. En adress i form av ett lyckönskningstelegram på lyxblankett överlämnades av Societetens dåva-

rande praeses. Telegrammet som tog jämt sextio sekunder att läsa upp inleddes med denna strof:

Enligt ett vist sekreterarbesclut
tillåts vid festligheten
bara ett tal på en kort minut.
Detta beslut följer utan prut
Vetenskaps-Societeten.

Slutstrofen hade formats på följande sätt:

Vidsträckt är människokunskapens land.
Du är förvaltaren vorden.
Samfund, som famnar från strand till strand,
milt må Du styras av Gjerstads hand –
kärast bland samfund på jorden.

Efter detta telegram föll praeses och ordförande i varandras famn, därmed utplånande all animositet och all konkurrensavund som till äventyrs en gång kunde ha rått mellan de två lärda samfundcn. Slutraden fordrar kanske, i en sekulariserad värld, sin kommentar. Åtminstone en bland den frackklädda publiken kunde med lätthet och med ett leende identifiera det försåtliga citatet – nämligen biskop Gustaf Aulén, som väl icke skrivit men däremot tonsatt den psalm, varifrån raden hämtats: *Fädernas kyrka i Sveriges land – kärast bland samfund på jorden!*

Det var inte enda gången i Societetens historia, som en enkel rimsmidartalang kom till användning. Detsamma skedde när Vetenskaps-Societetens – i vars sirliga ritual det länge ingått att uppvakta på jämna födelsedagar – genom sin dåvarande vice praeses gjorde les honneurs för en av sina stiftande ledamöter, grevinnan Greta Thott. Versen var beställd av Hjalmar Gullberg till en fest på Gyllene Freden; själv föredrog han vid tillfället att tala på ädel prosa. Societetcn betalade inte resan till Stockholm men väl tryckningen av dikten, denna gång skriven inte på en psalmmelodi utan till en välkänd Bellmansvisas toner. Det är alltid riskabelt att citera privatpoesi, och det får räcka med en av stroferna; den tilltalade är Greta Thott:

Vilka mål du går att vinna
 ej vi anar eller vet.
 Blir du hedersdoktorinna
 i varenda fakultet?
 Blir du storsuccé i TV,
 känd i koja och i slott?
 – Du kan linda skald och greve
 kring Din lilla, lilla tumme-Thott.

Men bort nu med all personkult, särskilt den som riktar sig mot praeses tillfälliga person. Någon fullständig självbiografi är detta icke; skulle i varje fall inte vara det. Och vad vore en ordförande i ett lärt samfund utan en stab av trofasta medarbetare? Mindre än intet. Själv innehar jag bara ett rekord i Vetenskaps-Societetens historia; jag har konsumerat flera sekreterare än någon tidigare och kanske någon senare, inalles fyra, däribland en kvinna, men en lejoninna. Jag har dem alla att tacka för Societetens liv, och nära nog för mitt eget. Likaså står jag i oförminskbar tacksamhetsskuld till alla andra funktionärer, skattmästare som ordnat ekonomin, publiceringskommitté som ordnat publikationerna, valberedning, som ordnat efterträdare. Det fordras en liten men effektiv organisation av ett lagom antal människor för att ett lärt sällskap skall kunna florerera. Det är på deras händer som praeses blivit buren.

En intressant nyhet införde Sven Sandström under sin sekreterartid med ett tvärvetenskapligt symposium kring perceptionspsykologien och dess tillämpningar; här deltog under åtskilliga veckor både konstvetare, litteraturvetare och fackpsykologer. Sven Sandströms var också idén till den projektkatalog över de olika humanistiska institutionernas verksamhet, som ingår i en av årsböckerna under rubriken Humanistisk forskning i Lund. Detta var år 1967, och samtidigt växte publikationsserierna med nummer efter nummer, både den ordinarie skriftserien – som fick en ny fasad och ny lay-out av mera tidsenligt snitt – och den av en särskild fond understödda serien Skånsk senmedeltid och renässans. När alla festtal är för längesedan glömda, kommer dessa skrifter att vittna om den humanistiska forskningens livskraft i Lund, decennium efter decennium.

Man kan fråga: är akademiernas, de lärda samfundens tid förbi i den nya universitetsvärlden? Det är kanske ändå inte så. Gamla uppgifter och nya uppgifter kommer inte att saknas. Vid ett växande universitet blir kontaktytorna allt mindre; de personliga och tvärvetenskapliga kontakter som knyts i sådana samfund som Vetenskaps-Societeten är värda att ta vara på. Publiceringsverksamheten i årsbok och skriftserie – det viktigaste vetenskapliga inslaget i Vetenskaps-Societetens verksamhet – kommer kanhända i den nya universitetsvärlden att få ny stimulans i nya generationer.

Redan i en av de äldsta akademierna, den florentinska i Medicéernas Florens, samlade lärda forskare och de praktiska yrkenas män sida vid sida. I någon mån kan Vetenskaps-Societeten i Lund sägas vara en arvtagare av denna ärorika akademi: båda har stått och står i det dubbla tecknet av vetenskap och vänskap.

Och tillåt till sist en *praeses emeritus*, som dragit sig undan i lagom tid före Societetens femtioåra minnesfest att tacka för lyckliga år i Societetens hägn och önska lyckosamma år i kommande decennier. Vid hundraårsjubileet år 2020 – om det blir något sådant – kommer jag tyvärr att nödgas vara frånvarande. Men låt mig, för den händelse någon då skulle råka låta blicken falla på en dammig årsbok i ett bibliotek – sända en hälsning mot framtiden, över årtusendeskiftet, och med Thomas Mann uttala förhoppningen att de människor som då vandrar omkring i ljuset »skall få en lott, som inte är nöd och svält och förnedrande råhet utan fred och glädje».

VETENSKAPS-SOCIETETEN I LUND

ÅRSBOK 1946—1969

SKRIFTER UTGIVNA AV

VETENSKAPS-SOCIETETEN I LUND 1921—1968

AV VETENSKAPS-SOCIETETEN I LUND

FÖRANSTALTADE FÖREDRAG OCH

EXKURSIONER 1920—1969

REGISTER OCH FÖRTECKNINGAR

UPPRÄTTADE AV

SVEN G. SJÖBERG

Föreliggande register omfattar dels Vetenskaps-Societets i Lund årsböcker från och med 1946 till och med 1969 och anknyter således direkt till den av Palmberg i årsboken 1946, s. 151–164 upprättade förteckningen, dels Vetenskaps-Societets skrifter från och med 1921, då den första volymen utkom till och med 1968, då volym 61 publicerades. Den bibliografiska numreringen löper genom båda avdelningarna, till vilka ett gemensamt författarregister upprättats. I ett särskilt anhang följer till sist förteckningar av inför Societeten hållna föredrag samt av Societets medlemmar företagna exkursioner alltifrån begynnelsen 1920 fram till 1969. Föredragstitlarna återges i den form de upptagits i protokollen, mot vilka såväl föredrag som exkursioner kollationerats.

På ett par punkter avviker registren från föregående mönster. Liksom tidigare har minnesteckningarna uppställts alfabetiskt efter de biograferades namn, som här dock placerats först och framhävts med versaler, medan författarna fått nöja sig med en andrahandsplacering. Övriga avdelningar är uppställda alfabetiskt efter författarnamnen. I den mån flera arbeten av en och samme författare förekommer inom samma ämnesgrupp, har dessa redovisats kronologiskt.

VETENSKAPS-SOCIETETEN I LUND
ÅRSBOK 1946—1969

---

1. Minnesteckningar
  2. Arkeologi och klassisk fornkunskap.
  3. Biografi och personhistoria.
  4. Filosofi, psykologi, pedagogik.
  5. Folkminnesforskning.
  6. Historia.
  7. Konsthistoria.
  8. Kyrkohistoria och religionsvetenskap.
  9. Litteraturhistoria och vitterhet.
  10. Samhälls- och rättsvetenskap.
  11. Språkvetenskap.
  12. Vetenskapshistoria, Vetenskaps-Societetens verksamhet.
-

1. MINNESTECKNINGAR

1. AFZELIUS, ADAM. Av Krister Hanell. 1957: 155–158.
2. AHNLUND, NILS. Av Gottfrid Carlsson. 1957: 125–133.
3. ANDERBERG, RUDOLF. Av Herman Siegvold. 1955: 135–140.
4. ANDERSSON, GUNNAR. Av Holger Arbman. 1961: 161–166.
5. ANDERSON, WALTER. Av Sigfrid Svensson. 1963: 155–161.
6. ARBMAN, HOLGER. Av Erik Cinthio. 1969: 121–130.
7. ARNE, TURE. Av Holger Arbman. 1966: 111–116.

8. BERGER, CARL MAGNUS. Av K. G. Ljunggren. 1966: 117-122.
9. BERGER, EDWIN. Av Karl Gustav Ljunggren. 1963: 135-140.
10. BERGH, THORSTEN. Av Gunnar Aspelin. 1966: 123-128.
11. BOLIN, STURE. Av Birgitta Odén. 1964: 125-133.
12. BONNESEN, STEN. Av Jerker Rosén. 1966: 129-132.
13. BRILIOTH, YNGVE. Av Jerker Rosén. 1960: 101-106.
14. BROCH, OLAF. Av Knut-Olof Falk. 1962: 149-156.
15. BRØNDSTED, JOHANNES. Av C. J. Becker. 1966: 133-141.
16. BØGGILD-ANDERSEN, [CARL OLAF]. Av Sture Waller. 1968: 125-128.
17. BÖÖK, FREDRIK. Av Carl Fehrman. 1963: 123-134.
18. CARLQUIST, GUNNAR. Av Algot Werin. 1964: 167-173.
19. CARLSSON, GOTTFRID. Av Lars-Arne Norborg. 1965: 141-149.
20. CAVALLIN, SAMUEL. Av Krister Hanell. 1960: 95-100.
21. CHRISTENSEN, ARTHUR. Av Sven Dederich. 1946: 117-122.
22. CROCE, BENEDETTO. Minnesord yttrade vid Vetenskaps-Societetens årshögtid 4 december 1953. Av Gunnar Aspelin. 1953: 85-89.
23. DAHLGREN, THORILD. Av Axel Roos. 1969: 131-136.
24. DIDERICHSEN, PAUL. Av Sven Benson. 1965: 173-179.
25. DUNKER, HENRY. Av Hadar H:son Hallström. 1963: 141-146.
26. EDLUND, SVEN. Av Herman Siegvold. 1969: 137-149.
27. EDSTRAND, THEKLA. Av Thorild Dahlgren. 1961: 137-141.
28. EHNMARK, ERLAND (1903-1966). Av Olof Pettersson. 1967: 93-100.
29. EKWALL, EILERT. Av Claes Schaar. 1966: 143-152.
30. FABRICIUS, KNUD. Av Jerker Rosén. 1968: 129-134.
31. FRIIS, ASTRID (1893-1966). Av Birgitta Odén. 1967: 101-105.
32. FRÖDIN, JOHN. Av Helge Nelson. 1961: 155-159.
33. GRØNBECH, VILHELM. Av Hal Koch. 1948: 131-138.
34. HABERLANDT, ARTHUR. Av Sigfrid Svensson. 1965: 151-157.
35. HAHR, AUGUST. Av Ragnar Josephson. 1947: 201-207.
36. HECKSCHER, ELI F. Minnesord yttrade vid Vetenskaps-Societetens årshögtid 4 december 1953. Av Sture Bolin. 1953: 91-94.

37. HEINERTZ, NILS OTTO. Av Erik Rooth. 1957: 135-140.
38. HIRN, YRJÖ. Av Hans Ruin. 1952: 67-72.
39. HJELMSLEV, LOUIS. Av Bertil Malmberg. 1966: 153-162.
40. HØEG, CARSTEN. Av Albert Wifstrand. 1962: 165-169.
41. JACOBSEN, HELGE. Af Frederik Poulsen. 1946: 123-127.
42. JACOBSEN, LIS. Av Karl Gustav Ljunggren. 1962: 171-177.
43. JAEGER, WERNER. Av Albert Wifstrand. 1963: 117-122.
44. JENSEN, ARTHUR M. Av Bertil Malmberg. 1969: 151-156.
45. JOSEPHSON, RAGNAR (1891-1966). Av Sven Sandström. 1967: 107-120.
46. KAILA, EINO. Av Hans Regnéll. 1958-1959: 111-118.
47. KARITZ, ANDERS. Av Gunnar Aspelin. 1962: 157-163.
48. KOCH, HAL. Av Hilding Pleijel. 1964: 159-166.
49. KOHT, HALVDAN (1873-1965). Av Jörgen Weibull. 1967: 121-127.
50. KONOPCZYŃSKI, WŁADYSŁAW. Av Jerker Rosén. 1962: 127-130.
51. KORNERUP, BJÖRN. Av Hilding Pleijel. 1957: 147-153.
52. LAMM, MARTIN. Av Algot Werin. 1950: 171-179.
53. LESCH, BRUNO. Minnesord vid årshögtiden den 27 november 1946. Av Sture Bolin. 1946: 129-134.
54. LILJEGREN, MÄRTEN. Av Ragnar Josephson. 1958-1959: 129-135.
55. LINDQVIST, NATAN. Av Sven Benson. 1964: 145-150.
56. LJUNGGREN, KARL GUSTAV. Av Bertil Ejder. 1968: 135-142.
57. LUNDBERG, SVEN, och LUNDBLAD, NILS W. Av Thorild Dahlgren. 1947: 193-200.
LUNDBLAD, NILS W.: Se 57.
58. LUNDEQVIST, GÖSTA. Av J. Ljunggren. 1963: 147-153.
59. LÖFSTEDT, EINAR. Av Gerhard Bendz. 1955: 103-113.
60. MOBERG, AXEL. Av Joh. Lindblom. 1955: 115-119.
61. MUNKSGAARD, EJNAR. Av Algot Werin. 1948: 145-150.
62. NELSON, HELGE. Av Torsten Hägerstrand. 1967: 129-137.
63. NEVSTEN, ANDERS. Av Oscar Bjurling. 1963: 163-169.
64. NILSSON, MARTIN P:SON. Av Krister Hanell. 1968: 143-154.

65. NORBERG, ELSA (1909–1966). Av Gunnar Qvarnström. 1967: 139–143.
66. NORDQVIST, GUNHILD. Av Thorild Dahlgren. 1952: 83–86.
67. NOREEN, ERIK. Av Ivar Lindquist. 1947: 215–219.
68. NYMAN, ALF. Av Hans Regnéll. 1969: 157–164.
69. NØRLUND, POUL. Av Holger Arbman. 1951: 109–116.
OLSEN, ALBERT: Se 80.
70. OLSEN, MAGNUS, och SEIP, DIDRIK ARUP. Av K. G. Ljunggren. 1964: 115–123.
71. PALMÉR, JOHAN. Av Sven Benson. 1956: 131–136.
72. PALMSTIERNA, CARL (1900–1966). Av Eric von Post. 1967: 145–149.
73. PERSSON, AXEL WALDEMAR. Av Martin P. Nilsson. 1951: 117–124.
74. PETZÄLL, ÅKE. Av Manfred Moritz. 1957: 117–123.
75. PIPPING, ROLF. Av Lars Huldén. 1965: 135–140.
76. POULSEN, FREDERIK. Av Martin P. Nilsson. 1950: 181–189.
77. ROOS, AXEL. Av Thorild Dahlgren. 1957: 111–116.
78. ROOSVAL, JOHNNY. Av Erik Cinthio. 1966: 163–171.
79. RUDBERG, GUNNAR. Av Albert Wifstrand. 1954: 87–93.
80. SAHLIN, BO, och OLSEN, ALBERT. Av Sture Bolin. 1949: 101–109.
81. SAHLIN, STIG. Av Elam Tunhammar. 1964: 151–157.
82. SANDBERG, IVAR. Av Holger Ohlin. 1962: 143–148.
83. SANDBLAD, NILS GÖSTA. Av Sven Sandström. 1964: 135–143.
84. SAURAT, DENIS. By S. B. Liljegren. 1958–1959: 119–128.
85. SCHMEIDLER, BERNHARD. Av Sture Bolin. 1960: 113–117.
86. SCHMITERLÖW, ADELHEID VON. Av Egil Lönnberg. 1960: 107–111.
87. SCHREINER, JOHAN. Av Birgitta Odén. 1968: 155–161.
SEIP, DIDRIK ARUP: Se 70.
88. SHETELIG, HAAKON. Av Holger Arbman. 1955: 129–134.
89. SJÖGREN, IVAR W. Av Krister Hanell. 1954: 95–99.
90. SMITH, HELMER. Av Björn Collinder. 1956: 149–154.
91. STENEBERG, KARL ERIK. Av Ragnar Josephson. 1961: 143–153.
92. SVENSSON, ARNOLD. Av Albert Wifstrand. 1952: 87–91.

93. SYDOW, CARL WILHELM VON. Av Ivar Lindquist. 1952: 59–65.
94. THEANDER, CARL. Av Albert Wifstrand. 1957: 141–146.
95. THERMÆNIUS, EDVARD. Av Pär-Erik Back. 1966: 173–177.
96. THOTT, STIG. Av Sture Bolin. 1948: 139–143.
97. TUNBERG, SVEN. Av Gerhard Hafström. 1955: 121–128.
98. TUNELD, EBBE. Av Hjalmar Frisk. 1947: 209–214.
99. TUXEN, POUL. Av Kaj Barr. 1956: 137–147.
100. WALBERG, EMANUEL. Av Bertil Malmberg. 1952: 73–81.
101. VALMIN, NATAN. Av Krister Hanell. 1969: 165–170.
102. WEIBULL, LAURITZ. Av Sven A. Nilsson. 1962: 131–141.
103. WEIBULL, MARY, f. FAHLBECK. Av Klara Wijkander, f. Kock. 1969: 171–175.
104. WELIN, ERIK (1907–1966). Av Krister Hanell. 1967: 151–154.
105. WIFSTRAND, ALBERT. Av Jonas Palm. 1965: 159–171.
106. WIGSTRAND, GUNNAR (1903–1965). Av Krister Hanell. 1967: 155–158.
107. VÄSTHAGEN, NILS. Av Olof Henell. 1966: 179–184.

2. ARKEOLOGI OCH KLASSISK FORNKUNSKAP

108. ARBMAN, HOLGER: En normandisk befästning vid Buchy. 1961: 127–136.
109. GJERSTAD, EINAR: Det äldsta Rom. 1966: 77–93.
110. HAGEN, ANDERS: Höyfjellsarkeologi i Sör-Norge. 1963: 3–22.
111. HANELL, KRISTER: Antikens städer. Installationsföreläsning den 23 november 1957. 1957: 75–84.

3. BIOGRAFI OCH PERSONHISTORIA

112. LINDROTH, STEN: Berzelius och hans tid. 1964: 15–40.
113. ÅKESSON, ELOF: Matthæus Fremling och Esaias Tegnér. 1969: 41–86.

4. FILOSOFI, PSYKOLOGI, PEDAGOGIK

114. EDLUND, SVEN: Ett kritiskt skede i den svenska lärdomsskolans historia. 1956: 3-22.
115. NYMAN, ALF: Sur les concepts descriptifs et les concepts construits, dits »décantés». 1948: 3-17.
116. NYMAN, ALF: Vitalis Norström och hans avfall från boströmianismen. En motivbestämning. [Avec un résumé en français.] 1950: 89-115.
117. REGNÉLL, HANS: Om analys av värdeutsagor. 1965: 37-60.
118. SMITH, GUDMUND: Symposier över estetisk perception. 1967: 39-46.

5. FOLKMINNESFORSKNING

119. BRINGÉUS, NILS-ARVID: Flattorv. 1963: 23-51.

6. HISTORIA

120. ANDERSSON, INGVOR MARGARETA: Studier kring 1241 års brev rörande grevskapet Norra Halland. [Mit einer deutschen Zusammenfassung.] 1953: 3-35.
121. BACK, PÄR-ERIK: Rådsadel och domängods. De pommerska taffelgodsens besittningsförhållanden i Christina Alexandras tid. 1964: 3-13.
122. BROBERG, JAN: De tyska planerna på Spanien under andra världskriget. 1957: 19-43.
123. ERLANDSSON, ALF: Salpetersjudarna i Skåne 1679-1762. Med särskild hänsyn till 1740-talet. 1961: 33-86.
124. HOLMBERG, ÅKE: Afrikaeuropeerna som faktor i brittisk imperiepolitik vid 1800-talets slut. 1965: 19-36.
125. LUNDHOLM, KJELL-GUNNAR: Jordeboken C 39 i Riksarkivet. 1954: 73-86.
126. ODÉN, BIRGITTA: Ett svenskt köpmansarkiv från senare 1500-talet. 1960: 65-73.
127. ODÉN, BIRGITTA: En nederländsk köpman i Erik XIV:s Stockholm. 1961: 87-126.

128. ROSÉN, JERKER: Bevarade rester av Magnus Ladulås' och Birger Magnussons arkiv. 1946: 3-16.
129. ROSÉN, JERKER: Johan Gyllenstierna, Hans Wachtmeister och 1680 års riksdag. Ett diskussionsinlägg. [Avec un résumé en français.] 1948: 105-129.
130. RUNQUIST, KJELL: Hallandslistans förhållande till huvudstycket i kung Valdemars jordebok. 1946: 81-115.
131. RUNQUIST, KJELL: Valdemarstidens halländska ledungsflotta, dess utveckling och organisation. 1954: 53-71.
132. RYSTAD, GÖRAN: Vem vållade Nördlingenkatastrofen 1634? En studie i propaganda. 1958-1959: 33-74.
133. RYSTAD, GÖRAN: Ständerna och makten över ämbetstillsättningar-
na under 1600-talet. 1963: 53-78.
134. SALLNÄS, BIRGER: Kring källorna till revolutionen i Stockholm
1772. 1955: 53-80.
135. SALLNÄS, BIRGER: Oppositionen vid 1778 års riksdag. 1955: 81-
102.
136. SALLNÄS, BIRGER: England i den svenska författningsdiskussionen
1771-72. 1958-1959: 19-31.
137. SJÖDELL, ULF: Gustav II Adolfs riksrådsutnämningar och 1634 års
regeringsform. 1969: 87-120.
138. STIEGUNG, HELLE: Bröderna Scheffer, Gustav III och den danska
politiken åren 1770-1772. [Avec un résumé en français.] 1963:
79-115.
139. SVENDSEN, PAULUS: Renessansehumanisme og renessansehuma-
nister. Högtidsföreläsning vid Vetenskaps-Societetens årsfest den
29 november 1958. 1958-1959: 3-17.
140. WELANDER, SVEN: Herr Aage Axelssøns (Thott) »Jordebok».
1957: 45-74.
141. WIFSTRAND, ALBERT: Kejsare. En ideologisk titelfråga. 1965: 3-18.
142. VILLIUS, HANS: Före Poltava. [With an English summary.] 1951:
3-26.

7. KONSTHISTORIA

143. JOSEPHSON, RAGNAR: Konst och diplomati i frihetstidens Sverige.
1962: 51-114.

144. SANDSTRÖM, SVEN: Pietro Aretino som konstkritiker. En studie i värderingsmotiv. 1964: 41-71.

8. KYRKOHISTORIA OCH RELIGIONSVETENSKAP

145. JOHANNESON, GÖSTA: Kring Birger Gunnersens Paltebok. Några rön beträffande Lunds ärkesätes gods och dess förvaltning vid medeltidens slut. [With a summary in English.] 1950: 117-170.
146. NILSSON, MARTIN P.: Beiträge zur spätantiken Religionsgeschichte. 1962: 115-126.
147. WIKANDER, STIG: Études sur les mystères de Mithras. I. Introduction. 1950: 3-46.
148. WIKANDER, STIG: Hethitiska myter hos greker och perser. [Avec un résumé en français.] 1951: 35-56.

9. LITTERATURHISTORIA OCH VITTERHET

149. DOVRING, KARIN: Fru Lenngren och Herrnhutarna. 1946: 55-80.
150. ELOVSON, HARALD: Vilhelm Ekelund och Rousseau fram till 1920. 1966: 1-75.
151. ELOVSON, HARALD: Vilhelm Ekelund och Rousseau 1920-1949. 1968: 3-105.
152. FEHRMAN, C.: Ruinromantiken och den nyklassiska dödsbilden. [With a summary in English.] 1954: 3-26.
153. MOGREN, JAN: Vergilius i hjälteversmundering. Om översättningar på svensk kvantiterande vers under 1700-talet av latinsk poesi. 1960: 21-63.
154. NÖRENG, HARALD: Björnstjerne Björnson på svenske scener. 1966: 95-103.
155. NYMAN, ALF: Viktor Rydberg och den paulinska teologiens system. Några ramlinjer till skriften: »Om människans föruttillvaro». [Avec un résumé en français.] 1955: 3-51.
156. NYMAN, ALF: Viktor Rydberg och Fichte den yngre. Några marginalier till Karl Warburgs och Isak Krooks forskningar i ämnet. [Mit einer deutschen Zusammenfassung.] 1967: 3-37.
157. RÖSTVIG, MAREN-SOFIE: Rapport fra en forskningsfront. [Litterär analys.] 1969: 3-40.

158. SCHAAR, CLAES: Lewis Theobald – en banbrytare inom Shakespearekritiken. 1964: 73–86.
159. SCHUBEL, FRIEDRICH: Dichtwerk und Literaturgeschichte. 1950: 47–88.
160. WIESELGREN, PER: Isac Börk och Suno Engwall. Ett bidrag till kännedomen om »Narva literata». [With an English summary.] 1947: 49–88.
161. WIKANDER, STIG: Från indisk djurfabel till isländsk saga. 1964: 87–114.

10. SAMHÄLLS- OCH RÄTTSVETENSKAP

162. CARLSSON, LIZZIE: Sängledningen. Hednisk-borgerlig rättsakt och kristen ceremoni. [Mit einer deutschen Zusammenfassung.] 1951: 57–107.
163. CARLSSON, LIZZIE: Sängledningen och kanonisk rätt. [Mit einer deutschen Zusammenfassung.] 1953: 37–84.
164. CARLSSON, LIZZIE: Några synpunkter på äldre svensk äktenskapsrätt. [Mit einer deutschen Zusammenfassung.] 1956: 45–129.
165. NORDHOLM, GÖSTA: By »i hambri ok i forni skipt». [Avec un résumé en français.] 1948: 39–103.
166. WALLÉN, PER-EDWIN: Ett fällande bårprov inför Svea hovrätt och Kungl. Maj:t. 1960: 75–93.

11. SPRÅKVETENSKAP

167. AXELSON, BERTIL: Ultrakonservativ textkritik. [Mit einer deutschen Zusammenfassung.] 1947: 1–47.
168. AXELSON, BERTIL: Die zweite Senkung im jambischen Senar des Phaedrus. Beobachtungen über Versrhythmus und Wortstellung. 1949: 43–68.
169. AXELSON, BERTIL: Akzentuierender Klauselrhythmus bei Apuleius. Bemerkungen zu den Schriften De Platone und De Mundo. 1952: 3–20.

170. BENSON, SVEN: Quo vadis, iustitia? 1968: 107-124.
171. CAVALLIN, SAM: Livianska »småberättelser» i deras kompositionella sammanhang. Interpretationer ur Livius' fjärde och femte dekader. 1946: 29-54.
172. CROSS, JAMES: The authorship of »Vita S. Erici». 1952: 21-40.
173. CROSS, J. E.: »Ubi sunt» passages in Old English - sources and relationships. 1956: 23-44.
174. CROSS, J. E.: On The Wanderer, lines 80-84. A study of a figure and a theme. 1958-1959: 75-110.
175. DAHLBERG, TORSTEN: Das moselfränkische Rosengartenfragment der Landesbibliothek Dessau. 1947: 89-136.
176. EJDER, BERTIL: Eddadikten Vafþrúðnismál. 1960: 3-20.
177. EKWALL, EILERT: Variation and change in English place-names. 1962: 3-49.
178. ERLANDSSON, BIRGITTA: En visa om vår fru. 1966: 105-109.
179. Ett handskriftsfynd på Dylta bruk. 1965: 61-114.
S. 63: Inledning. Av Gösta Holm. - S. 64-67: Dylta-handskrifternas proveniens. Av Ingemar Carlsson. - S. 68-90: En smädedikt mot Johan III:s liturgi. Av Lars Svensson. - S. 91-98: Magnus Erikssons landslag med andlig visa m.m. Av Birgitta Erlandsson. - S. 99-103: Två fragment av stadslagen. Av Lars Elmér. - S. 104-108: Medeltidskrönikor på prosa och vers. Av Åke Hansson. - S. 109-114: Jónsbók. Av Gösta Holm.
180. KOCH, KERSTIN: Trends in modern American linguistics. A critical survey. 1954: 27-52.
181. MALMBERG, BERTIL: Notas sobre la fonética del español en el Paraguay. 1947: 175-192.
182. MALMBERG, BERTIL: Till frågan om språkets systemkaraktär. [Avec un résumé en français.] 1947: 147-173.
183. PALM, JONAS: Zur Stellung des Attributs im Griechischen. 1961: 3-31.
184. PIPPING, ROLF: Om några grundtankar i Ferdinand de Saussures föreläsningar över allmän språkvetenskap. 1946: 17-28.
185. RIGNELL, L. G.: רינע und seine Ableitungen im Alten Testament. 1952: 41-57.
186. SUNDBERG, WALDEMAR: What is the meaning of »Mandaeans»? 1947: 137-146.

187. SUNDBERG, WALDEMAR: *Ginza Jamina 273, 15 and the vocalization of proclitics in Mandaean. 1951: 27–33.*
188. SUNDBERG, WALDEMAR: *The sting of death in 1 Cor. 15: 55. 1957: 85–109.*
189. SUNDBY, BERTIL: *The independent genitive in English. 1957: 3–17.*
190. SÖDERBERG, C.-G.: *Huvuddragen av Trubetzkoy's fonologiska system. [Avec un résumé en français.] 1949: 69–99.*
191. TÖRNQVIST, NILS: *Finnvedens sagoö i litteraturens spegel. Ett stycke lärdomshistoria. [Mit einer deutschen Zusammenfassung.] 1949: 3–42.*
192. ÖHMANN, EMIL: *De romanska elementen i den medelhögtyska ordskatten. [Mit einer deutschen Zusammenfassung.] 1948: 19–38.*

12. VETENSKAPSHISTORIA, VETENSKAPS- SOCIETETENS VERKSAMHET

193. DAHLGREN, THORILD: *Några anteckningar om Vetenskaps-Societeten. 1965: 115–133.*
194. *Humanistisk forskning i Lund. Aktuella forskningsuppgifter inom skilda områden. 1967: 47–92.*
S. 49: [Inledning.] Av Carl Fehrman. – S. 49–51: Drama – teater – film – forskning. Av Ingvar Holm. – S. 51–52: Engelska språket och litteraturen. Av Claes Schaar. – S. 52–53: Fonetik. Av Bertil Malmberg. – S. 53–55: Historia. Av Jerker Rosén och Birgitta Odén. – S. 55–56: Klassisk fornkunskap och antikens historia. Av Paul Åström. – S. 56–58: Konsthistoria. Av Oscar Reuter-svärd och Sven Sandström. – S. 58–59: Kulturgeografi och ekonomisk geografi. Av Torsten Hägerstrand. – S. 59–60: Kyrkohistoria. Av Carl-E. Normann. – S. 60–61: Landsmålsarkivet. Av Sven Benson. – S. 61–65: Litteraturhistoria. Av Carl Fehrman. – S. 65–66: Medeltidsarkeologi. Av Erik Cinthio. – S. 66–70: Nordiska språk. Av Bertil Ejder. – S. 70–71: Nordisk och jämförande folklivsforskning. Av Sigfrid Svensson. – S. 71–72: Nordisk och jämförande fornkunskap. Av Holger Arbman. – S. 72–76: Pedagogik. Av Sven Edlund. – S. 76–78: Praktisk filosofi. Av Manfred Moritz. – S. 78–79: Institutionen för praktisk teologi med kyrkorätt. Av Sven Kjällström. – S. 79–82: Psykologisk forskning i Lund. Av Gudmund Smith. – S. 82–83: Religionsfilosofi. Av Hampus Lyttkens. – S. 83–84: Religionshistoria. Av Olof Pettersson. – S. 84–86: Romanska språk. Av Alf Lombard, Östen Södergård, Sven Andersson och Sven-Gösta Neumann. – S. 86–87: Rättshistoria. Av Gerhard Hafström. – S. 87–88: Semitiska språk. Av Gösta Vitestam. – S. 88–89: Sociologi. Av

- Gösta Carlsson. – S. 90: Teologisk filologi och textkritik. Av Gillis Gerleman.
– S. 91: Teoretisk filosofi. Av Sören Halldén. – S. 91-92: Tyska språket. Av
Tage Ahldén och Ivar Ljungerud.
195. PALMBORG, NILS: Register till Vetenskaps-Societetens i Lund års-
böcker 1920-1945. 1946: 151-164.
196. [Ledamotsförteckning]: 1946: 137-145, 1947: 223-231, 1948:
153-161, 1949: 113-121, 1950: 193-201, 1951: 127-135, 1952:
95-103, 1953: 97-105, 1954: 103-112, 1955: 143-152, 1956: 157-
166, 1957: 161-170, 1958-1959: 139-148, 1960: 121-130, 1961:
169-179, 1962: 181-191, 1963: 173-183, 1964: 177-187, 1965:
183-194, 1966: 187-195, 1967: 161-170, 1968: 165-174, 1969:
179-188.
197. [Verksamhets- och räkenskapsberättelse]: 1946: 146-150, 1947:
232-237, 1949: 122-126, 1950: 202-205, 1951: 136-139, 1952:
104-107, 1953: 106-108, 1954: 112-115, 1955: 152-158, 1956:
167-172, 1957: 171-176, 1958-1959: 149-158, 1960: 131-136,
1961: 180-186, 1962: 192-198, 1963: 184-190, 1964: 188-194,
1965: 195-201, 1966: 196-202, 1967: 171-178, 1968: 175-181,
1969: 189-194.

SKRIFTER UTGIVNA AV
VETENSKAPS-SOCIETETEN I LUND 1921—1968

---

1. Biografi och personhistoria.
  2. Filosofi, psykologi, pedagogik.
  3. Historia.
  4. Konsthistoria.
  5. Kyrkohistoria och religionsvetenskap.
  6. Litteraturhistoria och vitterhet.
  7. Samhälls- och rättsvetenskap.
  8. Språkvetenskap.
  9. Övriga ämnen.
-

1. BIOGRAFI OCH PERSONHISTORIA

198. [MECK, ERIK JOHAN.] Erik Johan Mecks dagbok 1644–1699. Utgiven av Fredrik Arfwidsson. 169 s. 1948. 32.
199. Brev till Georg Stiernhielm. Utgivna och kommenterade av Per Wieselgren med bistånd av Gerhard Bendz och Maria Widnäs. xxxii, 450 s. 1968. 60.
200. [SWEDBERG, JESPER.] Jesper Swedbergs Lefwernes beskrifning. 1. Text. Utgiven av Gunnar Wetterberg. (3), 722 s. 1941. 25: 1.

2. FILOSOFI, PSYKOLOGI, PEDAGOGIK

201. EDLUND, SVEN: Undersökningar rörande Kalmarprovets prognosvärde beträffande underåriga elevers skolmognad. [With a summary in English.] 292, (1) s. 1955. 47.

202. EDLUND, SVEN: Studier rörande ordförrådsutvecklingen hos barn i skolåldern. [With a summary in English.] 259, (1) s. 1957. 51.
203. [HARRINGTON, JAMES.] James Harrington's Oceana. Edited with notes by S. B. Liljegren. xxiii, 372 s. 1924. 4.
204. NYMAN, ALF: Kring antinomierna. Teser och antiteser inom föraristotelisk filosofi. [With a summary in English.] (2), 79 s. 1920. 2.
205. NYMAN, ALF: Schema och slutsats. En experimentallogisk undersökning. [With a summary in English.] 325 s. 1928. 8.

3. HISTORIA

206. ANDERSSON, INGVAR: Erik XIV:s engelska underhandlingar. Studier i svensk diplomati och handelspolitik. [With a summary in English.] viii, 192 s. 1935. 17.
207. NILSSON, SVEN A.: Kampen om de adliga privilegierna 1526–1594. [Mit einer deutschen Zusammenfassung.] 144, (1) s. 1952. 41.
208. ODÉN, BIRGITTA: Kronohandel och finanspolitik 1560–1595. [Mit einer deutschen Zusammenfassung.] 436 s. 1966. 56.
209. RYSTAD, GÖRAN: Kriegsnachrichten und Propaganda während des dreissigjährigen Krieges. Die Schlacht bei Nördlingen in den gleichzeitigen, gedruckten Kriegsberichten. vii, 294 s., 2 pl.-bl. 1960. 54.
210. Stockholms stads tänkebok 1524–29 m.m. av M:r Olauus Petri Phase, utgiven genom Ludvig Larsson. Register m.m. av Sven Ljung. vii, 450, (1) s. 1929–1940. 11.
211. SVENSSON, SVEN: Den merkantila bakgrunden till Rysslands anfall på den livländska ordensstaten 1558. En studie till den ryska imperialismens uppkomsthistoria. [With a summary in English.] 178 s. 3 kartbl. 1951. 35.
212. WALLER, STURE M.: Åbomötet 1812 och de svenska krigsrustningarnas inställande. With a summary in French. 119 s. 1951. 37.
213. WESTIN, GUNNAR T.: Riksföreståndaren och makten. Politiska utvecklingslinjer i Sverige 1512–1517. [Mit einer deutschen Zusammenfassung.] xii, 599, (1) s. 1957. 52.

214. YRWING, HUGO: Maktkampen mellan Valdemar och Magnus Birgersson 1275–1281. [Mit einer deutschen Zusammenfassung.] 127, (1) s. 1952. 38.
215. YRWING, HUGO: Kungamordet i Funderup. Nordiska förvecklingar under senare delen av Erik Klippings regering. [With a summary in English.] 205, (1) s. 1954. 45.
216. YRWING, HUGO: Gustav Vasa, kröningsfrågan och Västerås riksdag 1527. [Mit einer deutschen Zusammenfassung.] 152, (1) s. 1956. 49.

4. KONSTHISTORIA

217. SANDBLAD, NILS GÖSTA: Manet. Three studies in artistic conception. 183 s., 22 pl.-bl. 1954. 46.
218. SVENÆUS, GÖSTA: Edvard Munch. Das Universum der Melancholie. 285 s. 1968. 58.

5. KYRKOHISTORIA OCH RELIGIONSVETENSKAP

219. EDSMAN, CARL-MARTIN: Ignis divinus. Le feu comme moyen de rajeunissement et d'immortalité: contes, légendes, mythes et rites. [Akad. avh. Lund.] 305, (1) s., 1 pl.-bl. 1949. 34.
220. PALM, THEDE: Trädskult. Studier i germansk religionshistoria. With a summary in English. 131, (1) s. 1948. 33.
221. Sko klostrets medeltida jordeböcker. Med kommentarer utgivna av Arthur Peetre. 98, (1) s. 1953. 42.

6. LITTERATURHISTORIA OCH VITTERHET

222. BELFRAGE, SIXTEN: Carl Carlsson Gyllenhielms litterära verksamhet. Mit einer Zusammenfassung in deutscher Sprache. 263 s. 1955. 48.
223. FEHRMAN, CARL: Kyrkogårdsromantik. Studier i engelsk och svensk 1700-talsdiktning. With a summary in English. 178, (1) s., 1 pl.-bl. 1954. 43.

224. FEHRMAN, CARL: *Liemannen, Thanatos och Dödens ängel. Studier i 1700- och 1800-talens litterära ikonologi.* [With a summary in English.] 171, (1) s., 3 pl.-bl. 1957. 53.
225. LAGERROTH, ERLAND: *Selma Lagerlöfs Jerusalem. Revolutionär sekterism mot fäderneärvd bondeordning.* With a summary in English. 87 s. 1966. 57.
226. LAGERROTH, ERLAND: *Svensk berättarkonst. Röda rummet, Karolinerna, Onda sagor och Sibyllan.* With a translation of the last chapter concerning a method of studying works of fiction. 338 s. 1968. 61.
227. NOREEN, ERIK: *Författarfrågor i Lejonkulans dramatik. Undersökningar jämte två textbilagor: »Nachspiel» och »Troas».* 150 s. 1938. 22.
228. ROTH, ERIK: *Viktor Rydbergs Faustöversättning.* [Mit einer deutschen Zusammenfassung.] 103, (1) s. 1951. 36.
229. *Smärre dikter av Lejonkulans dramatiker. Fredrik Th. Bergman, Isaac Börk, Johan Celsius, Georg J. Törnqwist-Adelcrantz, Johan O. Widman.* Utgivna av Erik Noreen. 160 s. 1937. 20.
230. [STRAND, OLOF:] *Neli suecani. Ett bröllopsbesvär från sjuttonhundratalet.* Utgåva med kommentar av Per Wieselgren. 158, (1) s. 1946. 30.

7. SAMHÄLLS- OCH RÄTTSVETENSKAP

231. LAGERROTH, FREDRIK: *Platons stats- och rättsbegrepp. En studie i allmän statslära.* [With a summary in English.] 79, (1) s. 1928. 9.
232. THOMSON, A.: *Studier i frihetstidens prästvalslagstiftning.* [1. 1718–1731.] 264, (2) s. 1951. 39.
233. WENNSTRÖM, TORSTEN: *Studier över böter och myntvärden i västgöotalagarna.* [Mit einer deutschen Zusammenfassung.] viii, 93 s. 1931. 13.
234. ÅKERMAN, JOHAN: *Das Problem der sozialökonomischen Synthese.* 329 s. 1938. 21.

8. SPRÄKVETENSKAP

235. AGRELL, SIGURD: Runornas talmystik och dess antika förebild. [With a summary in English.] viii, 216 s. 1927. 6.
236. AGRELL, SIGURD: Zur Frage nach dem Ursprung der Runennamen. [With a summary in English.] 70 s. 1928. 10.
237. AXELSON, BERTIL: Das Prioritätsproblem Tertullian – Minucius Felix. 124, (1) s. 1941. 27.
238. AXELSON, BERTIL: Unpoetische Wörter. Ein Beitrag zur Kenntnis der lateinischen Dichtersprache. 150 s. 1945. 29.
239. BELLONI, PIETRO, & NILSSON-EHLE, HANS: Voci romanesche. Aggiunte e commenti al vocabolario romanesco Chiappini-Rolandì. (1), xiii, 128, (2) s. 1957. 50.
240. BENDZ, GERHARD: Emendationen zu Caelius Aurelianus. 171 s. 1954. 44.
241. BENDZ, GERHARD: Studien zu Caelius Aurelianus und Cassius Felix. 145 s. 1964. 55.
242. CARLSSON, GUNNAR: Eine Denkschrift an Caesar über den Staat historisch-philologisch untersucht. (2), 129, (1) s. 1936. 19.
243. DAHLBERG, TORSTEN: Zwei unberücksichtigte mittelhochdeutsche Laurin-Versionen. Untersucht und herausgegeben. 211, 2 pl.-bl. 1948. 31.
244. GAGNÉR, ANDERS: Florilegium gallicum. Untersuchungen und Texte zur Geschichte der mittellateinischen Florilegienliteratur. 247, (1) s., 2 faks.-bl. 1936. 18.
245. Gudmundi Olavi Thesaurus adagiorum linguæ septentrionalis antiquæ et modernæ. Utgiven med parallellhänvisningar och register av Gottfrid Kallstenius. 227 s. 1930. 12.
246. HEINERTZ, N. OTTO: Etymologische Studien zum Althochdeutschen. [With a summary in English.] (3), 173, (1) s. 1927. 7.
247. HOPPE, HEINRICH: Beiträge zur Sprache und Kritik Tertullians. 167, (1) s. 1932. 14.
248. LINDQUIST, IVAR: Religiösa runtexter. 1. Sigtuna-galdern. Runinskriften på en amulett funnen i Sigtuna 1931. Ett tydningsslag. [With a summary in English.] 115 s., 4 pl.-bl. 1932. 15.

249. LINDQUIST, IVAR: Religiösa runtexter. 2. Sparlösa-stenen. Ett svenskt runmonument från Karl den Stores tid, upptäckt 1937. Ett tydningsförslag. [With a summary in English.] 213 s., 8 pl.-bl. 1940. 24.
250. LINDQUIST, IVAR: Västgöotalagens litterära bilagor. Medeltida svensk småberättelsekonst på poesi och prosa. 103, (1) s. 1941. 26.
251. LJUNGGREN, K. G.: Almanackorna och det svenska ordförrådet. Bidrag till svensk ordhistoria. 155, (1) s. 1944. 28.
252. PETERSSON, HERBERT: Studien über die indogermanische Heteroklisie. (2), 283, (1) s. 1921. 1.
253. WIFSTRAND, ALBERT: Von Kallimachos zu Nonnos. Metrisch-stilistische Untersuchungen zur späteren griechischen Epik und zu verwandten Gedichtgattungen. 202, (1) s. 1933. 16.
254. Vitae sanctorum Honorati et Hilarii episcoporum Arelatensium. Recensuit Sam. Cavallin. 199 s., 2 faks.-bl. 1952. 40.
255. ÅKERLUND, WALTER: Studier över Ynglingatal. (7), 274 s. 1939. 23.
256. ÖNNERFORS, ALF: Die Hauptfassungen des Sigfridoffiziums. Mit kritischen Editionen. 132 s. 1968. 59.

9. ÖVRIGA ÄMNEN

257. FRÖDIN, JOHN: Siljansområdets fäbodbygd. [With a summary in English.] (2), 317, 4 pl.-bl., 5 kartor. 1925. 5.
258. PERSSON, AXEL W.: Staat und Manufaktur im römischen Reiche. Eine wirtschaftsgeschichtliche Studie nebst einem Exkurse über angezogene Götterstatuen. [With a summary in English.] (2), 143 s. 1923. 3.

FÖRFATTARREGISTER

Siffrorna hänvisar till den löpande bibliografiska numreringen
i de systematiska förteckningarna

- Agrell, Sigurd 235, 236
Ahlén, Tage 194
Andersson, Ingvar 206
Andersson, Ingvor Margareta 120
Andersson, Sven 194
Arbman, Holger 4, 7, 69, 88, 108,
194
Arfwidsson, Fredrik 198
Aspelin, Gunnar 10, 22, 47
Axelson, Bertil 167, 168, 169, 237,
238
- Back, Pär-Erik 95, 121
Barr, Kaj 99
Becker, C. J. 15
Belfrage, Sixten 222
Belloni, Pietro 239
Bendz, Gerhard 59, 199, 240, 241
Benson, Sven 24, 55, 71, 170, 194
Bjurling, Oscar 63
Bolin, Sture 36, 53, 80, 85, 96
Bringéus, Nils-Arvid 119
Broberg, Jan 122
- Carlsson, Gottfrid 2
Carlsson, Gunnar 242
- Carlsson, Gösta 194
Carlsson, Ingemar 179
Carlsson, Lizzie 162, 163, 164
Cavallin, Sam 171, 254
Cinthio, Erik 6, 78, 194
Collinder, Björn 90
Cross, James 172, 173, 174
- Dahlberg, Torsten 175, 243
Dahlgren, Thorild 27, 57, 66, 77, 193
Dedering, Sven 21
Dovring, Karin 149
- Edlund, Sven 114, 194, 201, 202
Edsman, Carl-Martin 219
Ejder, Bertil 56, 176, 194
Ekwall, Eilert 177
Elmér, Lars 179
Elovson, Harald 150, 151
Erlandsson, Alf 123
Erlandsson, Birgitta 178, 179
- Falk, Knut-Olof 14
Fehrman, Carl 17, 152, 194, 223, 224
Frisk, Hjalmar 98
Frödin, John 257

- Gagnér, Anders 244
 Gerleman, Gillis 194
 Gjerstad, Einar 109
- Hafström, Gerhard 97, 194
 Hagen, Anders 110
 Halldén, Sören 194
 Hallström, Hadar H:son 25
 Hanell, Krister 1, 20, 64, 89, 101,
 104, 106, 111
 Hansson, Åke 179
 Heinertz, N. Otto 246
 Henell, Olof 107
 Holm, Gösta 179
 Holm, Ingvar 194
 Holmberg, Åke 124
 Hoppe, Heinrich 247
 Huldén, Lars 75
 Hägerstrand, Torsten 62, 194
- Johannesson, Gösta 145
 Josephson, Ragnar 35, 54, 91, 143
- Kallstenius, Gottfrid 245
 Kjällerström, Sven 194
 Koch, Hal 33
 Koch, Kerstin 180
- Lagerroth, Erland 225, 226
 Lagerroth, Fredrik 231
 Larsson, Ludvig 210
 Liljegren, S. B. 84, 203
 Lindblom, Johannes 60
 Lindquist, Ivar 67, 93, 248, 249, 250
 Lindroth, Sten 112
 Ljung, Sven 210
 Ljungerud, Ivar 194
 Ljunggren, J. 58
 Ljunggren, K. G. 8, 9, 42, 70, 251
 Lombard, Alf 194
 Lundholm, Kjell-Gunnar 125
- Lyttkens, Hampus 194
 Lönnberg, Egil 86
- Malmberg, Bertil 39, 44, 100, 181,
 182, 194
 Mogren, Jan 153
 Moritz, Manfred 74, 194
- Nelson, Helge 32
 Neumann, Sven-Gösta 194
 Nilsson, Martin P. 73, 76, 146
 Nilsson, Sven A. 102, 207
 Nilsson-Ehle, Hans 239
 Norborg, Lars-Arne 19
 Nordholm, Gösta 165
 Noreen, Erik 227, 229
 Noreng, Harald 154
 Normann, Carl E. 194
 Nyman, Alf 115, 116, 155, 156, 204,
 205
- Odén, Birgitta 11, 31, 87, 126, 127,
 194, 208
 Ohlin, Holger 82
- Palm, Jonas 105, 183
 Palm, Thede 220
 Palmborg, Nils 195
 Peetre, Arthur 221
 Persson, Axel W. 258
 Petersson, Herbert 252
 Pettersson, Olof 28, 194
 Pipping, Rolf 184
 Pleijel, Hilding 48, 51
 Post, Eric von 72
 Poulsen, Frederik 41
- Qvarnström, Gunnar 65
- Regnéll, Hans 46, 68, 117
 Reutersvärd, Oscar 194

- Rignell, L. G. 185
 Roos, Axel 23
 Rooth, Erik 37, 228
 Rosén, Jerker 12, 13, 30, 50, 128,
 129, 194
 Ruin, Hans 38
 Runquist, Kjell 130, 131
 Rystad, Göran 132, 133, 209
 Røstvig, Maren-Sofie 157
- Sallnäs, Birger 134, 135, 136
 Sandblad, Nils Gösta 217
 Sandström, Sven 45, 83, 144, 194
 Schaar, Claes 29, 158, 194
 Schubel, Friedrich 159
 Siegvald, Herman 3, 26
 Sjärdell, Ulf 137
 Smith, Gudmund 118, 194
 Stiegung, Helle 138
 Sundberg, Waldemar 186, 187, 188
 Sundby, Bertil 189
 Svendsen, Paulus 139
 Svensson, Lars 179
 Svensson, Sigfrid 5, 34, 194
 Svensson, Sven 211
 Svenæus, Gösta 218
 Söderberg, C.-G. 190
 Södergård, Östen 194
- Thomson, A. 232
 Tunhammar, Elam 81
 Törnqvist, Nils 191
- Wallén, Per-Edwin 166
 Waller, Sture 16, 212
 Weibull, Jörgen 49
 Welander, Sven 140
 Wennström, Torsten 233
 Werin, Algot 18, 52, 61, 212
 Westin, Gunnar T. 213
 Wetterberg, Gunnar 200
 Widnäs, Maria 199
 Wieselgren, Per 160, 199, 230
 Wifstrand, Albert 40, 43, 79, 92, 94,
 141, 253
 Wijkander, Klara 103
 Wikander, Stig 147, 148, 161
 Villius, Hans 142
 Vitestam, Gösta 194
- Yrwing, Hugo 214, 215, 216
- Åkerlund, Walter 255
 Åkerman, Johan 234
 Åkesson, Elof 113
 Åström, Paul 194
- Öhmann, Emil 192
 Önnarfors, Alf 256

AV VETENSKAPS-SOCIETETEN I LUND
FÖRANSTALTADE FÖREDRAG OCH
EXKURSIONER 1920—1969

FÖREDRAG

- 1920 4.12 F. riksantikvarien, professor Oscar Montelius, Stockholm: Ariernas invandring i Sverige.
Professor Vilhelm Grønbech, Köpenhamn: Buddas frälsningsväg.
- 1921 17.2 Professor Knut Liestøl, Kristiania: Sanning och dikt i den isländska ättesagan.
23.4 Polarforskaren Knud Rasmussen, Köpenhamn: Östgrönländarnas mytologi.
19.11 Intendenten Frederik Poulsen, Köpenhamn: Från Orientens urtid.
- 1922 3.6 Docenten Carl Wilhelm von Sydow: Skogssnuvan.
9.12 Professor Martin Lamm, Stockholm: Strindbergs drama Gustav Vasa.
Docenten Axel Waldemar Persson: Utgrävningarna i Asine.
- 1923 24.2 Professor Bernhard Karlgren, Göteborg: Om Japans äldsta historia.
9-12.4 Excellensen, professor Ulrich von Wilamowitz-Moellendorff, Berlin: Alexandrinische Poesie.
12.4 Excellensen, professor Ulrich von Wilamowitz-Moellendorff, Berlin: Der Berg der Musen.
10.9 Docenten Jöran Sahlgren: Modärn rudbeckianism och nordiska ortnamn.
3.11 Professor Vilhelm Grønbech, Köpenhamn: Den franske

- Symbolisme i religionshistorisk Belysning.
Antikvarien Ture J:n Arne, Stockholm: Redogörelse för Societetens arkeologiska utgrävningar i Halland 1922 och 1923.
Professor Helge Kjellin: Stadsbilden i Reval, Narva och Dorpat.
- 14.12 Docenten Carl Wilhelm von Sydow: Guden Skiold.
- 1924 5.3 Professor Helge Nelson: Den svenska bebyggelsen i Nordamerika.
10.5 Professor Otto von Friesen, Uppsala: Nordens förbindelse med Väst-Europa under äldre folkvandringstid.
18.10 Docenten Uno Holmberg, Helsingfors: Tjeremissernas religion. Bidrag till indogermansk religionsforskning.
29.11 Museuminspektör Poul Nørlund, Köpenhamn: Gravarna vid Herjolfsnes på Grönland.
- 1925 29.5 Docenten Carl Wilhelm von Sydow: Studiet av allmogenkulturen.
Docenten Jöran Sahlgren: De svenska ortnamnen som historisk källa.
21.11 Professor Johnny Roosval, Stockholm: Den medeltida träskulpturen på Gotland.
- 1926 17.4 Professor Johan Gunnar Andersson, Stockholm: Två tusen år av Kinas historia.
21.10 Museumsdirektör Frederik Poulsen, Köpenhamn, Grundtræk i gammel kretisk Billedkunst.
Professor Johan Albert Nilsson: Esaias Tegnérs Vikingabalk.
- 1927 26.3 Professor Lauritz Weibull: De gamla nordbornas väderstrecksbegrepp.
25.4 Professor Bernhard Schmeidler, Erlangen: Kaiser Heinrich IV. und seine Helfer im Investiturstreit.
8.12 Professor Curt Weibull, Göteborg: Hur blev drottning Christina katolik?
- 1928 31.3 Dr phil. Knud Rasmussen, Köpenhamn: Den eskimåiska kvinnan.
23.9 Professor Heinrich Ritter von Srbik, Wien: Fürst Metternich.

- 1.12 Professor Helge Kjellin: Aristoteles och Vergilius i den medeltida konsten.
- 1929 22.3 Universitetslektorn Viggo Forchhammer, Köpenhamn: Eduard Sievers' lydanalytiske Metoder.
- 10.5 Professor Knut Liestøl, Oslo: Saga-stil og saga-variantar.
- 23.11 Professor Gustav Neckel, Berlin: Ehe und Liebe im Altnordischen.
- 1930 22.2 Professor Bengt Hesselman, Uppsala: Ortnamn och färdvägar.
- 11.4 Professor Max Vasmer, Berlin: Germanen und Slawen in Ostdeutschland in alter Zeit.
- 10.5 Professor Vilhelm Grønbech, Köpenhamn: Völuspå.
- 22.11 Professor Gunnar Rudberg, Oslo: Ur Vergilius' tankevärld.
- 1931 27.3 Docenten Emil Zilliacus, Helsingfors: En gammalspartansk diktare.
- 20.4 Professor Max Vasmer, Berlin: Die Wikinger in Osteuropa.
- 14.11 Professor Erland Nordenskiöld, Göteborg: Cuna-indianernas föreställningar om själen.
- 1932 11.4 Docenten Edvard Thormøen: Från konstitutionalism till parlamentarisk demokrati. Konturerna av det svenska statskicketets utveckling efter 1809.
- 23.4 Professor Francis Bull, Oslo: Bjørnstjerne Bjørnsons dikteriske gjennombrudd.
- 6.12 Professor Frithiof Brandt, Köpenhamn: Søren Kierkegaard og Don Juan.
- 1933 23.2 Professor Ragnar Josephson: Konsten och nationalkänslan. Några reflexioner över svenska stilproblem.
- 18.3 Professor Jules Marouzeau, Paris: Les tâches du latiniste d'aujourd'hui.
- 5.4 Professor Haakon Shetelig, Bergen: Nordisk Billedkunst i Vikingetiden.
- 25.4 Professor Bernhard Schmeidler, Erlangen: Die Bedeutung des späteren Mittelalters für die deutsche und europäische Geschichte.

- 13.11 Professor Alf Nyman: Individ, grupp och massa. En översikt av kollektiviteternas psykologi.
- 1934 17.4 Professor Georg Andrén, Göteborg: Svenskt och utländskt i 1866 års representationsreform.
- 27.4 Professor Giorgio Pasquali, Florens: Frühgeschichte Roms im Spiegel der Sprachentwicklung.
- 3-8.10 Professor Eduard Fraenkel, Oxford: Interpretation av horatianska dikter. [Föreläsningsserie huvudsakligen för studenter.]
- 6.10 Professor Eduard Fraenkel, Oxford: Römertum und griechische Form.
- 27.10 Professor Curt Weibull, Göteborg: Wallensteins död. Ett trehundraårsminne.
- 6.11 Professor Giacomo Devoto, Padua: Die Etrusker und ihre Sprache.
- 4.12 Professor Sven Ingvar: Det förhöjda blodtryckets betydelse.
Docenten Johan Akerman: Några synpunkter på nationalekonomiens ställning till angränsande vetenskaper. [Klubbafton.]
- 1935 26.3 Professor Erik Widmark: Bröd och socker.
Docenten Sture Bolin: Norden och vikingatidens handel. [Klubbafton.]
- 4.4 Professor Anton Blanck, Uppsala: Aurora Königsmarck. Utrikespolitisk och komparativ litteraturhistoria.
- 27.9 Professor Ragnar Josephson: Arkiv för dekorativ konst.
Professor Karl Olivecrona: Några ord om sanktionsproblemet. [Klubbafton.]
- 14.10 Professor Bedřik Hrozný, Prag: Die hethitischen Völker und Sprachen.
- 14.11 Professor Didrik Arup Seip, Oslo: Danskt och norskt i Norge.
- 1936 24.10 Professor Paul Lehmann, München: Das Entstehen neuer lateinischer Schriftarten im Altertum und Mittelalter.
Docenten Gunnar Tilander: På handskriftsjakt i Spanien. [Klubbafton.]

- 26.11 Professor Jöran Sahlgren, Uppsala: Trelleborg och Troja.
- 1937 17.3 Professor Otto Neugebauer, Köpenhamn: Vorgriechische Mathematik.
- 10.4 Professor Ovsald Sirén, Stockholm: Religiösa huvudströmningar i Kina avspeglade i landets byggnadsverk.
- 25.11 Professor Albert Wifstrand: Hellenistisk romantik.
- 1938 28.3 Professor Hans Hecht, Berlin: Die Bühnenkunst Shakespeares.
- 26.11 Professor Gunnar Aspelin, Göteborg: John Locke och hans samtid.
- 1939 10.2 Professor Johnny Roosval, Stockholm: Ljuddunklet såsom själsligt uttrycksmedel.
- 17.3 Professor Fredrik Paasche, Oslo: Medeltiden och vi.
- 23.10 Professor Gudmund Hatt, Köpenhamn: Landbrug i Nordens Oldtid.
- 20.11 Professor Einar Löfstedt: Från kejsar Augustus tid. Idéer och stämningar.
- 1940 20.2 Skriftställaren, fil. lic. Ivar Harrie, Malmö: Ur Theseus-sagens historia.
- 4.4 Professor Sture Bolin: Kring krigsutbrottet. Några reflexioner med anledning av de utgivna dokumentsamlingarna.
- 9.5 Docenten Krister Hanell: Det romerska konsulatets uppkomst.
- 26.9 Professor Fredrik Lagerroth: Montesquieu och Sveriges grundlagar. Till frågan om vår författnings originalitet.
- 19.11 Professor Yrjö Hirn, Helsingfors: Runebergs Kungarne på Salamis.
- 18, 21–22.11 Professor Yrjö Hirn, Helsingfors: Den gode vilden. Ett litterärt motiv och en politisk-filosofisk illusion.
- 1941 27.2 Docenten Johan Åkerman: Sveriges ekonomiska läge åren 1914–1940.
- 19, 21, 24.3 Professor Ernst Cassirer, Göteborg: Goethes geistige Leistung.
- 2.10 Professor Åke Petzäll: Makt och rätt.
- 28.10 Arkivarien Bjørn Kornerup, Köpenhamn: Kulturinteriører fra Skaane for 300 Aar siden.

- 28.11 Professor H. S. Nyberg, Uppsala: Muntlig tradition, skriftlig fixering och författarskap.
- 1942 20.2 Professor Einar Gjerstad: Cypern som kulturmakts och kulturförmedlare.
- 11.3 Chefen för National Gallery, Sir Kenneth Clark, London: British atmosphere in landscape.
- 7.10 Docenten Edvard Thormænius, Göteborg: Karl XV.
- 3.12 Fil. dr Ingvar Andersson, Stockholm: Tyrannbegreppet under medeltid och renässans. Från Augustinus till Macchiavelli.
- 1943 22.2 Professor Alf Nyman: Drottning Kristina och La Rochefoucauld.
- 5, 8.3 Arkitekten Ejnar Dyggve, Köpenhamn: Den kristna basilikans ursprung.
- 20.4 Professor Sven Dederling: Arabisk poesi.
- 3.10 Docenten Hans Ruin, Helsingfors: Diktaren och esteticismen.
- 15-16, Professor Albert Olsen, Köpenhamn: Till de nordisk-nederländska förbindelsernas historia före 1700.
- 18-19.11
- 23.11 Professor Lauritz Weibull: En forntida utvandring från Gotland.
- 1944 24.2 Professor Albert Wifstrand: Xenofon i Anabasis.
- 24.4 Professor Edgar Rubin, Köpenhamn: Følelseslivet. En fundamental Betragtning.
- 20.10 Professor Erik Lönnroth, Uppsala: De äkta Folkungarnas program. En studie i svenskt 1200-tal.
- 9.11 Professor Sten Bodvar Liljegren, Uppsala: Wertherdräkstens litteraturhistoria.
- 8.12 Professor Axel Boëthius, Göteborg: Italien i den antika konsten.
- 1945 14.2 Dr. phil. Lis Jacobsen, Köpenhamn: *Du, De og Ni* samt nogle andre tiltaleord i ældre og nyere tid.
- 26.3 Professor Axel Romdahl, Göteborg: Stilutvecklingen i Edvard Munchs konst.
- 23.4 Professor Hjalmar Frisk, Göteborg: Språkvetenskap och litteraturforskning. En inledning till diskussion.
- 17.10 Professor Christian Elling, Köpenhamn: Amalienborg.

- 27.11 Professor Johannes Lindblom: En nyupptäckt kultur i Österlandet.
- 1946 15.3 Professor Johannes Brøndsted, Köpenhamn: Store Fund fra dansk Vikingetid.
 8.4 Professor Knut Liestøl, Oslo: Asbjørnsens og Moes Norske folkeeventyr. Verkets genesis i ny belysning.
 16.4 Professor Harald Hagendahl, Göteborg: Seneca och Nero.
 2.10 Professor Jules Marouzeau, Paris: Quelques aspects de l'histoire du latin.
 14.10 Professor Villehad Wikman, Abo: Sociologi och folk-livsforskning.
 23.11 Professor Nils Ahnlund, Stockholm: Hälsingelagens svensk-norska riksgrens.
- 1947 20.1 Professor Władysław Konopczyński, Krakow: Svensk-polska analogier på det författningshistoriska området från 1300-talet till 1700-talet.
 1.4 Hilding Pleijel: Kyrklig folklivsforskning.
 21.4 Professor Johannes Kakridis, Saloniki: Homerische Neo-analyse.
 22.4 Professor Johannes Kakridis, Saloniki: Volkstümliche Formmotive bei Homer.
 13.10 Professor Wilhelm Martin, Haag: Rembrandt problems.
 21.10 Professor Carsten Høeg, Köpenhamn: Den ældste kristne Kirkesang.
 29.11 Professor Algot Werin: Geijer och Fredrika Bremer.
- 1948 28.2 Professor Johannes Pedersen, Köpenhamn: Mythe og Kultus i Ras Shamra.
 4.4 Professor Max Vasmer, Stockholm: Die Slaven in Griechenland.
 23.5 Professor Karl Gustav Ljunggren: Ortnamnens bitoner.
 29.10 Professor Andreas Winsnes, Oslo: Ibsen og vår tid.
 27.11 Professor Dag Strömbäck, Uppsala: Isländska danslekar.
- 1949 27.1 Professor Alrik Gustafson, Minneapolis: Recent developments and future prospects in Strindberg studies.
 12.3 Museumsdirektören, dr. phil. Frederik Poulsen, Köpen-

- hamn: Nye Synspunkter vedrørende romersk-republikansk Portrætkunst.
- 10.10 Professor Johan Schreiner, Oslo: Høvdingmøte og riksråd i Norge.
- 27.11 Professor Ragnar Josephson: Bild och sinnebild.
- 1950 16.3 Professor Kaj Barr, Köpenhamn: Zarathustra, Irans profet.
- 14.4 Professor Peter Skautrup, Århus: Kulturen og Sproget.
- 7.5 Författaren Thomas Mann, Pacific Palisades, Cal., U.S.A.: Meine Zeit.
- 1.12 Professor Hans Ruin: Föränderligt och oföränderligt i de estetiska begreppen.
- 1951 2.4 Professor Carl-Allan Moberg, Uppsala: Några problem i vallåtsmusiken.
- 17.9 Professor Wolfgang Krause, Göttingen: Die Kelten und die europäische Kultur.
- 18.10 Docenten Stig Wikander: Hetitiska myter hos greker och perser.
- 17.11 Professor Eli F. Heckscher, Stockholm: Ekonomiska faktorer i det moderna samhällets tillkomst.
- 1952 4.4 Professor Karl Gustav Ljunggren: Ortnamn och folktraditioner.
- 30.10 Professor Leiv Amundsen, Oslo: Platons innledning til Staten.
- 22.11 Professor Sture Bolin: Skattepenning och plogpenning. En huvudlinje i penningens äldre historia.
- 1953 27.3 Professor Assar Janzén, Berkeley: Några synpunkter på Ibsens Brand.
- 22.10 Museumdirektören, dr. phil. Vagn Poulsen, Köpenhamn: Kender vi Kejser Diocletians Portræt?
- 4.12 Professor Elias Wessén, Stockholm: Från gränsmarkerna mellan arkeologi och historia.
- 1954 12.3 Professor Holger Arbman: Arkeologiska undersökningar i Indien.
- 15.10 Professor Gunnar Carlsson, Stockholm: Tacitus' dialog om talarna som tidshistoriskt dokument.

- 20.11 Professor Ernst Söderlund, Stockholm: 1700-talsteorierna om statsskuldens nytta.
- 1955 30.3 Docenten Carl Fehrman: Hjalmar Gullberg och myten om Orfeus.
- 24.10 Professor Erland Ehnmark: Själavandringsläran hos Platon.
- 26.11 Professor Åke Petzäll: Ironin som filosofiskt instrument.
- 1956 16.2 Docenten Krister Hanell, Göteborg: Augustus och Aeneas. En studie i politisk mytologi.
- 20.3 Professor Gerhard Hafström: Böter och baugar.
Docenten Hans Regnéll: Idén om naturens lagbundenhet i Heraklits filosofi.
Docenten Pierre Naert: Med detta mitt öppna brev: En isländsk ljudfråga.
Docenten Karl Erik Steneberg: Ett ikonologiskt problem. [Klubbafton.]
- 17.11 Professor Frederik Julius Billeskov Jansen, Köpenhamn: Parodien som litterær Kunstform i Danmark.
- 1957 31.1 Professor Georg Kahlson: Människans åldrande ur fysiologisk synpunkt.
- 28.2 Professor Ragnar Josephson, professor Olle Holmberg och docenten Birger Sallnäs: Gustav III. [Klubbafton.]
- 26.3 Professor Carlo Diano, Padua: Euripides som upphovsman till den tragiska katharsisläran.
- 17.10 Professor Peter Vilhelm Glob, Århus: Dansk arkeologisk Bahrainexpeditionens Undersøgelser i den persiske Havbugt.
- 16.11 Professor Staffan Björck, Göteborg: Conférencier: Jean Fredman.
- 1958 27.2 Professor Ivar Lindquist, professor Sture Bolin och professor Holger Arbman: Vikingatiden. [Klubbafton.]
- 16.10 Docenten Erik Cinthio: Domkyrkans äldsta historia, belyst av rön vid kyrkans restaurering.
- 29.11 Professor Paulus Svendsen, Oslo: Renessansehumanisme og renessansehumanister.

- 1959 21.11 Professor Karl-Gustav Hildebrand, Uppsala: Att sälja järn. Ett svenskt exportproblem genom tiderna.
- 1960 10.2 Professor Natan Lindqvist, Uppsala: Hornet i sidan och pålen i köttet. Kring en grupp svenska talesätt.
19.11 Professor Holger Arbman: Med svenska arkeologer i Normandie.
- 1961 2.3 Professor Carl Fehrman, docenten Göran Rystad och docenten Sven Sandström: Falskt och äkta. [Klubbaf-ton.]
18.11 Professor Albert Wifstrand: Kejsare. En ideologisk titel-fråga.
- 1962 2.4 Professor Hans Nilsson-Ehle, Göteborg: Språk och ärft-lighet.
17.11 Professor Erik Lönnroth, Göteborg: Vikingatid och riks-grundläggning i Norden.
- 1963 26.3 Professor Krister Hanell: Etruskerna – frågeställningar och forskningsinsatser.
18.10 Professor Stig Wikander, Uppsala: Indisk djurfabel och isländsk saga.
23.11 Professor Sten Lindroth, Uppsala: Berzelius – mannen och hans tid.
- 1964 21.2 Docenten Harald Elovson: Ordkonst och bildkonst. Från Pär Lagerkvists läroår.
21.11 Professor Åke Holmberg, Göteborg: Afrikaeuropéerna som faktor i brittisk imperiepolitik vid 1800-talets slut.
- 1965 15.3 Professor E. N. Tigerstedt, Stockholm: Liv och dikt hos Dante. Ett bidrag till den litteraturhistoriska biografins problematik.
20.11 Professor Einar Gjerstad: Det äldsta Rom.
- 1966 14.3 Professor Gudmund Smith: Varseblivning – verklighet och fantasi. En studie i den visuella perceptionens tidiga stadier.
24.10 Profesör Poul Jørgen Riis, Köpenhamn: Græske bo-pladser på den syriske kyst.
26.11 Professor Per Palme, Oslo: Kärleken och döden, ett motiv i Picassos ungdomskonst.

- 1967 3.4 Professor Jerker Rosén: Från Lunds universitets äldsta historia.
25.11 Professor Gunnar Brandell, Uppsala: Natonallitteratur och världslitteratur.
- 1968 4.4 Professor Elias Bredsdorff, Cambridge: Moralister contra immoralister, den stora moraldebatten i nordisk litteratur på 1800-talet.
23.11 Professor Torsten Hägerstrand: Stadssystem och staden som system.
- 1969 22.4 Professor Bertil Malmberg: Eppur si muove. Reflexioner kring språkets väsen och språkvetenskapens metodik.
29.11 Professor Mats Rehnberg, Stockholm: Den 6 juni under tre sekler – en nationaldags underbara öden.

EXKURSIONER

- 1924 21.9 Det gamla Helsingör: Kronborgs slott, S. Olai kyrkan m.m.
- 1925 29.3 Köpenhamn: studiebesök på Glyptoteket.
- 1929 12.10 Köpenhamn: Christianshavn, Vor Frelsers Kirke, Glyptoteket.
- 1930 20.9 Löberöds slott, Övedskloster samt Rydsgård.
- 1945 27.5 Svenstorps, Hviderups och Ellinge slott m.m.
- 1947 16.5 Röstånga och Skärälid.
- 1948 23.5 Dalby kyrka samt Svaneholms slott.
- 1953 20.9 Sydöstra Skåne: gamla Ystad, Bollerups borg, S:t Olovs kyrka, stendösen i Haväng, Kiviksgraven m.m.
- 1955 19.5 Nyrestaurerade sydsånska medeltidskyrkor: Äspö, Bollerup, Tosterup m.fl. Runstenen vid Tullstorps kyrka samt stensättningen vid Svarteläge.
- 1956 10.10 Malmö yllefabrik i Furulund; kalkmålningarna i Lackalänga kyrka; Picasso-utställning på Malmö museum.
- 1958 15.5 Utfärd till Ven: Uraniborg, Stjärneborg m.m.
- 1959 3.10 Iföverken i Bromölla; utgrävningar i Gualöv; besök på Trolle-Ljungby.

- 1960 1.10 Karsefors kraftstation vid Lagan m.m.
- 1961 2.9 Gamla Simrishamn, Borrestads slott.
- 1962 29.9 Klippans finpappersbruk.
- 1963 21.9 AB Malcus Holmquist i Halmstad samt Hallands museum.
- 1964 26.9 Östanå pappersbruk; Vanås slott.
- 1965 18.9 Björnstorps slott och egendom, observatoriet på Jävan, Svenstorps slott.
- 1966 24.9 Konstexkursion till Själland: Fredensborgs slott, Nivågård, Ordrupsgård.
- 1967 16.9 Gummifabriken i Trelleborg; Torups slott.
- 1968 21.9 AB Felix i Eslöv; Trolleholms slott.
- 1969 20.9 AB IKEA i Älmhult; Växjö med besök på Utvandrarernas hus, universitetsfilialen m.m. samt Kronobergs slottsruin.

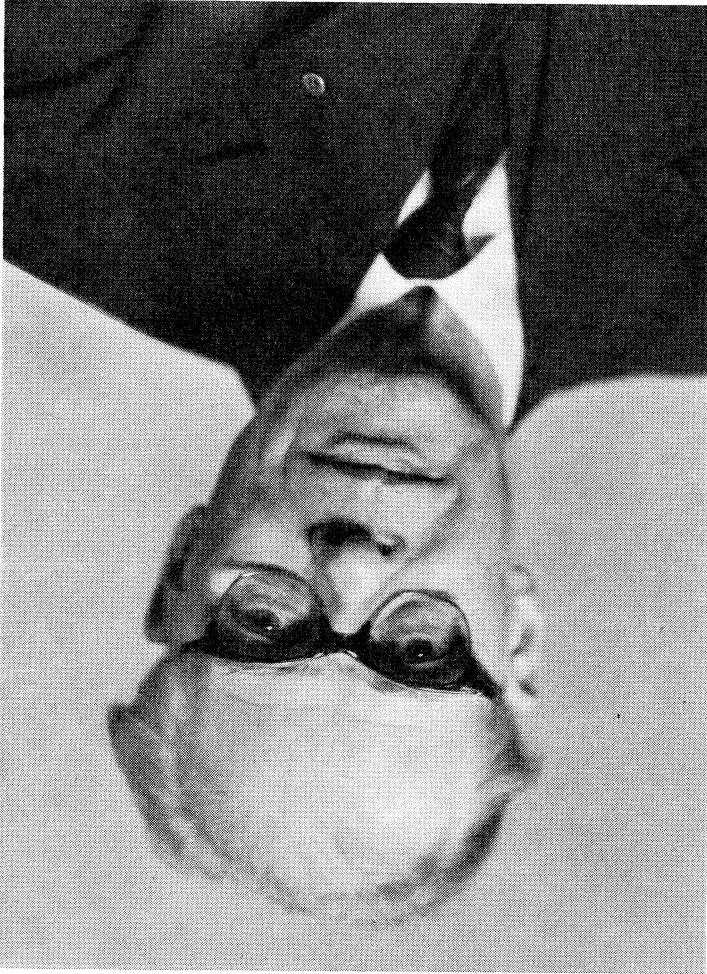

GEORG ANDRÉN

AV

NILS STJERNQUIST

10.12.1890-19.1969

Företrädarna för den politiska vetenskapen i vårt land vid tiden för sekelskiftet – Oscar Alin, S. J. Boëthius, Pontus Fahlbeck och Rudolf Kjellén – utgjorde en homogen grupp utbildningsmässigt, politiskt och socialt. De hade alla, härvid följande det då vanliga mönstret bland de svenska universitetslärarna, sina rötter i tysk vetenskap. De hade vida vyer. De var nationella. De var ledamöter av riksdagen och över huvud idogt verksamma för att i tidningar, tidskrifter och från sina lärostolar förkunna de rätta lösningarna på sin tids politiska problem. Mest känd i detta hänseende är Alin, den store riksadvokaten på svensk sida i unionsgrälet med Norge. Av den generation som avlöste sekelskiftets män uppvisade flertalet ett annat mönster. Den nya generationen var mer vänsterinriktad, mera stadigvarande på lärostolarna, och mindre aktiv i rikspolitiska sammanhang. Den var därjämte i sin forskning mera inriktad på det egna landet. Till flertalet inom den nya generationen hörde emellertid inte Georg Andrén.

Georg Andrén föddes i Örgryte den 10 dec. 1890. Fadern Anders Andrén, var överlärare. Han var bondson och hade vuxit upp i Kville. Modern, Alida Kjellgren, hade sitt föräldrahem i Boråstrakten. Hennes far var grosshandlare i textilbranschen åt gårdfarihandlare. Georgs första utbildning var helt förlagd till Göteborg. Han tog studenten där 1910 och fil.kand.-examen 1913. Som lärare i statskunskap hade han Rudolf Kjellén. Sedan Kjellén 1913 efterträtt Boëthius som professor Skytteanus, följde Andrén med honom till Uppsala för fortsatta studier i ämnet. Mellan lärare och elev knöts fasta band. Herbert Tingsten berättar i sina memoarer, att medan övriga seminariedeltagare tilltalade Kjellén med farbror, fick den visserligen något äldre Andrén kalla honom Du. Ett vittnesbörd om de fasta banden är den starkt personligt färgade minnesteckning över sin lärare som Andrén höll 1923 och som publicerades 1932 i Svensk tidskrift. Rudolf Kjellén är internationellt känd som få svenska statsvetare. Hans arbeten i allmän statslära, som var grundläggande för geopolitiken, vann internationell ryktbarhet och

påverkade även den allmänna ideologiska debatten i Europa. Mot denna bakgrund blev det sedermera stundom på modet att nedvärdera Kjellén. Protesterna uteblev emellertid inte. I själva verket pekar Kjelléns forskning i hög grad framåt. När han sade sig vilja vidga statsvetenskapens forskningsobjekt till den politiska makten, när han underströk behovet av en systematisk och vetenskaplig begreppsbildning och när han strävade efter att ge ämnet ett »naturligt system», låter det som om det vore frågan om inlägg i våra dagars debatt.

Tvivalsutan påverkades Andrén av sin lärare, även om han aldrig följde honom ut på de utflykter där uppträdandet var mera profetens än professorns. Symptomatiskt är valet av avhandlingsämne »Federalismen i den tyska riksorganisationen 1871–1914, dess tillkomst och karaktär». Disputationen ägde rum 1920. Ämnet kan förefalla avlägset men det bör understrykas att avhandlingsarbetet påbörjades, medan det wilhelmska Tyskland av den övervägande delen inom de intellektuella och kulturella kretsarna i vårt land ansågs oövervinneligt. Andrén säger sig genom »en rättslig och politisk analys av förbundsrådet sådant det var i vila och i funktion» vilja ge en »*för-fattningspolitisk*» karakteristik av det tyska förbundsrådet. Därför »har jag», skriver han, »ofta fått vandra långt bort från de vägar, som den tyska statsvetenskapen med sina exklusivt juridiska synpunkter gått». I detta sammanhang markerar han sitt lärjungeskap till Kjellén. Avhandlingen, som bygger på omfattande forskning och som liksom Andrén hela produktion vittnar om stor beläsenhet, vann omgående en berättigad uppskattning.

När Andrén analyserade kejsartidens faktiska statsskick, kunde han inte undgå att komma in på den tyska statsvetenskapens betydelse i sammanhanget, och han kände behovet av en kritisk analys av de ledande skolorna. Han fängslades av ämnet och resultatet blev det år 1928 publicerade arbetet »Huvudströmningar i tysk statsvetenskap från tyska rikets grundläggning till 1900-talets början och deras förberedelse i 1800-talets tidigare politiska tänkande». Arbetet bygger inte bara på tidigare litteratur utan även i hög grad på inträngande studier i grundmaterialet. Uppgiften är omfattande. Tack vare författarens balanserade omdöme och goda förmåga att sammanfatta blev arbetet en än i dag användbar handbok på området.

Rudolf Kjellén avled 1923 och Georg Andrén kastade sig huvudstupa in i konkurrensen om den skytteanska professuren. Till be-

dömning förelåg då huvudsakligen de två »tyska» studierna, den senare i manuskript. På grundval av dem erhöll han en enhällig kompetensförklaring.

Under 1920-talet kom Andrén's forskning att ägnas huvudsakligen åt det engelska statsskicket. Huvudarbetet på detta område är »Parlamentarism och partier i England under minoritetsregeringarnas tid 1846-52», publicerat 1929. Vad Andrén ville studera var hur parlamentarismen fungerade i England under en tid då regeringen inte hade en fast majoritet i underhuset, alltså ett politiskt system som avviker från den klassiska engelska parlamentarismen. Det omfattande arbetet (över 700 sidor) vittnar om en enastående beläsenhet och om en enastående inlevelse i ämnet. Metoden är till stor del historisk och framställningen bygger inte minst på *Life and Letters*-litteraturen. Det må tillfogas att Andrén redan 1923 hade framträtt med en uppsats om »Memoarkritikens psykologiska problem», som med rätta karakteriserats som metodiskt instruktiv.

Med de tre här refererade större arbetena i bagaget sattes Andrén enhälligt i första rummet, då professuren i statskunskap med statistik i Göteborg skulle återbesättas. Utnämningen kom 1929. Andrén hade redan dessförinnan flyttat till Göteborg som vikarie på tjänsten. Hans meritering låg alltså nästan uteslutande på tysk och engelsk statsvetenskap och inte inom svensk; även häri skilde han sig markant från flertalet av sina samtida. Det är att beklaga att arbetena publicerades på svenska. En översättning till något av världsspråken skulle betytt att den internationella forskningen på ett helt annat sätt berikats med värdefulla bidrag och tvivelsutan gjort förf. mera känd utomlands.

En och annan ängslig sakkunnig hade också pekat på att Andrén endast i ringa grad orienterat sig åt svensk statskunskap. Men det var det som skulle ske under 1930-talet. Det var mot bakgrunden av hans studier i engelsk parlamentarism naturligt för honom att blanda sig i den då pågående debatten om den svenska minoritetsparlamentarismen. De inlägg han gjorde i denna fråga blev i hög grad obeserverade. Här kan nämnas uppsatserna »Regeringsmakt och parlamentarism i Sverige» (1930) och »Till den moderna parlamentarismens formlära» (1932). Men i högre grad kom Andrén's tid under 1930-talet att upptagas av hans medverkan i det stora verket »Sveriges Riksdag», varmed riksdagens 500-årsjubileum skulle celebreras. Det hade fallit på Andrén's lott att skildra »Tvåkammarssystemets tillkomst och utveck-

ling». Det över 700 sidor omfattande arbetet publicerades 1937. Det kan utan tvekan betecknas som Andréns magnum opus. Han ger här en utomordentligt väl underbyggd, väl balanserad och skicklig, ej sällan skarpsinnig analys av representationsreformen 1866, av tvåkammerssystemets funktion samt av rösträttsfrågan och dess successiva lösning. Den senare forskningen kan visserligen sägas ha ändrat på ett och annat i Andréns resultat, särskilt i fråga om karakteristiken av De Geers representationsförslag, men kvar står att Andréns framställning alltjämt och av allt att döma ännu mycket länge kommer att vara standardarbetet på området.

Efter publiceringen av det stora arbetet om »Tvåkammerssystemets tillkomst och utveckling» kom Georg Andrént att i två årtionden absorberas av politiken och av allmänna uppdrag. Politiskt aktiv hade han varit redan under Uppsalatiden, och redan då var hans debutförmåga allmänt känd och erkänd. Även här märks bindningen till och påverkan av Kjellén. Redan som ung student trädde Andrént i förbindelse med den då gamle Vitalis Norström och om den nära kontakten och intima tonen dem emellan bär Vitalis Norströms brev till Andrént vittnesbörd. Brevet publicerades och kommenterades av mottagaren i Nya Dagligt Allehanda 1922 och publicerades kort därefter ånyo av Elof Åkesson i dennes urval av brev från Vitalis Norström. Arvet från Kjellén och Norström framträder tydligt i några artiklar i Svenska Dagbladet 1915 och 1919 som Ivar Anderson analyserat i festskriften till Andrént (1960). När nationalsocialistiska sympatisörer från 1930-talet sade sig representera traditionen från Kjellén och Norström, protesterade Andrént våldsamt i en artikel i Svenska Dagbladet (21/11 1934) och tog samtidigt tillfället i akt till en uppgörelse med nationalsocialismen. Men det bör understrykas att det var en annan och modernare konservatism än Kjelléns och Norströms som Andrént kom att företräda. Hans livssyn var, kan det sägas, närmast liberal.

Andrént gästspelade 1925–27 i andra kammaren som representant för Uppsala län och för högern och vann, sägs det, Arvid Lindmans förtroende. Sitt närmaste umgänge torde han ha haft i kretsen kring Otto Järte. Med 1927 års utgång avsåg han sig mandatet i samband med sin förflyttning till Göteborg. Till riksdagen återvände han 1938 som representant för Älvsborgs län i första kammaren och anlätades efter hand mer och mer för statliga utredningsuppdrag. Tidigt blev

han suppleant i utrikesutskottet och ordinarie ledamot av statsutskottet, alltså ett anmärkningsvärt snabbt utskottsavancemang. Inom statsutskottet placerades han i första avdelningen och blev därmed högerns expert i försvarsfrågorna under krigsåren. Hans varma försvarsintresse i kombination med hans insyn i utrikespolitiken och hans förmåga att sätta sig in i komplicerade frågor gjorde att hans verksamhet inom avdelningen uppskattades av partiet. Tillfogas må att han i festskriften till Axel Bruswitz (1941) publicerade en värdefull studie om »Statsutskottet och dess arbetsformer».

Under krigsåren kom han att höra till den grupp av förstakammarledamöter som oberoende av parti hävdade riksdagens självständighet gentemot samlingsregeringen och partiledningarna och som följaktligen inte drog sig för att öppet kritisera regeringen. Det är ingen tvekan om att denna grupp gjorde en förnämlig insats för att slå vakt om den fria debatten och dess roll i samhällslivet och att den med glans hävdade första kammarens ställning. Den ökade uppskattning, som första kammarens därmed förvärvade, anfördes länge som ett argument för bibehållandet av tvåkammerssystemet. Gruppen drog stor nytta av att flera av dess ledamöter var talekonstens mästare, bland dem Georg Andréén. »I full glans», har det sagts av en kollega till honom (Herlitz, Tidsbilder s. 236), »framträdde han i sina oratoriska prestationer, framförda med en ledighet, som ofta gav ett – stundom kanske överdrivet – intryck av improvisation, fulla av fyndighet, kvickhet, aforismer; han kunde vara från och satte en ära däri. Stora engelska parlamentariker, samtida och äldre, var påtagligen hans förebilder.» Ett citat ur Andrééns inlägg i debatten om Finlandspolitiken den 14 febr. 1940 är belysande.

»Svensk politik håller på att bli en ockult kunskap hos några herrar, som går omkring och blinkar åt varandra. Hur mycket dessa herrar verkligen vet, undandraget sig vårt bedömande. Den svenska opinionen är djupt villrådig i dagens brännande frågor. Opinionsbildning äger rum på skilda håll och av skilda slag, men de, som bör vara informerade, deltar icke i det arbetet. Mycken ovederhäftighet gör sig däremot bred i detta arbete. Demokratins väsentliga problem, att skapa en på information grundad upplyst opinion, lämnas denna gång olöst – denna gång när vi kanske står inför större avgöranden än på mycket länge.»

»Det är gott och väl, att regeringen har ett brett parlamentariskt underlag och därigenom kan sägas åtnjuta riksdagens förtroende. Men en nationell samlingsregering är lika litet som en deklarerad neutralitet en trollformel, som löser problemen. Och det vore djupt beklagligt, om samlingsregeringen fick tjäna som instrument för

riksdagens politiska mörkläggnings och bli ett hinder för uppkomsten av en upplyst nationell opinion. Stora ting kan man icke göra *mot* folket; endast *med* folket är sådant möjligt.»

Och ett inlägg från försvarsdebatten den 17 juni 1942 lyder:

»Man skulle vara mycket långt på vägen mot systemet Helgeandsholmens Förenade Transportkompanier – förening u.p.a. – om man betraktade en treprocentig avvikelse från regeringens ståndpunkt såsom en otillbörlighet eller såsom en kränkning av den nationella samlingen. Envisas man att göra riksdagens ledamöter till en samling ja-herrar, kommer det svenska folket en gång att fråga sig, om det egentligen behövs så många herrar av den sorten.»

Med sin kunnighet, sin fyndighet, sin skicklighet som improvisatör och sin formella briljans kunde Andrén vara en fruktansvärd debattmotståndare. Med Per Albin Hansson hade han sina uppgörelser. Med utgångspunkten från definitionen av en demokratisk statsman som en man inte bara av ovanlig skicklighet utan också en man med vanliga åsikter sade han vid något tillfälle att Per Albin Hansson i ovanligt hög grad motsvarade denna definition. Han är, framhöll Andrén, »verkligen en mycket skicklig man och en man med mycket vanliga åsikter. Och jag skulle dessutom kunna tillägga, att han har en farlig förmåga att göra sina åsikter ännu vanligare.» Och en annan minister fick vid ett tillfälle veta att han i den dåvarande situationen var »den mest uppmärksammade kometen på vårt politiska firmament. Han har», fortsatte Andrén, »en stark ljuskraft, han har kanske en ännu starkare tjustkraft, han förekommer än här och än där på den politiska himmelen, och det har ännu så länge varit fullständigt omöjligt att beräkna hans politiska bana . . . Som andra kometer har även denna både ett huvud och en svans. Huvudet är väl känt och mycket uppskattat, jag hör själv till dem som uppskattar detta huvud. Svansen är mindre känd.» Den hade nu följt med ministern in i departementet. »Men det kan ju hända även i den celesta mekaniken att vissa delar av svansen går förlorade, och vi får därför inte vara förvånade över att något liknande kan hända i den politiska dynamiken.»

Andrén kom inom högerns riksdagsgrupp att inta en alltmär uppskattad plats, och när Gösta Bagge på hösten 1944 avgick som ecklesiastikminister, var Andrén, har det sagts mig, nära nog självskriven till hans efterträdare. Han rönt därvid samma öde som andra kritiker av samlingsregeringen, att upptagas i dess krets och därmed

också förses med munkavle. Inom regeringen uppskattade han särskilt Wigforss och Sköld. Redan vid denna tid hade det börjat knaka i samlingsregeringens fogar och under våren 1945 blev uppbrottsstämningen alltmer utbredd. När uppbrottet kom den siste juli 1945, lämnade Andrén liksom övriga borgerliga representanter regeringen. Den korta ministertiden gav inte utrymme för eller möjlighet till en mera omfattande insats. Budgetarbetet torde i huvudsak redan ha varit slutfört när Andrén tillträdde i mitten av december 1944. I en debatt våren 1945 i första kammaren med Rickard Lindström om lärdomens uppskattning i vårt land påpekade Andrén, att en minister i varje fall enligt ordets betydelse var en ganska ringa tjänare, under det att en magister var en ganska stor herre.

Ett för de svenska universiteten mycket betydelsefullt initiativ tog Andrén dock med tillsättandet av 1945 års universitetsberedning. När han tillträdde som departementschef, hade den naturvetenskapliga forskningskommitténs arbete pågått någon tid och inom kanslihuset hade man diskuterat en motsvarande kommitté för samhällsvetenskaperna. Tanken på en kommitté för de humanistiska ämnena hade framkastats i den allmänna debatten. Andrén tog under våren 1945 kontakt med representanter för de akademiska myndigheterna, för fackliga grupper och för studenterna och fick som expert inom departementet Erik Lönnroth. I juni erhöll Andrén bemyndigande att tillkalla sakkunniga och utnyttjade detta bemyndigande omgående. När så universitetsberedningens ordförande, Östen Undén, blev utrikesminister och Andrén själv lämnade regeringen, var det naturligt att han inträdde som ny ordförande i beredningen. Andra kan vittna bättre än jag om hans insatser i beredningens arbete. Säkert är att beredningen kom med sitt viktigaste betänkande mycket snabbt och att det kunde läggas till grund för en proposition till 1947 års riksdag. Reformen innebar en verklig upprustning av de humanistiska vetenskapernas sedan länge strängt begränsade personella och materiella resurser.

Samlingsregeringens upplösning gav Andrén möjlighet att återvända till forskningen. Han begagnade denna möjlighet i icke obetydlig utsträckning. Alltjämt var det England och dess politiska liv som fängslade honom. En värdefull uppsats om Gladstone kom 1950 i »Studier tillägnade Fredrik Lagerroth». Han arbetade framför allt med en biografi över Winston Churchill, som han skattade mycket högt. Men till större delen var hans tid alltjämt upptagen av allmänna värv. Han var

fortfarande ledamot av första kammaren, han var ordförande för sitt partis förstakammargrupp 1950–51, ordförande i universitetsberedningen och i Nordiska kulturkommissionen och han deltog i FN-arbetet under en period som svensk delegat. Följdriktigt kom hans offentliga karriär att krönas med en landshövdingetjänst, en utmärkelse som med det egendomliga politiska system vi har är förunnad även oppositionspolitiker. Utnämningen kom 1952 och därmed flyttade Andrén för andra gången från Göteborg till Uppsala. Landshövdingeutnämningen innebar, som sig bör för en Kungl. Maj:ts befallningshavande, att Andrén lämnade politiken. Från sin plats i första kammaren hade han tagit avsked med 1951 års utgång.

Som landshövding i Uppsala tjänstgjorde Andrén i fem år. Utnämningen uppskattade han och uppdraget fängslade honom. Efter pensioneringen återvände han till Göteborg och till hemmet i Lerum och därmed också till läsningen och forskningen. Hans sista bidrag avsåg den sedan länge klassiska frågan i svensk statskunskap, karaktären av 1809 års regeringsform. Karakteristiskt nog gjorde han det med anknytning till England. Inför regeringsformens 150-årsjubileum 1959 publicerade han en undersökning med titeln »Några synpunkter på konstitutionsutskottets memorial nr 1 med förslag till regeringsform, den engelska linjen». Han klargjorde att den engelska linjen, dvs. linjen från Locke, Montesquieu, Blackstone och de Lolme, var »fullt medveten för 1809 års grundlagsstiftare. Det är också tydligt», fortsätter Andrén, »att denna linje avsatt märkliga och mäktiga spår i konstitutionsutskottets motiveringar, ja i vissa fall helt dominerat desamma. Jag kan icke ansluta mig till tanken, att principiella motiveringar kan betraktas som ovidkommande utanverk. Det är vidare klart, att vissa nya paragrafer i regeringsformen – paragrafer, som icke haft motsvarigheter i äldre grundlagar – påverkats eller helt inspirerats av de utländska doktrinerna.» Undersökningen hör till det yppersta som skrivits av Georg Andrén. Det kan tillfogas att i recensioner 1964–65 av Rolf Karlboms avhandling om »Bakgrunden till 1809 års regeringsform» lämnade Andrén nya värdefulla bidrag till diskussionen. Recensionerna visar samma debattglädje, samma eleganta stilkonst, samma fyndighet och samma förmåga till dräpande repliker som från början och till slutet präglade Andréns vetenskapliga författarskap.

Med sitt utpräglade intresse för vetenskap och politik, med sin omfattande beläsenhet och sina kunskaper över vida fält, med sin debatt-

glädje och fyndiga formuleringsförmåga var Georg André en man som märktes. Den engelska linjen är dominant både i hans forskning och i hans uppträdande och agerande som politiker. Personligen var han känslig, stundom ängslig, men samtidigt charmerande och generös. Forskningen sysselsatte honom livet ut och han berikade den i hög grad genom egna arbeten. Han stödde den också i de offentliga värv som kom honom till del. Vi kan alla helhjärtat instämma i departementschefens ord i direktiven till 1945 års universitetsberedning om att »universiteten har en fundamental betydelse för den nationella kulturen och det mellanfolkliga kulturutbytet» och att det gäller »att befästa och vidga de akademiska lärosätenas möjligheter att göra en insats på den högre utbildningens och den vetenskapliga forskningens områden, som är helt i nivå med vad som fordras och presteras inom de främsta kulturnationerna».

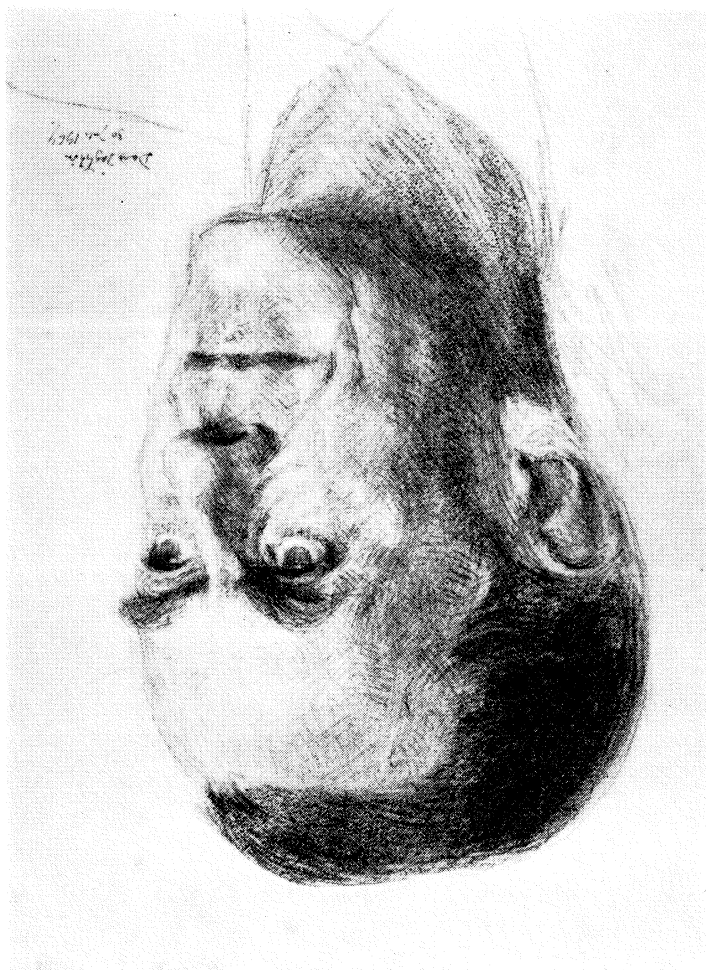
CARL TROLLE-BONDE

AV

SVEN SANDSTRÖM

13.5.1907-7.10.1969

Knappt ett år efter det att Carl Trolle-Bonde tagit plats bland Vetenskaps-Societetens stiftande ledamöter gick han bort, den 7 oktober 1969. Han hade varit svårt sjuk åtskilliga månader, och med den saklighet och försynta omtanke som tillskrivs honom av alla med vilka han förts på tal hade han avslutat sitt förvaltarskap för Trolleholms slott och fideikommiss. Med det var det mesta i hans liv och gärning förbundet.

Carl Trolle-Bondes första kontakt med det akademiska Lund blev kort: efter studentexamen 1925 låg han endast några veckor vid universitetet här för att studera juridik, men han insåg snabbt att hans samvetsgrannhet och hans vänsälla natur skulle leda honom in i besvärliga konflikter om han stannade på en studieort så nära hemorten och kamratkretsen, och han flyttade över sina studier till Stockholm. Åtta år senare han hunnit med huvuddelen av en jur. kand., gjort militärtjänst och blivit reservofficer i kavalleriet, och han hade då också gjort bekantskap med sin blivande hustru, Anna von Essen. De gifte sig 1933, och slog sig ned på Trolleholms arrendegods Hallsfarm.

Från barndomen var Carl Trolle-Bonde ingående förtrogen med Trolleholms mycket vidsträckta domäner, och hans i detalj gående insikter och kunskaper om minsta ägor och byggnader kom att bli en förutsättning för hans verksamhet som driftsledare vid detta storföretag i åkerbruk och skogsbruk. Men från början tycks skogen ha legat hans hjärta närmast, kanske helt enkelt därför att han sedan pojåkåren tillbragt så mycket av sin fritid där, inte minst på jakt. Långt innan han 1943 själv helt övertog skötseln av Hallsfarms jordbruk hade han engagerat sig i skogsvården och planeringen och utvecklat en allmänt respekterad sakkunskap på området. Med väl kvalificerade medhjälpare både i skogen och i jordbruket blev han efter hand driftsledare i en modern och rationell verksamhet, bedriven på landets troligen största areal öppen jord och i landets mest fertila skogar. Efter faderns bortgång 1951, då han som fideikommissarie fick lägga namnet

Trolle framför familjenamnet Bonde, blev han också formellt chef för hela storföretaget Trolleholm.

Trolleholms slott, byggt före 1500-talets mitt och flera gånger förvandlat till ruin samt återuppbyggt, senast på 1880-talet ombyggt av dansken Ferdinand Meldahl till ett verkligt slott, sådant som bara den fransk-burgundiska storhetstiden och det sena 1800-talet förmått frambringa, är ett kulturminnesmärke som fordrar mycken omsorg. Carl Trolle-Bonde skötte det mönstergillt och med stor pietet: liksom godsets övriga byggnader är det sällsynt vällhållet. Men hans känsla för slottet gällde helheten, både byggnad och omgivningar, både slott och inventarier. Det är inte görligt att teckna en bild av hans person utan att utgå från den emotionella och pliktmässiga samkänsla med helheten Trolleholm som gav den naturliga utgångspunkten för hans handlande.

Vården av slottet och slottsomgivningarna gav honom perspektiv på skogsvården ur kulturminnessynpunkt, och hans medvetenhet om skogens betydelse i landskapsbilden spelade alltid in i hans handlande som skogsman. Samtidigt som omfattningen av Trolleholms skogar framtvingade en rationell uppläggning av odlingen – det tycks t.ex. inte vara ekonomiskt försvarbart idag att plantera lövträd på skånska jordar annat än i liten utsträckning – medgav hans resurser en viss generositet mot landskapsbilden. Ingen skog planterades under hans tid utan inslag av lövskog, vanligen som ett band i skogsbrynet. På så vis bevarades i topografien intrycket av skånsk lummig bokskog. När han genom sina uppdrag i den allmänna skogsvården – han blev bl.a. ordförande i Malmöhus läns skogsvårdsstyrelse 1959 – fick anledning att ta ställning till skogens roll i hela landskapsbilden, sökte han med konstruktiva förslag och genom personliga hänvändelser att befordra en balans mellan löv- och barrskog. I många sammanhang kom han att få ta ställning till andra miljövårdsproblem och inte minst naturskyddsproblem. Så långt möjligt sökte han bevara naturbilden orörd där det gick, men han hävdade å andra sidan vanligen nödvändigheten att marken utnyttjades rationellt där inte betydande kultur- eller rekreationsvärden stod i vägen. Naturvårdare som haft med honom att göra har ansett honom som en ovanligt rejäl part. När det gällde de närmaste slottsomgivningarna var han givetvis särskilt ömsint om naturbilden, liksom han vårdade parken med stor omsorg. Han accepterade i princip allemansrätten, men om han någon gång frestades att

önska inskränkningar av den för slottsomgivningarna, var skälet omsorg om miljön, inte vilja till privat och exklusiv disposition.

När fideikommissutredningen startade vid mitten av 1950-talet, kallades Carl Trolle-Bonde som expert. Han var knappast av den meningen att fideikommissinstitutet nödvändigt måste avskaffas, men fann det vara väsentligt att den sammanhållning av kulturhistorisk och av näringshistorisk tradition bildade enheter som tidigare åstadkommits genom fideikommiss, inte bara skulle splittras och därigenom riskera mer eller mindre fullständig förstörelse. Han tog initiativet till en omfattande och ingående inventering av de svenska fideikommissgodsen och deras kulturhistoriska monument, ett viktigt initiativ för miljövården. Tillkomsten av tanken på s.k. bygdegods, där ett stort antal fastigheter som en gång hört samman i en kulturhistoriskt betingad enhet fortsatte att hållas samman genom ett särskilt organ för samdrift och samägande, hör till dem som befordrades av honom. Likaså kan man i utredningens varma plädering för bevarande av de enhetliga skogsenheterna på ett för landskapsbilden riktigt sätt märka hans engagemang.

I vården av Trolleholms bebyggelse tog han genomgående största hänsyn till den ursprungliga byggnadskaraktären och kunde ofta genomföra helt kulturhistoriskt motiverade restaureringar till avsevärda kostnader även där kulturminnesorganen inte hade några anspråk. Själv blev han tidigt ordsambud för naturskyddsförbundet och tog initiativ till Onsjö härads hembygdsförening och var från 1936 fram till kort före sin bortgång dess ordförande. Han lät själv restaurera den gamla holländarkvarnen i Torrlösa och gamla prästgården i Källs Nöbelöv, och överlämnade dem för vård till hembygdsföreningen. Trolleholms omfattande och vetenskapligt värdefulla bibliotek och arkiv ägnade han omsorgsfull vård och inledde en ordentlig genomarbetning av samlingarna, liksom han utan andra hänsyn än dem till tradition och miljö vårdade och kompletterade slottets bestånd av konst och inventarier. Han tillhörde under många år styrelsen i Kulturhistoriska föreningen för Södra Sverige, Kulturen, och var där en uppskattad och kunnig, ytterst intresserad medlem.

Den bild av Carl Trolle-Bonde som man får genom samtal med hans medarbetare och vänner är mycket enhetlig. Man talar om en diskret och blygsam man som gärna lyssnade till andra och visade största respekt för andras åsikter, men som också hade en stor fasthet och

inte på något sätt tvekade inför avgöranden som berodde av honom själv. Man talar om en personlig generositet i det direkta umgänget och en förmåga att bruka resurser utan småaktighet vid behov, men också om en återhållsam och rationell inställning till näringarna. Han omtalas som en ovanligt god arbetsgivare och en lojal och positiv medarbetare, och det tycks som om detta sades ur en ständigt förnyad erfarenhet. Han säges ha varit kunnig och exakt i sin kunskaper, med intresse för andras vetande och respekt för sakkunskap, men utan överdriven tendens att blanda in myndigheter och ämbetsmän i de förrättningar som han såg sig kunna klara själv. Han måste ha varit en man med starkt traditionssinne och inte utan ett visst bekymmer för utvecklingen i samtiden, men samtidigt en modern människa som besvarade förändringarna med positiva åtgärder som krävdes för att det nya skulle fungera väl samman med traditionen. Han synes minst av allt ha haft fallenhet för kverulans, utan tvärtom måste han ha haft en ganska stor vidsyn. Själv minns jag från några korta sammanträffanden ett välgörande intryck av fasthet, stillsam vänlighet och en stor, återhållsam värme.

VETENSKAPS-SOCIETETEN I LUND

1969

VETENSKAPS-SOCIETETEN I LUND

Beskyddare

H. M. KONUNGEN

Bortgångna hedersledamöter

- Montelius, Gustaf Oscar Augustin*, riksantikvarie, f. 9/9 1843, † 4/11 1921.
Thomsen, Vilhelm Ludvig Peter, excellens, professor, f. 25/1 1842, † 13/5 1927.
Tegnér, Esaias Henrik Vilhelm, professor, f. 13/1 1843, † 21/11 1928.
v. Wilamowitz-Moellendorff, Ulrich, excellens, professor, f. 22/12 1848, † 25/9 1931.
Müller, Sophus Otto, museumsdirektör, f. 24/5 1846, † 24/2 1934.
Kock, Karl Axel Lichnowsky, professor, f. 2/3 1851, † 18/3 1935.
Meillet, Paul Jules Antoine, professor, f. 11/11 1866, † 21/9 1936.
Evans, Sir Arthur John, professor, f. 8/7 1851, † 11/7 1941.
Wölfflin, Heinrich, professor, f. 21/6 1864, † 19/7 1945.
Hirn, Yrjö, professor, f. 7/12 1870, † 23/2 1952.
Croce, Benedetto, senator, f. 25/2 1866, † 20/11 1952.
Heckscher, Eli Filip, professor, f. 24/11 1879, † 23/12 1952.
Löfstedt, Haimon Einar Harald, professor, f.d. praeses, f. 15/6 1880, † 10/6 1955.
Weibull, Lauritz Ulrik Absalon, professor, f.d. praeses, f. 2/4 1873, † 2/12 1960.
Ekwall, Bror Oskar Eilert, professor, f. 8/1 1877, † 23/11 1964.
Josephson, Ragnar, professor, f.d. praeses, Lund, f. 8/3 1893, † 27/3 1966.
Nilsson, Nils Martin Persson, professor, Lund, f. 12/7 1874, † 7/4 1967.

Hedersledamot

Gjerstad, Erik Paul Ejnar, professor, Lund, f. 30/10 1897, 67.

Styrelse

Praeses: *Nils-Arvid Bringéus* (1968).

T.f. vice praeses: *Gad Rausing* (1970).

Sekreterare: *Erland Lagerroth* (1968).

Vice sekreterare: *Erik Cinthio* (1969).

Skattmästare: *Axel Roos* (1967).

Medlemmar: *Elam Tunhammar* (1961), *Claes Schaar* (1961), *Bertil Ejder* (1961), *Berta Stjernquist* (1965), *Birgitta Odén* (1967).

Suppleanter: *Gösta Vitestam* (1969), *Curt Kihlstedt* (1969).

Valnämnd

Ordförande: Societetens Praeses.

Medlemmar: *Hans Regnéll* (1957), *Berta Stjernquist* (1965), *Erland Lagerroth* (1967), *Torsten Hågerstrand* (1968).

Suppleanter: *Bertil Ejder* (1957), *Kerstin Hadding* (1965).

Granskningsnämnd

Ordförande: Societetens Sekreterare.

Medlemmar: *Claes Schaar* (1959), *Hans Regnéll* (1961), *Staffan Björck* (1963), *Birgitta Odén* (1964).

Redaktionskommitté för Skånsk senmedeltid och renässans

Ordförande: Societetens Praeses.

Sekreterare: *Birgitta Odén*.

Medlemmar: *Jerker Rosén*, *Erik Cinthio*, *Axel Roos*, *Oscar Reutersvärd*

Revisorer

Olof Nordström (1965), *Sven Ekbo* (1967).

Suppleanter: *Hans Regnéll* (1966), *Gunnar Törnqvist* (1969).

Bortgångna stiftande ledamöter

v. Hallwyl, Walter, greve, f. 26/1 1839, † 27/2 1921.

Edstrand, Reinhold Theodor Werner, direktör, f. 15/6 1882, † 25/11 1923.

Swartz, Carl Johan Gustaf, universitetskansler, f. 5/6 1858, † 6/11 1926.

Petrén, Karl Anders, professor, f. 2/12 1868, † 16/10 1927.

Wachtmeister, Axel Wilhelm, greve, kammarherre, f. 16/7 1869, † 24/8 1929.

Engeström, Max Emil Leopold, konsul, f. 15/11 1867, † 25/3 1930.

v. Geijer, Fredrik Wilhelm Gustaf, ryttmästare, godsägare, f. 8/2 1865, † 16/5 1930.

v. Hallwyl, Anna Fredrika Wilhelmina, f. *Kempe*, grevinna, f. 1/10 1844, † 27/7 1930.

Haffner, Johan, stadsläkare, f. 6/9 1876, † 14/4 1931.

- Sahlin, Johan Albert*, fabriksägare, f. 7/9 1868, † 17/5 1936.
Swartz, Pehr Johan Jacob, direktör f. 21/10 1860, † 5/6 1939.
Westrup, Johan Wilhelm Magnus, v. konsul, f. 13/5 1862, † 9/11 1939.
Lundahl, Nils, fil. d:r, f. 23/5 1858, † 16/6 1940.
Gyllenkrok, Nils Johan Malcolm, friherre, hovstallmästare, f. 15/10 1887, † 9/4 1941.
Coyet, Hilda Eleonore Henriette Dorotée Amelie, f. friherrinnan *Cederström*, f. 16/3 1859, † 28/8 1941.
Montelin, Adolf Fredrik, apotekare, f. 17/1 1871, † 28/10 1941.
Sahlin, Carl Andreas, fil. d:r, f. 15/12 1861, † 22/1 1943.
Jacobsen, Helge, direktör, f. 24/12 1882, † 21/6 1946.
Lundberg, Sven Emil, bergsingenjör, direktör, f. 21/8 1889, † 24/3 1947.
Lundblad, Nils Waldemar, hovrättsassessor, direktör, f. 7/12 1888, † 25/9 1947.
Munksgaard, Ejnar Johannes, forlagsboghandler, dr phil., f. 28/2 1890, † 6/1 1948.
Thott, Gustaf Otto Tage Stig, greve, hovjägmästare, f. 29/1 1885, † 4/7 1948.
Sahlin, Bo Carl Henrik, med. lic., direktör, f. 24/7 1901, † 18/2 1949.
Nordqvist, Gunhild Theresia Elvira, f. *Edstrand*, doktorinna, f. 23/9 1883, † 18/12 1951.
Roos, Axel Bernhard, jur. d:r, advokat, f. 4/3 1886, † 24/8 1957.
v. Schmiterlöw, Adelheid Emma Otburgis, godsägare, f. 15/8 1875, † 16/5 1959.
Edstrand, Karin Thekla Eleonora, fröken, f. 3/7 1880, † 7/12 1959.
Sandberg, Ivar Nils Gotthard, direktör, f. 28/7 1881, † 2/1 1961.
Berger, Svante Edwin Larsson, direktör, f. 13/5 1871, † 2/2 1962.
Dunker, Henry Christian Louis, fabriksdisponent, f. 6/9 1870, † 3/5 1962.
Lundeqvist, Gösta Evald Andreas, civilingenjör, direktör, f. 3/10 1892, † 12/7 1962.
Nevsten, Andreas Edvard, byggmästare, f. 18/3 1885, † 27/9 1962.
Sahlin, Stig Erik Gunnar, ambassadör, f. 2/8 1899, † 10/6 1963.
Wiberg, John Åke Truls, överintendent, f. 30/3 1902, † 25/11 1963.
Berger, Carl Magnus, direktör, f. 18/3 1915, † 20/11 1964.
Bergh, Thorsten Christian Howard, jur. o. fil. kand., konsul, f. 1/10 1901, † 11/1 1965.
Wigstrand, Gunnar, disponent, f. 11/1 1903, † 19/11 1965.
Palmstierna, Carl Otto, friherre, hovjägmästare, Maltesholm, f. 3/1 1900, † 12/10 1966.
Dahlgren, Sture Hjalmar Thorild, fil. d:r, assurancesdirektör, Malmö, f. 25/6 1888, † 5/2 1968.
Jensen, Arthur Marinus, direktör, Köpenhamn, f. 13/2 1891, † 17/5 1968.
Weibull, Märta Maria (Mary) Sofia, f. *Fahlbeck*, fru, Göteborg, f. 18/1 1897, † 9/11 1968.
Trolle-Bonde, Carl, greve, Trolleholm, f. 13/5 1907, † 7/10 1969.
Hjelme-Lundberg, John, konsul, Tenhult, f. 26/5 1902, † 9/8 1970.

Stiftande ledamöter

- Lundström, Margit Johanna Palæmona Cecilia, f. von Geijer, generalska, Landskrona, f. 24/2 07, 32.*
Wijkander, Klara Severina, f. Kock, fru, Göteborg, f. 28/11 88, 40.
Ehrnberg, Gösta Theodor, direktör, Simrishamn, f. 26/5 95, 42.
Wehtje, Ernst Jonas, tekn. d:r, direktör, Malmö, f. 17/7 91, 45.
Crafoord, Holger Alf Erik, direktör, Lund, f. 25/7 08, 52.
Thott, Greta Linnéa, grevinna, Holmeja, f. 25/2 08, 53.
Hammar skiöld, Sven Ludvig, direktör, f.d. hovrättsråd, Malmö, f. 14/12 01, 54.
Bendz, Olof Gregor Mortimer, godsägare, Vallberga, f. 15/9 04, 54.
Sandblom, Grace, f. Schaefer, fru, Lund, f. 13/5 07, 54.
Bergengren, Axel Göran Magnus, civilekonom, Lugano, f. 16/6 21, 55.
Hansen, Einar Anton, direktör, Malmö, f. 14/11 02, 55.
Gyllenkrok, Thure-Gabriel, friherre, Björnstorp, f. 23/5 22, 57.
Tunhammar, Elam Wihlgott, direktör, Malmö, f. 18/1 03, 58.
Hansen, Jozzi Ella, f. Jensen, verkst. direktör, Malmö, f. 23/7 12, 59.
Möller, Frans Ballieu, direktör, Lund, f. 25/2 97, 60.
Thomasson, Tage Emanuel, civilingenjör, direktör, Klippan, f. 16/10 94, 60.
Wetterlundh, Sune Charles Gustaf, verkst. direktör, Malmö, f. 11/2 04, 60.
Graebe, Eiler Otto, domkyrkoarkitekt, Lund, f. 23/7 92, 62.
Ekblom, Sven Gustav Ingemar, konsul, Hälsingborg, f. 17/3 03, 62.
Rausing, Gad Anders, docent, direktör, Lund, f. 19/5 22, 62.
Holmström, Nils Gunnar Teodor, jur. kand., direktör, Malmö, f. 30/10 04, 63.
Rausing, Hans Anders, direktör, Lund, f. 25/3 26, 63.
Larsson, Sven Gunnar, direktör, Stockholm, f. 29/5 11, 64.
Roos, Axel Bernhard, bankdirektör, Malmö, f. 16/6 22, 64.
Berger, Dagmar Linnea Charlotta, f. Boon, fru, Halmstad, f. 19/6 15, 65.
Hallström, Hadar Erik H:son, direktör, Hälsingborg, f. 15/6 00, 65.
Acking, Carl-Axel, professor, Lund, f. 8/3 10, 66.
Lauritzson, Tore, civilingenjör, Hälsingborg, f. 19/4 13, 66.
Holmberg, Hans Åke, tekn. dr, Lund, f. 31/1 19, 67.
Palmstierna, Anne-Marie Aurore, friherrinna, Maltesholm, Tollarp, f. 26/7 07, 67.
Stählbrandt, Åke E., direktör, Trelleborg, f. 9/3 14, 67.
Kamprad, Feodor Ingvar, direktör, Älmhult, f. 30/3 26, 69.
Lindh, Sten, ambassadör, Malmö, f. 24/10 22, 69.
Strömbom, Nils Alfred Ragnar, kapten, fil. lic., Varberg, f. 30/10 98, 69.

Seniorer

- Eidem, Erling, f.d. ärkebiskop, Uppsala, f. 23/4 80, 20.*
Lindkvist, Erik Harald, rektor, Hälsingborg, f. 14/10 81, 20.
Landquist, John, professor, Stocksund, f. 3/12 81, 21.

- Lindblom, Christian Johannes*, professor, Lund, f. 7/6 82, 34.
Belfrage, Sixten Esbjörn Mauritz, fil. d:r, Lund, f. 27/7 83, 27.
Pedersen, Johannes Peder Ejler, professor, Köpenhamn, f. 7/11 83, 27.
Sahlgren, Gustaf Fredrik Jöran, professor, Uppsala, f. 8/4 84, 20.
Kjellin, Tor Helge, professor, museiintendent, Karlstad, f. 24/4 85, 20.
Liljegren, Sten Bodvar, professor, Stockholm f. 8/5 85, 20.
Lagerroth, Lars Fredrik Barthold, professor, Lund, f. 10/9 85, 20.
Mörner, Agnes Marianne, rektor, Lund, f. 4/1 86, 20.
Weibull, Curt Hugo Johannes, professor, Göteborg, f. 19/8 86, 20.
Nordal, Sigurður, minister, Reykjavik, f. 14/9 86, 36.
Bull, Francis, professor, Oslo, f. 4/10 87, 32.
Friis-Johansen, Knud, professor, Köpenhamn, f. 1/11 87, 37.
Fraenkel, Eduard, professor, Oxford, f. 17/3 88, 33.
Rooth, Erik Gustaf Theodor, professor, Lund, f. 22/4 89, 33.
Galster, Georg, fil. d:r, museumsinspektör, Köpenhamn, f. 17/5 89, 44.
Karlgren, Klas Bernhard Johannes, professor, Stockholm, f. 5/10 89, 20.
Hedström, Karl Fredrik Gunnar, professor, Lund, f. 31/12 90, 37.
Ruin, Hans Valdemar, professor, Lund, f. 18/6 91, 40.
Thomson, Arthur Natanael, f.d. universitetskansler, Lund, f. 6/11 91, 27.
Nordman, Carl Axel, fil. d:r, f.d. statsarkeolog, Helsingfors, f. 28/1 92, 45.
Kjellberg, Sven Torsten, museiintendent, Lund, f. 22/6 92, 44.
Hammerich, Louis Leonor, professor, Köpenhamn, f. 31/7 92, 36.
Werin, Algot Gustaf, professor, Lund, f. 19/10 92, 25.
Olinder, Olof Gunnar, docent, rektor, Göteborg, f. 10/7 93, 34.
Richter, Herman Bror, förste bibliotekarie, docent, Lund, f. 6/9 93, 35.
Pleijel, Hilding Athanasius, professor, Lund, f. 19/10 93, 35.
Löfstedt, Ernst Martin Hugo, professor, Uppsala, f. 13/12 93, 34.
Siegvald, Herman Sigban, professor, Lund, f. 13/2 94, 48.
Carlsson, Nils Gunnar, professor, Hälsingborg, f. 7/3 94, 26.
Collinder, Erik Alfred Torbjörn (Björn), professor, Uppsala, f. 22/7 94, 36.
Tilander, Artur Gunnar, professor, Stockholm, f. 22/7 94, 31.
Olsson, Bror Hjalmar, förste bibliotekarie, Lund, f. 6/8 94, 39.
Lindquist, Ivar Artur, professor, Lund, f. 31/5 95, 25.
Pipping, Hugo Edvard, professor, Helsingfors, f. 12/6 95, 44.
Akerman, Johan Henrik, professor, Lund, f. 31/3 96, 34.
Rubow, Poul Victor, professor, Köpenhamn, f. 9/1 96, 30.
Skautrup, Jens Peter Andreas, professor, Aarhus, f. 21/1 96, 46.
Holtsmark, Anne Elisabeth, professor, Oslo, f. 21/6 96, 49.
Knutsson, Knut Peter, professor, stadsbibliotekarie, Stockholm, f. 5/3 97, 28.
Elovson, John Harald, docent, lektor, Lund, f. 1/6 97, 37.
Olivecrona, Knut Hans Karl, professor, Lund, f. 25/10 97, 35.
Dederling, Sven Emanuel, professor, Lund, f. 10/12 97, 38.
Amundsen, Leiv, professor, Oslo, f. 30/5 98, 49.
Steen, Sverre, professor, Oslo, f. 1/8 98, 46.
Bayer, Raymond, professor, Paris, f. 2/9 98, 47.

- Aspelin, Gunnar*, professor, Lund, f. 23/9 98, 29.
Skard, Eiliv, professor, Oslo, f. 19/10 98, 51.
Harrie, Ivar Olav, chefredaktör, Malmö, f. 18/3 99, 32.
Andersson, Carl Ingvar, riksarkivarie, Stockholm, f. 19/3 99, 31.
Helgason, Jón, professor, Köpenhamn, f. 30/6 99, 38.
Postan, Michael, professor, Cambridge, f. 24/9 99, 51.
Sveinsson, Einar Ólafur, professor, Reykjavik, f. 12/12 99, 45.
Hannerberg, Carl David, professor, Stockholm, f. 29/7 00, 52.
Frisk, Jöns Ivan Hjalmar, professor, Göteborg, f. 4/8 00, 44.
Wieselgren, Per Väinö, lektor, Eslöv, f. 4/8 00, 47.
Strömbäck, Dag Alvar, professor, Uppsala, f. 13/8 00, 35.
Mägiste, Julius, professor, Lund, f. 19/12 00, 53.
Kjöllerström, Sven Gottlieb, professor, Lund, f. 28/1 01, 39.
Moltke, Erik, dr. phil., Köpenhamn, f. 4/4 01, 43.
Svensson, Sigfrid Oskar, professor, Lund, f. 1/6 01, 47.
Mackensen, Lutz, professor, Bremen, f. 15/6 01, 32.
Elling, Christian, professor, Köpenhamn, f. 14/11 01, 45.
Kakridis, Johannes, professor, Saloniki, f. 17/11 01, 47.
Diano, Carlo, professor, Padova, f. 2/2 02, 53.
Lombard, Alf, professor, Lund, f. 8/7 02, 40.
Akerlund, Alvar Walter, universitetslektor, Lund, f. 23/12 02, 36.
L'Orange, Hans Peter, professor, Oslo, f. 2/3 03, 40.
Syme, Ronald, professor, Oxford, f. 11/3 03, 48.
Clark, Sir Kenneth McKenzie, museidirektör, London, f. 13/7 03, 42.
Blatt, Franz, professor, Århus, f. 31/8 03, 34.
Johannisson, Ture Gustaf, professor, Göteborg, f. 26/9 03, 41.
Svensson, John Alfred, docent, Lund, f. 5/2 04, 45.
Hafström, Adolf Gerhard G:son, professor, Lund, f. 27/3 04, 55.
Svensen, Paulus, professor, Oslo, f. 17/4 04, 58.
Ek, Sven Theodor, docent, lektor, Lund, f. 17/5 04, 52.
Janzén, Assar Götrik, professor, Berkeley, Calif., U.S.A., f. 22/8 04, 51.
Ahldén, Tage Robert, professor, Lund, f. 24/8 04, 55.
Hald, Kristian, professor, Köpenhamn, f. 9/9 04, 53.
Arngart, Olof Sigfrid, professor, Lund, f. 15/4 05, 42.
Webster, Thomas Bertram Lonsdale, professor, London, f. 3/7 05, 49.
Jankuhn, Herbert, professor, Göttingen, f. 8/8 05, 58.
Sundberg, Sune Waldemar, docent, Lund, f. 18/1 06, 60.
Falk, Knut-Olof, professor, Lund, f. 19/4 06, 46.
Dahlberg, Anders Torsten, professor, Göteborg, f. 18/8 06, 44.
Svalenius, Ivan Håkan, docent, lektor, Lund, f. 7/9 06, 44.
Christensen, Aksel Erhard, professor, Köpenhamn, f. 11/9 06, 50.
Rydbeck, Monica Augusta Elisabeth Christina, docent, förste antikvarie,
 Stockholm, f. 11/11 06, 44.
Ahlström, Gustaf Gunnar, docent, Stockholm, f. 25/11 06, 45.
Axelsson, Bertil Folke Bonde, professor, Lund, f. 22/12 06, 38.
Gierow, Krister Adolf, överbibliotekarie, Lund, f. 11/5 07, 56.

- Bjurling, Oscar Anders*, professor, Lund, f. 12/5 07, 56.
Billeskov Jansen, Frederik Julius, professor, Köpenhamn, f. 30/9 07, 54.
Quensel, Carl-Erik, professor, Lund, f. 9/10 07, 46.
Jarring, Gunnar Valfrid, ambassadör, Moskva, f. 12/10 07, 37.
Kapsomenos, Strylianos Georg, professor, Saloniki, f. 29/11 07, 50.
Yrwing, Hugo Ulrik, docent, lektor, Lund, f. 23/1 08, 61.
Ziliacus, Johan Henrik, professor, Helsingfors, f. 23/1 08, 54.
Staiger, Emil, professor, Zürich, f. 8/2 08, 54.
Welinder, Per Emil Carsten, professor, Lund, f. 28/4 08, 54.
Segerstedt, Torgny, professor, Uppsala universitets rektor, Uppsala, f. 11/8 08, 36.
Wikander, Oscar Stig, professor, Uppsala, f. 27/8 08, 48.
Bendz, Claës Gerhard Mortimer, professor, f.d. praeses, Köpenhamn, f. 16/10 08, 43.
Pfannenstill, Bertil Algot, docent, Lund, f. 22/2 09, 48.
Neumann, Sven Gösta, docent, Lund, f. 10/3 09, 62.
Rosén, Jerker Ingmar, professor, f.d. praeses, Lund, f. 6/5 09, 45.
Moritz, Manfred S., professor, Lund, f. 4/6 09, 55.
de Boüard, Michel, professor, Caen, f. 5/8 09, 54.
Poulsen, Vagn Häger, museumsdirektör, Köpenhamn, f. 25/8 09, 51.
Nilsson-Ehle, Hans Gregor Gunnar, professor, Göteborg, f. 17/7 10, 49.
Bengtsson, Bengt Svante, museiintendent, Lund, f. 2/3 10, 62.
Lönnroth, Nils Erik Magnus, professor, Göteborg, f. 1/8 10, 62.
Westergård-Nielsen, Christian Emil, professor, Århus, f. 24/11 10, 61.
King, Arthur Henry, docent, London, f. 20/2 10, 62.
Riis, Poul Jörgen, professor, Köpenhamn, f. 26/5 10, 62.
Lindblad, Gustaf Martin Esaias, professor, Stockholm, f. 26/2 11, 50.
Westin, Gunnar Torvald, professor, Stockholm, f. 29/10 11, 52.
Kjellman, Nils Reinhold, docent, rektor, Lund, f. 8/2 11, 60.
Glob, Peter Wilhelm, riksantikvar, Köpenhamn, f. 20/2 11, 54.
Halldórsson, Halldór Torfi, Gudmundur, professor, Reykjavik, f. 13/7 11, 59.
Ahlbäck, Torvald Olav Otto, professor, Munsala, f. 28/3 11, 59.
Fischer-Jørgensen, Eli, universitetslektor, Köpenhamn, f. 11/2 11, 60.
Foerste, William Gustav Heinrich, professor, Münster, f. 3/12 11, 62.
Jensen, Poul Johannes, professor, Köpenhamn, f. 3/5 11, 62.
Normann, Carl-Edvard, professor, Lund, f. 26/1 12, 55.
Gerleman, John Gillis, professor, Lund, f. 27/3 12, 51.
Fink, Troels Marstrand Trier, professor, generalkonsul, Flensborg, f. 18/4 12, 55.
Barck, Per-Olov, professor, Åbo, f. 12/5 12, 66.
Stjernquist, Per Nilsson, professor, Lund, f. 14/5 12, 63.
Gravier, Maurice Pierre Albert, professor, Paris, f. 7/6 12, 62.
Malmberg, Bertil, professor, Lund, f. 22/4 13, 48.
Noreng, Harald, professor, Bergen, f. 25/4 13, 61.
Johannesson, Nils Gösta, docent, lektor, Eslöv, f. 19/10 13, 63.
Ollén, Gunnar, docent, Malmö, f. 22/11 13, 58.

Lundström, *Sven Gunnar*, professor, Uppsala, f. 30/1 14, 51.
 Nilsson, *Sven Augustinus*, professor, Uppsala f. 9/11 14, 52.

Arbetande ledamöter

a. Inländska

Carlsson, *Sten Carl Oscar*, professor, Uppsala, f. 14/12 17, 49.
 Althin, *Carl-Axel Gustaf*, fil. d:r, direktör, Kallinge, f. 12/2 15, 50.
 Fehrman, *Carl Abraham Daniel*, professor, f.d. praeses, Lund, f. 3/2 15, 50.
 Korlén, *Hans Gustav Vilhelm*, professor, Stockholm, f. 27/1 15, 50.
 Ejder, *Gustaf Åke Bertil*, professor, Lund, f. 2/11 16, 52.
 Björck, *Tor Erland Staffan*, professor, Lund, f. 5/8 15, 52.
 Stjernquist, *Nils Nilsson*, professor, Lund, f. 29/8 17, 53.
 Schaar, *Claes Göran Gustav Viktor*, professor, Lund, f. 18/5 20, 53.
 Regnéll, *Hans Otto*, docent, Lund, f. 30/1 19, 54.
 Benson, *Sven Archer*, docent, arkivchef, Lund, f. 22/1 19, 55.
 Ekbo, *Sven Arnold*, docent, ordbokschef, Lund, f. 7/8 15, 56.
 Waller, *Sture Magnus*, docent, Lund, f. 8/3 15, 56.
 Hägerstrand, *Stig Torsten Erik*, professor, Lund, f. 11/10 16, 57.
 Odén, *Agnes Birgitta*, professor, Lund, f. 11/8 21, 58.
 Rystad, *Nils Göran*, docent, universitetslektor, Lund, f. 31/7 25, 58.
 Stjernquist, *Berta Ingeborg*, docent, Lund, f. 26/4 18, 58.
 Asdahl Holmberg, *Ella Märta Matilda*, docent, Uppsala, f. 24/8 19, 58.
 Back, *Pär-Erik*, professor, Umeå, f. 20/9 20, 59.
 Carlsson, *Nils Gösta*, professor, Lund, f. 19/9 19, 59.
 Löwendahl, *Gösta Emil Oskar*, docent, universitetslektor, Lund, f. 13/6 20, 59.
 Palm, *Jamés Vilhelm Jonas*, professor, Uppsala, f. 29/6 25, 59.
 Sandström, *Sven Erik Åke*, docent, universitetslektor, Lund, f. 26/2 27, 59.
 Smith, *Gudmund John Wilhelm*, professor, Lund, f. 29/1 20, 60.
 Quarnström, *Gunnar O:son*, docent, Lund, f. 9/3 20, 60.
 Rooth, *Anna Birgitta*, docent, Lund, f. 15/5 19, 60.
 Sundqvist, *Anders*, docent, Lund, f. 15/9 16, 61.
 Cinthio, *Erik Axel Hampus*, bitr. professor, Lund, f. 26/2 21, 61.
 Andrén, *Carl-Gustaf*, professor, Lund, f. 1/7 22, 61.
 Swahn, *Jan-Öjvind*, docent, Lund, f. 15/5 25, 61.
 Andersson, *Sven Helge Sigfrid*, docent, universitetslektor, Växjö, f. 27/10 22, 62.
 Fridlitzius, *Joel Gunnar Ferdinand*, docent, Lund, f. 29/6 22, 62.
 Holm, *Hans Ingvar*, professor, Lund, f. 25/10 23, 62.
 Norborg, *Lars-Arne*, docent, universitetslektor, Lund, f. 27/10 19, 62.
 Holm, *Per Olof Gösta*, professor, Lund, f. 7/8 16, 63.
 Mogren, *Jan Olof Mårten Adolf*, docent, universitetslektor, Karlstad, f. 8/6 24, 63.

- Pettersson, Hans Olof*, docent, lektor, Lund, f. 17/4 20, 63.
Wallén, Per-Edwin Magnus, professor, Lund, f. 15/4 25, 63.
Reutersvärd, Oscar Gustaf Adolf, professor, Lund, f. 29/11 15, 64.
Hadding, Kerstin, professor, Lund, f. 7/2 15, 64.
Dravina, Velta Tatjana, bitr. professor, Stockholm, f. 25/1 17, 64.
Nordström, Axel Olof, docent, universitetslektor, Lund, f. 28/5 21, 64.
Sjöstedt, John Lennart, docent, Lund, f. 5/6 21, 64.
Aström, Paul Fredrik Karl, professor, Göteborg, f. 15/1 29, 64.
Halldén, Sören, professor, Lund, f. 19/5 23, 65.
Bringéus, Nils-Arvid Edvard Alarik, professor, praeses, Lund, f. 29/3 26, 65.
Södergård, Olof Östen, professor, Lund, f. 26/8 17, 65.
Kihlstedt, Curt Axel, professor, Lund, f. 8/12 27, 66.
Kragh, Ulf Wilhelm Osvald, docent, Lund, f. 25/2 20, 66.
Lagerroth, Lars Erland, docent, Lund, f. 10/1 25, 66.
Rudberg, Stig Yngve, professor, Lund, f. 28/10 20, 66.
Fabricius, Cajus, docent, Lund, f. 28/9 25, 67.
Jörberg, Gustav Lennart, docent, Lund, f. 26/1 27, 67.
Loman, Bengt Ragnar Carl, docent, Lund, f. 7/8 23, 67.
Lyttkens, Hampus Elof Axel, professor, Lund, f. 19/2 16, 67.
Strömberg, Märta Linnea Ingeborg, docent, Lund, f. 7/11 21, 67.
Vitestam, Nils Gösta, professor, Lund, f. 2/3 21, 67.
Bjerstedt, Sven Ake Ingvar, professor, Malmö, f. 10/4 30, 68.
Egardt, Brita Sigrid Anna Lovisa, docent, Lund, f. 7/8 16, 68.
Kornhall, David Christian, docent, universitetslektor, Lund, f. 5/11 28, 68
Romberg, Hans Arnold Bertil, docent, Lund, f. 8/12 25, 68.
Tägil, Sven Otto, docent, Lund, f. 15/12 30, 68.
Törnqvist, Gunnar Evald, professor, Lund, f. 23/1 33, 68.
Gustafsson, Stig Gunnar Valdemar, bitr. professor, Lund, f. 10/8 23, 69.
Hartman, Sven Samuel, professor, Lund, f. 22/6 17, 69.
Petersson, Hans Fredrik, bitr. professor, Lund, f. 29/11 24, 69.
Wallner, Björn Anders, docent, universitetslektor, Lund, f. 1.10 19, 69.

b. Utländska

- v. Wright, Georg Henrik*, professor, kansler för Åbo akademi, Helsingfors, f. 14/6 16, 53.
Virtaranta, Erkki Pertti Ilmari, professor, Helsingfors, f. 20/5 18, 53.
Naert, Pierre, professor, Åbo, f. 29/5 16, 55.
Becher, Carl Johan, professor, Köpenhamn, f. 3/9 15, 59.
Enkvist, Nils Erik August, professor, Åbo, f. 27/9, 25, 59.
Thomsen, Rudi, professor, Århus, f. 21/7 18, 59.
Roelandts, Karel, professor, Louvain, f. 6/5 19, 60.
Sundby, Bertil Johannes, professor, Bergen, f. 21/7 19, 61.
Hagen, Anders, professor, Bergen, f. 15/5 21, 61.
Jacobsen, Eric August, professor, Köpenhamn, f. 5/4 23, 61.
Weibull, Hans Jörgen, professor, Århus, f. 25/4 24, 61.

- Halvorsen, Eyvind Fjeld*, professor, Oslo, f. 4/5 22, 62.
Beyer, Edvard Freydar, professor, Oslo, f. 6/10 20, 63.
Egerod, Søren, professor, Köpenhamn, f. 8/7 23, 63.
Gabrieli, Mario, professor, Rom, f. 23/9 15, 63.
Glamann, Kristof, professor, Köpenhamn, f. 26/8 23, 63.
Huldén, Lars Evert, professor, Helsingfors, f. 5/2 26, 63.
Önnerfors, Alf Roland, professor, Berlin, f. 30/11 25, 63.
Oberholzer, Otto, professor, Kiel, f. 11/12 19, 64.
Togeby, Knud, professor, Köpenhamn, f. 28/1 18, 64.
Røstvig, Maren-Sofie, professor, Oslo, f. 27/3 20, 65.
Blegvad, Mogens, professor, Köpenhamn, f. 25/6 17, 65.
Thors, Carl-Éric, professor, Helsingfors, f. 8/6 20, 65.
Mannsåker, Dagfinn, riksarkivar, Oslo, f. 30/6 16, 66.
Fenger, Henning, professor, Århus, f. 9/8 21, 66.
Smidt, Kristian, professor, Oslo, f. 20/11 16, 66.
Lárusson, Magnus Már, professor, Reykjavik, f. 2/9 17, 66.
Higham, John, professor, Ann Arbor, Michigan, U.S.A., f. 26/10 20, 67.
Christensen, Johnny, professor, Köpenhamn, f. 5/3 30, 68.
Vilkuna, Asko, professor, Jyväskylä, f. 17/11 29, 69.

VETENSKAPS-SOCIETETENS VERKSAMHET

1969

Till *stiftande ledamöter* har under året kallats direktör Ingvar Kamprad, Älmhult, ambassadör Sten Lindh, Malmö, och kapten, fil. lic. Nils Strömbom, Varberg.

Som *inländska arbetande ledamöter* har invalts professor Sven Hartman, bitr. professorerna Stig Gustafsson och Hans F. Petersson samt docent, universitetslektor Björn Wallner, alla Lund.

Som *utländsk arbetande ledamot* har under året invalts professor Askö Vilkuna, Jyväskylä.

Den 22 april hölls ett sammanträde vid vilket professor Bertil Malmberg, Lund, talade under rubriken »Eppùr si move». Reflexioner kring språkets väsen och språkvetenskapens metodik.

Den 20 september företog Societeten en *utfärd* till Älmhult och Växjö. I Älmhult gästades Möbel-IKEA, vars chef direktör Ingvar Kamprad presenterade företaget och visade runt i möbelutställningen. Direktör Kamprad och hans fru bjöd därefter på lunch i sitt nyinredda hem, Bölsö, Liatorp.

I Växjö visades Utvandrarnas hus av t. f. föreståndaren för Emigrantinstitutet Rolf Johansson, Glasmuseet och Domkyrkan av landsantikvarie J. E. Anderbjörk samt Östrabo av biskopen och biskopinnan Lindquist. Vid Teleborgs slott talade stadsfullmäktiges ordförande Ingvar Dominique om planerna att hitut förlägga universitetsfilialen och universitetslektor Birger Sallnäs berättade om förhållandena vid filialen i dag. Via en mindre rundtur genom Växjö, varvid bl.a. universitetsfilialens nuvarande lokaler passerades, förflyttade sig Societeten till Kronobergs slottsruin, som visades av fil. lic. Ann-Beat Johnsson. I Borgstugan i ruinen vid flammande brasa bjöd till sist Växjö stad på middag i medeltida miljö.

Vid högtidssammanträdet den 29 november talade professor Mats Rehnberg, om Den 6 juni under tre sekler – en nationaldags underbara öden.

Av trycket har under året utgivits:

Årsbok 1969.

Resestipendier har tilldelats följande:

Professor Gösta Carlsson 450 kr, docent Cajus Fabricius 241 kr, professor Carl Fehrman 763 kr, docent Erland Lagerroth 400 kr, professor Stig Rudberg 161 kr, docent Sven Sandström 502 kr, docent Paul Åström 500 kr, och professor Alf Önnerfors 467 kr.

Ur *anslaget för smärre och tillfälliga bidrag* för vetenskaplig forskning har utdelats på våren:

Till docent Cajus Fabricius 150 kr, docent Olof Pettersson 200 kr, docent Lennart Sjöstedt 500 kr och professor Gösta Vitestam 600 kr.

Under hösten har ur samma anslag utdelats:

Till docent Sven Sandström 297 kr, professor Claes Schaar 500 kr, docent Berta Stjernquist 310 kr och docent Märta Åsdahl Holmberg 340 kr.

SAMMANDRAG AV
VETENSKAPS-SOCIETETENS I LUND RÄKENSKAPER
ÅR 1969

Balanskonto den 1 januari 1969

<i>Tillgångar</i>		<i>Skulder</i>	
Obligationer	366.500: —	Grundfond	337.000: —
Förlagsbevis	30.000: —	Dispositionsfond	23.340: 60
Aktier	94.900: —	Resestipendiefond	24.388: —
Bank	122.744: 27	»Skånsk senmedeltid och renässans»	178.794: —
Postgiro	403: 33	Olga och Thorild Dahl- grens fond	23.955: —
		AB C W K Gleerups fond	12.070: —
		Grevinnan von Hallwyls fond	10.000: —
		Knut och Alice Wallen- bergs fond	5.000: —
	<hr/>		<hr/>
	Kronor 614.547: 60		Kronor 614.547: 60

Vinst- och Förlustkonto år 1969

<i>Inkomster</i>		<i>Utgifter</i>	
Räntor å obligationer	14.523: 75	Nedskrivning å aktier	758: 85
Räntor å förlagsbevis	1.675: —	Disconto å årsavgifter	1.650: —
Utdelning å aktier	8.924: —	Föreläsare	836: —
Ränta å banktillgodo- havande	8.452: 26	Forskningsbidrag och be- löningar	2.897: —
Årsavgifter	19.000: —	Sekreteraren	2.000: —
Inträdesavgifter	4.000: —	Resestipendier	3.484: —
Årsböckerna:		Årsböckerna:	
Tryckningsbidrag	7.000: —	Tryckningskostnader m.m.	13.625: 80
Försäljning	1.360: 20	Skriftserien:	
Skriftserien:		Tryckningskostnader m.m.	46.083: 11
Tryckningsbidrag	46.500: —	»Skånsk Senmedeltid och renässans»:	
Försäljning	11.430: 50	Författarsättningar ..	1.400: —
»Skånsk senmedeltid och renässans»:		Tryckningskostnader m.m.	15.288: —
Bidrag från Wallen- bergska Stiftelsen	10.000: —	Övriga utgifter	5.641: 40
Donationer	6.000: —	Fondökningar	63.308: 15
Tryckningsbidrag	15.000: —		
Försäljning	3.106: 60		
	<hr/>		<hr/>
	Kronor 156.972: 31		Kronor 156.972: 31

Balanskonto den 31 december 1969

<i>Tillgångar</i>		<i>Skulder</i>	
Obligationer	381.500: —	Grundfond	356.000: —
Förlagsbevis	30.000: —	Dispositionsfond	37.558: 75
Aktier	98.400: —	Resestipendiefond	25.245: —
Bank	160.612: 36	»Skånsk senmedeltid och renässans»	206.046: —
Postgiro	7.343: 39	Olga och Thorild Dahl- grens fond	25.273: —
		AB C W K Glerups fond	12.733: —
		Grevinnan von Hallwyls fond	10.000: —
		Knut och Alice Wallen- bergs fond	5.000: —
	Kronor 677.855: 75		Kronor 677.855: 75

Malmö den 31 december 1969

Axel Roos

SPECIFIKATION AV OBLIGATIONER, FÖRLAGSBEVIS
OCH AKTIER
DEN 31 DECEMBER 1969

	%	År	Nom. värde	Bokfört värde
Svenska Staten	3,0	01.02 1937	2.000:—	1.500:—
»	3,0	01.03 1937	10.000:—	10.000:—
»	3,5	15.12 1941	25.000:—	25.000:—
»	3,5	15.08 1942	10.000:—	10.000:—
»	3,5	15.03 1943	10.000:—	10.000:—
»	3,5	15.04 1943	20.000:—	20.000:—
»	3,5	01.11 1943	25.000:—	25.000:—
»	3,5	15.12 1944	10.000:—	10.000:—
»	4,0	10.11 1954	5.000:—	5.000:—
»	4,5	09.05 1955	5.000:—	5.000:—
»	4,75	10.12 1956	5.000:—	5.000:—
»	5,0	05.10 1959	5.000:—	5.000:—
»	7,25	03.09 1969	20.000:—	20.000:—
Sveriges Allmänna Hypoteksbank	3,0	01.06 1937	5.000:—	4.000:—
Konungariket Sveriges Stadshypotekskassa	3,0	01.11 1934	5.000:—	4.000:—
»	3,0	15.11 1937	45.000:—	45.000:—
»	3,0	01.12 1939	10.000:—	10.000:—
»	3,5	15.01 1944	10.000:—	10.000:—
»	3,0	15.04 1945	15.000:—	15.000:—
»	3,0	15.04 1946	2.000:—	2.000:—
»	5,5	10.04 1960	5.000:—	5.000:—
»	5,5	10.10 1960	5.000:—	5.000:—
Svenska Bostadskreditkassan	3,6	15.01 1942	10.000:—	10.000:—
»	5,75	10.01 1960	5.000:—	5.000:—
»	5,75	10.10 1960	5.000:—	5.000:—
»	5,75	10.07 1961	5.000:—	5.000:—
Svensk Fartygskredit AB	5,5	26.11 1962	5.000:—	5.000:—
Stockholms Intecknings Garanti AB	3,0	01.12 1934	5.000:—	5.000:—
Stockholms Stad	3,0	15.03 1945	10.000:—	10.000:—
»	3,0	31.10 1946	10.000:—	10.000:—
»	5,5	18.12 1963	10.000:—	10.000:—
Göteborgs Stad	6,0	20.02 1962	5.000:—	5.000:—
AB Stockholms Spårvägar	3,0	01.09 1947	10.000:—	10.000:—
Sandvikens Jernverks AB	6,0	02.11 1960	5.000:—	5.000:—
Örebro Elektriska AB	6,0	28.12 1960	5.000:—	5.000:—
Sydsvenska Kraft AB	6,0	05.06 1961	5.000:—	5.000:—
Korsnäs AB	6,0	10.11 1961	5.000:—	5.000:—
Munksjö AB	6,0	06.12 1961	5.000:—	5.000:—
Knutsbro Kraft AB	6,0	12.02 1962	5.000:—	5.000:—
Uddeholms AB	6,0	01.03 1962	5.000:—	5.000:—
Facit AB	5,25	29.10 1962	5.000:—	5.000:—
Edsele Kraft AB	5,5	15.01 1964	5.000:—	5.000:—
Sängkällforsen AB	5,5	07.01 1964	5.000:—	5.000:—
			Kronor 381.500:—	

Förlagsbevis	%	År	Nom. värde	Bokfört värde	
Svenska Handelsbanken	5,5	20.05	1959	5.000:—	5.000:—
Skånska Banken	5,25	20.02	1963	5.000:—	5.000:—
Skandinaviska Banken	5,75	10.10	1963	5.000:—	5.000:—
Kockums Mek. Verkstads AB	5,5	15.02	1963	5.000:—	5.000:—
AB Iföverken	5,5	10.04	1963	5.000:—	5.000:—
Sångkällforsen AB	6,0	07.01	1964	5.000:—	5.000:—
				Kronor	30.000:—

Aktier

85 st AB Bofors	8.500:—	10.000:—
125 » Bolidens Gruv AB, ser B.....	12.500:—	12.000:—
63 » Höganäs AB, stam	6.300:—	7.000:—
140 » Skånska Banken	7.000:—	8.000:—
150 » Skånska Cement AB	15.000:—	15.900:—
28 » AB Skånska Cementgjuteriet	1.400:—	3.500:—
175 » Svenska Handelsbanken, stam	17.500:—	25.000:—
250 » AB Cardo	25.000:—	17.000:—
	Kronor	98.400:—

REVISIONSBERÄTTELSE

Undertecknade, utsedda att granska Vetenskaps-Societetens räkenskaper för år 1969, ha fullgjort vårt uppdrag och funnit räkenskaperna i allo noggrant och omsorgsfullt förda och försedda med behöriga verifikationer.

Vi tillstyrka full ansvarsfrihet för skattmästaren och styrelsen för den tid revisionen omfattar.

Lund i april månad 1970

Sven Ekbo

Olof Nordström

INNEHÅLL

VETENSKAPS-SOCIETETEN 50 ÅR

Minnesanteckningar från de gångna åren

<i>Algot Werin: Från 1920 till 1932</i>	5
<i>Gerhard Bendz: Att vara Societetens sekreterare</i>	13
<i>Carl Fehrman: »Meine Zeit»</i>	21

Register och förteckningar upprättade av Sven Sjöberg

Årsbok 1946–1969	33
Skrifter 1921–1968	45
Författarregister	51
Föredrag 1920–1969	54
Exkursioner 1920–1969	64

MINNESORD

<i>Nils Stjernquist: Georg Andrén</i>	67
<i>Sven Sandström: Carl Trolle-Bonde</i>	79

VETENSKAPS-SOCIETETEN I LUND

Matrikel	87
Verksamheten 1969	97
Räkenskaper	99
Revisionsberättelse	102
Skriftförteckning	Omsl. s. 3–4

Skrifter utgivna av Vetenskaps-Societeten i Lund:

1. *Herbert Petersson*. Studien über die indogermanische Heteroklasie. 1921. 30: -
2. *Alf Nyman*. Kring antinomierna. 1920. 10: -
3. *Axel W. Persson*. Staat und Manufaktur im römischen Reiche. 1923. 10: -
4. James Harrington's Oceana, edited with notes by *S. B. Liljegren*. 1924. 20: -
5. *John Frödin*. Siljansområdets fäbodbygd. 1925. 16: -
6. *Sigurd Agrell*. Runornas talmystik och dess antika förebild. 1927. 12: -
7. *N. Otto Heinertz*. Etymologische Studien zum Althochdeutschen. 1927. 12: -
8. *Alf Nyman*. Schema och slutsats. 1928. 14: -
9. *Fredrik Lagerroth*. Platons stats- och rättsbegrepp. 1928. 6: -
10. *Sigurd Agrell*. Zur Frage nach dem Ursprung der Runennamen. 1928. 6: -
11. Stockholms stads tänkebok 1524-1529 av *M:r Olauus Petri Phase*, utg. genom *Ludvig Larsson*, häft. 1-2. 1929. 25: -. Häfte 3: Register av *Sven Ljung*. 1940. 6: -
12. *Gmundi Olai* Thesaurus Adagiorum linguæ septentrionalis antiquæ et modernæ, utg. av *G. Kallstenius*. 1930. 12: -
13. *Torsten Wennström*. Studier över böter och myntvärden i Västgötalagarna. 1931. 7: -
14. *Heinrich Hoppe*. Beiträge zur Sprache und Kritik Tertullians. 1932. 10: -
15. *Ivar Lindquist*. Religiösa runtexter. I Sigtuna-galdern. 1932. 7: -
16. *Albert Wifstrand*. Von Kallimachos zu Nonnos. 1933. 15: -
17. *Inguar Andersson*. Erik XIV:s engelska underhandlingar. 1935. 15: -
18. *Anders Gagnér*. Florilegium Gallicum. 1936. 20: -
19. *Gunnar Carlsson*. Eine Denkschrift an Caesar über den Staat. 1936. 12: -
20. Smärre dikter av Lejonkulans dramatiker utgivna av *Erik Noreen*. 1937. 12: -
21. *Johan Akerman*. Das Problem der sozialökonomischen Synthese. 1938. 19: -
22. *Erik Noreen*. Författarfrågor i Lejonkulans dramatik. 1938. 12: -
23. *Walter Akerlund*. Studier över Ynglingatal. 1939. 7: -
24. *Ivar Lindquist*. Religiösa runtexter. II. Sparlösastenen. 1940. 20: -
25. 1 *Jesper Swedbergs* Lefwernes Beskrifning utg. av *Gunnar Wetterberg*. I. Text. 1941. 50: -
26. *Ivar Lindquist*. Västgötalagens litterära bilagor. 1941. 9: -
27. *Bertil Axelsson*. Das Prioritätsproblem Tertullian - Minucius Felix. 1941. 14: -
28. *K. G. Ljunggren*. Almanackorna och det svenska ordförrådet. 1944. 15: -
29. *Bertil Axelsson*. Unpoetische Wörter. Ein Beitrag zur Kenntnis der lateinischen Dichtersprache. 1945. 20: -
30. *Per Wieselgren*. Neli Sueciani. Ett bröllopsbesvär från sjuttonhundratalet. 1946. 17: -
31. *Torsten Dahlberg*. Zwei unberücksichtigte mittelhochdeutsche Laurin-Versionen. 1948. 12: -
32. *Fredrik Arfwidsson*. Erik Johan Mecks dagbok 1644-1699. 1948. 8: -
33. *Thede Palm*. Trädkult. Studier i germansk religionshistoria. With a summary in English. (Tree-worship. Studies in Teutonic History of Religion). 1948. 8: -
34. *Carl-Martin Edsman*. Ignis divinus. Le feu comme moyen de rajeunissement et d'immortalité: contes, légendes, mythes et rites. 1949. 13: -
35. *Sven Svensson*. Den merkantila bakgrunden till Rysslands anfall på den livländska ordensstaten 1558. En studie till den ryska imperialismens uppkomst-historia. With a summary in English. (The commercial background of the Russian attack on the Livonian state in 1558. A study on the origins of Russian imperialism). 1951. 13: -
36. *Erik Rooth*. Viktor Rydbergs Faustöversättning. Mit deutscher Zusammenfassung. (Die Faustübersetzung Viktor Rydbergs.) 1951. 12: -
37. *Sture M. Waller*. Abomötet 1812 och de svenska krigsrustningarnas inställande. Avec un résumé en français. (La conférence à Abo en 1812 et la cessation de l'armement suédois.) 1951. 8: 50
38. *Hugo Yrwing*. Maktkampen mellan Valdemar och Magnus Birgersson 1275-1281. Mit deutscher Zusammenfassung. (Der Machtkampf zwischen Valdemar und Magnus Birgersson 1275-1281.) 1952. 13: -
39. *A. Thomson*. Studier i frihetstidens prästvalsagstiftning. 1951. 15: -
40. *Sam. Cavallin*. Vitae Sanctorum Honorati et Hilarii episcoporum Arelatensium. Editio critica cum indice verborum completo. 1952. 20: -
41. *Sven A. Nilsson*. Kampen om de adliga privilegierna 1526-1594. Mit deutscher Zusammenfassung. (Der Kampf um die Adelsprivilegien 1526-1594.) 1952. 15: -
42. *Arthur Peetre*. Sko klostrets medeltida jordeböcker. Med kommentarer. 1953. 15: -

43. *Carl Fehrman*. Kyrkogårdsromantik. Studier i engelsk och svensk 1700-talsdiktning. With a summary in English. (Romantic churchyard poetry. Studies in 18th century English and Swedish literature.) 1954. 12: -
44. *Gerhard Bendz*. Emendationen zu Caelius Aurelianus. 1954. 20: -
45. *Hugo Yrwing*. Kungamordet i Finderup. Nordiska förvecklingar under senare delen av Erik Klippings regering. With a summary in English. (The regicide at Finderup. Politic complications in Scandinavia during the later part of the reign of Erik Klipping.) 1954. 18: -
46. *Nils Gösta Sandblad*. Manet. Three Studies in Artistic Conception. 1954. 24: -
47. *Sven Edlund*. Undersökningar rörande Kalmarprovets prognosvärde beträffande underåriga elevers skolmognad. With a summary in English. (On the prognostic value of the Kalmar readiness test.) 1955. 15: -
48. *Sixten Belfrage*. Carl Carlsson Gyllenhielms litterära verksamhet. Mit deutscher Zusammenfassung. (Die literarische Tätigkeit Carl Carlsson Gyllenhielms.) 1955. 18: -
49. *Hugo Yrwing*. Gustav Vasa, kröningsfrågan och Västerås riksdag 1527. Mit deutscher Zusammenfassung. (Gustav Wasa, die Krönungsfrage und der Reichstag zu Västerås 1527.) 1956. 16: -
50. *Pietro Belloni e Hans Nilsson-Ehle*. Voci romanesche. Aggiunte e commenti al vocabolario romanesco Chiappini-Rolandi. 1957. 15: -
51. *Sven Edlund*. Studier rörande ordförrådsutvecklingen hos barn i skolåldern. 1957. 20: -
52. *Gunnar T. Westin*. Riksförståndaren och makten. Politiska utvecklingslinjer i Sverige 1512-1517. 1957. 25: -
53. *Carl Fehrman*. Liemannen, Thanatos och Dödens ängel. Studier i 1700- och 1800-talens litterära ikonologi. 1957. 15: -
54. *Göran Rystad*. Kriegsnachrichten und Propaganda während des Dreissigjährigen Krieges. 1960. 25: -
55. *Gerhard Bendz*. Studien zu Caelius Aurelianus und Cassius Felix. 1964. 23: -
56. *Birgitta Odén*. Kronohandel och finanspolitik 1560-1595, 1966. 35: -
57. *Erland Lagerroth*, Selma Lagerlöfs Jerusalem. 1966. 15: -
58. *Gösta Svenaeus*, Edvard Munch. Das Universum der Melancholie. 1968. 40: -
59. *Alf Önerfors*, Die Hauptfassungen des Sigfridoffiziums. 1968. 35: -
60. *Per Wieselgren*, Brev till Georg Stiernhielm. 1968. 50: -
61. *Erland Lagerroth*, Svensk berättarkonst. Röda rummet, Karolinerne, Onda sagor och Sibyllan. 1968. 35: -
62. *Bernt Olsson*, Bröllops besvärs Ihugkommelse. Del I (utgivning och kommentar), 1970. 30: -

Skånsk Senmedeltid och Renässans. Skriftserie utgiven av Vetenskaps-Societeten i Lund:

1. *Gösta Johannesson*. Den skånska kyrkan och reformationen. With a summary in English. (The Scanian church and the reformation). 1947. Pris häft. 25 kr., kan erhållas inb. i hfr bd
2. *Nils Gösta Sandblad*. Skånsk stadsplanekunst och stadsarkitektur intill 1658. With a summary in English. (Scanian town planning and town architecture prior to 1658.) 1949. Pris häft. 25 kr., kan erhållas inb. i hfr bd
3. *Karl F. Hansson*. Lundabiskopen Peder Winstrup före 1658. With a summary in English. (Peder Winstrup, Bishop of Lund, up to 1658.) Med ett tillägg om Peder Winstrup som svensk biskop 1658-1679. 1950. Pris häft. 25 kr., kan erhållas inb. i hfr bd
4. *K. G. Ljunggren och Bertil Ejder*. Lunds stifts landebok. Första delen: Nuvarande Malmöhus län. 1950. Pris häft. 25 kr., kan erhållas inb. i hfr bd
5. *K. G. Ljunggren och Bertil Ejder*. Lunds stifts landebok. Andra delen: Nuvarande Kristianstads, Hallands och Blekinge län samt Bornholm. 1952. Pris häft. 35 kr., kan erhållas inb. i hfr bd
6. *K. G. Ljunggren och Bertil Ejder*. Lunds stifts landebok. Tredje delen: Tillkomst, innehåll, handskrifter samt register. 1965. Pris häft. 45 kr., kan erhållas inb. i hfr bd
7. *Gösta Johannesson*. Jordeböcker över Lunds ärkesätets gods vid medeltidens slut. Palteboken och 1522 års uppbördsjordebok. 1953. Pris häft. 35 kr., kan erhållas inb. i hfr bd

Årsbok 1920-1968. (Årsbok 1946 innehåller register 1920-1945.)